

Gorenjski Glas

ČETRTEK, 30. APRILA 2009

Leto LXII, št. 34, cena 1,35 EUR, 19 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORČIH IN OB PETKIH | NAKLADA: 22.000 IZVODOV | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Po pravice delavci spet na ulico

Ob prvem maju, prazniku dela, se spominjamo čikaških demonstracij, na katerih so tamkajšnji delavci zahtevali več pravic.

MATEJA RANT

Kranj - V središču zahtev čikaških delavcev, ki so se na ulici uprli zaradi neznošnih delovnih razmer, je bila predvsem zakonitost osebnega delavnika. 4. maja 1886 so se delavci zbrali na mestnem trgu in pričeli splošno stavko. Ko je pred policijsko četo eksplodirala bomba in ubila osem policistov, je policija odgovorila s streljanjem v množico, pri čemer so ubili več ljudi, uradna številka pa se je ustavila na 11 smrtnih žrtvah. Prav s temi krvavimi dogod-

ki se je začela tradicija prvega maja kot mednarodnega praznika dela, ki ga od leta 1890 praznujemo tudi na slovenskih tleh.

Že danes bodo na predvečer praznika po številnih slovenskih vrhovih zagoreli kresovi, jutri pa bodo sindikati pripravili slovesnosti ob 1. maju. V sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah ima ta praznik za delavce verjetno še dodaten simbolni pomen. Njihove pravice se znova krčijo; da bi obdržali službo, so pripravljene popuščati na številnih področjih, od zmanjševanja prejemkov do

odpovedovanja dopustu. A ko bo znova ogroženo njihovo minimalno dostojanstvo, opozarjajo v sindikatih, se lahko porušijo normalna družbena razmerja, kar lahko po najbolj črnogledih napovedih pripelje tudi zaostrenih delavskih razrednih bojov. Tudi z zadnjimi demonstracijami pred državnim zborom so želeli delavci predvsem opozoriti, da se breme krize pravično porazdeli in se to ne bo lomilo zgolj na hrbtih delavcev. Upajmo zato, da se časi krvavih delavskih demonstracij ne bodo ponovili.

Delavci zahtevajo pravično porazdelitev bremena krize. / Foto: T. K.

Ločani dobili hipermarket

Danes dopoldne na Starem dvoru odpirajo Mercatorjev hipermarket, ki bo obogatil (precej revno) škofjeloško trgovsko ponudbo.

DANIKA ZAVEL ŽLEBIK

Škofja Loka - Novembra lani so na 12 tisoč kvadratnih metrov velikem zemljišču ob loški komunalni začeli graditi Mercatorjev trgovski center, danes dopoldne pa ga uradno odpirajo. Kot nam je povedal direktor maloprodajnega obrnočja za Gorenjsko Igor Nograšek, je naložba vredna 4,5 milijona evrov. V nekaj več kot 3500 kvadratnih metrov veliki stavbi je največja površina namenjena hipermarketu z obsežno ponudbo živil. Tistim, ki poznajo Mercatorjeve trgovine po Gorenjskem, največje pove podatek, da je trgovina enake velikosti in obsega ponudbe

kot Savski otok v Kranju. Poleg Mercatorjevega hipermarketa je v stavbi še Intersport, zraven pa tudi gostinski lokal. Potrošnikom bo na voljo 113 parkirnih mest. V Škofji Loki je kar nekaj Mercatorjevih prodajaln, ta pa bo od vseh največja, po besedah Igorja Nograška pa zaradi

nje nimajo namena zapreti katere od manjših. Današnje odprtje trgovine sicer poteka ob glasbi, kolesu sreče in pogostitvi potrošnikov, odpovedali pa so se nastopu dragih glasbenikov v korist aktivnostim, naravnanim na kupce, je pred današnjim odprtjem največjega loškega Mercatorja še dejal sogovornik.

Kdaj bodo Ločani dobili še preostale trgovine, ki so jim namenjena zemljišča na Grencu? Hofer je že začel graditi, tudi Merkur je po besedah župana Igorja Draklerja že dobil gradbeno dovoljenje, tako da utegnejo biti te trgovine odprte pozno jeseni. Za gradnjo na tem mestu pa se zanima tudi Lidl.

Izjemno ugodna menjava evrov v hrvaške kune.

www.gjbr.si

Gorenjska Banka

V Kranju prvomajska budnica

VILMA STANOVNIK

Kranj - Tudi letos bo ob prvem maju na Gorenjskem več srečanj, še pred njimi pa bodo danes zvečer, če bo le primerno vreme, zagoreli kresovi, v nekaterih krajih pa bodo jutri zjutraj pripravili tudi prvomajske budnice. Tako bo Pihalni orkester Mestne občine Kranj pripravil tradicionalno budnico, ki se bo jutri že ob 6.20 začela s sprevodom skozi staro mestno jedro. Postanek bodo imeli na Skriovcu, pri Domu upokojeencev Kranj, pri čistilnici Sengar v Brito-

fu, nato pa ob 9. uri še na Gorenji Savi. Ob 10.45 bodo zaigrali na Joštu nad Kranjem, nato pa ob 12. uri še na Kokrici in ob 13.15 pri Domu starejših občanov v Preddvoru. Prvomajsko srečanje na Joštu se bo začelo ob 11. uri, slavnostni govornik pa bo predsednik države Danilo Türk. Že 27. prvomajsko srečanje bo jutri tudi na Križni gori, kjer bo slavnostni govornik član Odbora za mlade pri Zvezi svobodnih sindikatov Goran Lukič. Prav tako bo srečanje tudi na Pristavi v Javornškem Rovtu, ki ga letos organizira skrbnik doma.

34 AKTUALNO

Odziv na prašičjo gripo

Nov virus influence A (H1N1), tako imenovane prašičje gripe, se je razširil v nekatere evropske države. Slovenija je v fazi povečane budnosti, je povedala dr. Alenka Kraigher, predstojnica centra za nalezljive bolezni Inštituta za varovanje zdravja.

3

GORENJSKA

Obnova mostov čez Savo prihodnje leto

V kranjski občini je nekaj odsekov državnih cest v katastrofalnem stanju, a kot so povedali na Direkciji Republike Slovenije za ceste, letos ne bodo obnovili nobenega, prihodnje leto pa dva mostova.

5

KRONIKA

Trčenja ni preživel

Nevaren odsek regionalne ceste med Kranjem in Jercu je v ponedeljek ponoči terjal novo smrtno žrtev. V hudem trčenju je na delu ceste, ki poteka po nadvozu nad železniško progo, umrl 43-letni voznik iz Ljubnega.

8

EKONOMIJA

Razmere na trgu se slabšajo

Ob prazniku dela v spomin na demonstrante, ki so se 1. maja 1886 borili za osebnemu delovnik, je pričnost za pregled trga dela. Zaposleni so lani delali 40,5 ure na teden in prejel v povprečju blizu devetsto evrov neto plače na mesec.

17

VREME

Danes bo spremenljivo oblačno s padavinami. V petek bo deloma sončno, v soboto in nedeljo pa večinoma sončno, močne bodo plohe. Topleje bo.

☁️ ⚡️ 9/18°C

17. jutri: deloma sončno

Slovesnost pri Okrogelski jami

JOŽE KOŠNJEK

Okroglo - Vsakoletna slovesnost v spomin na smrt osemih partizanov aprila 1942 v Okrogelski jami in petih kasneje ustreljenih je bila letos v nedeljo, 26. aprila. Udeležilo se je veliko ljudi. Slavnostni govornik je bil podpredsednik kranjskega odbora socialnih demokratov Ivan Grčnik, ki je dejal, da mnogi izkoriščajo poveljske dogodke, ki niso bili skladni s pravom, za blatenje NOB, na katerega je treba ohraniti pozitiven spomin. Plemenita in pogumna dejanja se ne pozabijo. V kulturnem programu so sodelovali učenke in učenci osnovne šole Naklo in pev-

ci moškega pevskega zbora Triglav Duplje.

V jamo v steni nad Savo pri Okroglem se je po preboju iz Udin boršta 21. aprila 1942 skrilo 14 partizanov, med katerimi je bil tudi sin narodnega heroja Staneta Žagarja Stanko. Zaradi izdaje sta jih nemška policija in vojska obkolili in skušali prisiliti k predaji. Trinajst partizanov, kolikor jih je bilo takrat v jami se ni predalo. Osem jih je naredilo samomor, pet pa jih je plin, ki so ga Nemci spustili v jamo, omamili do nezavesti. Štiri od njih so 20. maja ustrelili v Dragi, peti, Stanko Mlakar, pa je ušel, vendar je še istega leta padel.

Evropske volitve test za uspešnost aktualne vlade

Prvi na listi stranke SDS za evropske volitve je Milan Zver, podpredsednik te stranke in v Janševi vladi šolski minister.

DANICA ZAVRI ŽLEBIH

Pred evropskimi volitvami je Milan Zver skupaj z drugimi kandidati sodeloval na javnih tribunah stranke po vsej Sloveniji. Na eni od gorenjskih je že pred časom nastal pričujoči pogovor.

V ospredju nastopov vaše stranke je zlasti kritičen odnos do ukrepov sedanje vlade zoper gospodarsko krizo. Kaj ji očitajte?

"Slovenija je imela objektivno smolo, da je ravno v času svetovne gospodarske krize prišlo do menjave oblasti, ko vlada potrebuje nekaj časa, da začne polno in učinkovito delovati. Druga okolščina, s katero v SDS nismo zadovoljni v zvezi z ravnanjem vlade, pa je njeno počasno ukrepanje. Kot veste, je večina evropskih držav že decembra sprejela odločne ukrepe zoper krizo, in to ne le

vanju krize, kajti čim širši konsenz pri tem bi bil državi lahko le v korist, vendar nas ni povabil zraven. Naša paradigma reševanja krize se razlikuje od njegove po tem, da bi bili bolj proaktivni, bolj bi skrbeli za investicije v realni sektor, naredili bi vse, da bi država in drugi investirali, dali bi investicijske olajšave, poskrbeli za davčne olajšave tistih, ki vlagajo v nova delovna mesta, se o financiranju realnega sektorja dogovorili z bankami. Edini ukrep iz Pahorjevega tretjega svežnja, ki bi mu pritrili tudi mi, je sklad za čakajoče delavce iz podjetij, ki so v krizi."

Kako gledate razmišljanje o "desnem trojčku" kot protitežji levemu?

"Razmišljanje o desnem trojčku sicer ne izhaja iz naše stranke. Bi pa seveda tudi mi na desni sredini radi ponovili zgodbo, kakršno

manju posameznih odločitev. Ljudje lahko hitro izgubijo zaupanje. Če se bo vlada igrala z izbrisanimi, z dvoskimi pokojninami po vojaških osebah, če bo branila odvetniški lobi, če bo dvigovala trošarine v času, ko se cene goriv v svetu nižajo, potem ta kriza lahko preraste tudi v politično. Vlada sicer obvlada medijski prostor, zlasti nacionalni, kar ji je v korist, a ljudje lahko v krizi hitro spreminjajo prepričanja."

Kako prepričati volivce, da gredo na evropske volitve, saj vemo, kako nizka je bila udeležba slovenskih volivcev v evropski parlament leta 2004?

"Neposredne volitve v evropski parlament so stare trideset let in od tedaj udeležba stalno pada. Je pa dvakrat večja v stabilnih zahodnih demokracijah kot v novih

slovensko politiko. Poleg splošnih tem, povezanih s skupno evropsko politiko, skupnimi interesi, ki jih imamo glede okoljske in varnostne politike, zdrave ekonomije in evropskega modela socialno-tržne družbe, bi svoje volivce nagovoril še na en način. Rekel bi, da bomo na volitvah tržavljani opravili dvojno nalogo. Izbrali bomo evropske poslance. Poleg tega pa bomo z volitvami povedali tudi, kaj si mislimo o aktualnem političnem položaju in trenutni vladi. Vsake volitve, evropske, parlamentarne ali lokalne, so vselej tudi preizkus učinkovitosti in uspešnosti aktualne vlade. Tudi volitve 7. junija letos bodo svojevrsten test za to."

Katera se vam zdijo ključna evropska vprašanja, pomembna tudi za naše državljane? Odnosi s Hrvaško?

"Eno od področij so denimo tudi odnosi s Hrvaško, pri čemer čaka naslednji sklic evropskih parlamentarcev iz Slovenije veliko dela. Sicer pa ima Evropa več skupnih tem, življenjsko usodnih skupnih politik, pa ne le okoljske problematike ali obrambne varnosti, gospodarstva, prometa, temveč tudi tako imenovane "mehke politike". Takšno je tudi izobraževanje. V času našega predsedovanja EU in mojega predsedovanja formaciji za izobraževanje sem podpisal evropski kvalifikacijski okvir, ki omogoča ljudem mobilnost. Ljudje lahko prenesejo diplome iz ene države v drugo in so jim priznane, z zaključnim spričevalom iz srednje šole se lahko izkažejo v drugi državi. To je dober instrument, ki omogoča lažje življenje ljudi na vsem ozemlju EU. Tudi na drugih področjih gre za prvovrstna vprašanja, ki bi Evropejcem, državljanom EU, olajšala življenje, tako na področju dela, gibanja in življenja nasploh.

Pomembna pa so tudi nekatera druga vprašanja, denimo simbolne resolucije, kakršna je bila tudi pred časom sprejeta resolucija o spravi in obsodbi totalitarnih režimov, kjer so vse večje skupine v parlamentu sprejele konsenz o obsodbi fašizma, nacizma in komunizma ter se zavzele za krepitev humanizma, miru in demokracije ter za popravilo krivic, ki so se dogajale v teh režimih."

Spomenik žrtvam Okrogelske jame so leta 1955 postavili v gozdu na mestu, kjer je bil njihov prvi grob.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Avtokarto prejme FRANC KRIŽAJ iz Naklega.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Predstavitel knjige Alpe, kot jih vidijo ptice

Gorenjski glas je v sklopu prireditve za Hišo kulture GG povabil v goste ustvarjalce monografije z naslovom Alpe, kot jih vidijo ptice. Zanimiva predstavitev knjige se bo zgodila v četrtek, 14. maja, ob 18. uri. Z nami bosta avtorja knjige: priznani fotograf Matevž Lenarčič in Janez Bizjak, avtor besedila. Na predstavitvi bo čas namenjen tudi vašim vprašanjem in sproščnemu pogovoru. Predlagamo, da si rezervirate čas na omenjeni datum in se nam pridružite v avli Gorenjskega glasa. Zanimivo bo, avtor se bo tudi podpisoval v knjige. Prisrčno vabljeni!

Jakne iz flisa

Dragi naročniki Gorenjskega glasa. Izkoristite priložnost in pridobite novega naročnika za najmanj eno leto. Novi naročnik bo časopis prve tri mesece prejemal brezplačno, mesečna naročnina s popustom pa znaša od 9,72 EUR do 12,15 EUR, ali polletna 57,24 EUR. Oba, novi naročnik in vi, pa bosta prejela kakovostno jakno iz flisa! Jakne so na voljo v ženskem in moškem kroju, v vseh velikostih. Pohitite, saj je količina jaken omejena.

Nagrajenci za Alpski večer

Prejeli smo zelo veliko dopisnic, z večinoma pravilnimi odgovori, da je maskota Alpskega večera Janez Per. Izžrebali pa smo naslednje nagrajence, ki bodo dve vstopnici za tribuno prejeli po pošti: Marija Zabret, Mengeš; Miha Bešter, Kropa; Franc Jalen, Golnik; Rafael Tratnik, Mavčiče; Peter Jakopič, Zgornje Gorje; Ana Miler, Bled; Olga Vaupotič, Jesenice; Slavko Panjtar, Bleska Dobrava; Polde Radič, Podnart in Boris Benedičič, Železniki. Čestitamo! D. K.

Milan Zver / Foto: Tina Dolž

varčevalne ukrepe, pač pa tudi ukrepe za razvoj. Lep je primer Francije, ki je takoj, ko so banke postale bolj previdne in skope pri svojih investicijah v gospodarstvo, nemudoma ustanovila poseben fond v višini dvajset milijard evrov, ki so pomenile neposreden investicijski angažma države v gospodarstvo. Države igrajo aktivno vlogo in iščejo možnosti za odpiranje novih delovnih mest, naša pa se bolj usmerja v reševanje obstoječega stanja. Tudi ukrep za subvencioniranje delovnega časa je premalo učinkovit. Premieru Pahorju smo v SDS ponudili pomoč pri reše-

ima sedaj leva sredina, imeli bi koalicio, ki bi bila vrednostno sorodna. Sedanja koalicija je močna, čeprav se tudi kregajo med seboj, kajti ta vrednostni moment jih drži skupaj. Janševa vlada je bila edina, ki je zdržala skupaj ves mandat. Nismo si bili povsem enotni, a vlada je bila dobro vodena in zato uspešna. Tudi sedanja vlada ima možnost, da ostane ves mandat, ker je ideološko enotna, vendar le, če ne bo preveč izzivala usode. Sedaj je kriza, ekonomska in socialna, lahko postane tudi politična. Vlada mora biti tu izredno senzibilna pri spreje-

trazijskih državah, kar je deloma povezano tudi s politično kulturo. Lahko pričakujemo, da se bo ta razlika sčasoma zniževala. Politiki morajo narediti nekaj za to, da ljudi prepričamo o pomembnosti teh volitev. Jaz bi jim rekel tako: evropski parlament je institucija, katere moč se povečuje, ima pomembne pristojnosti pri sprejemanju nekaterih ključnih aktov v EU, vedno večjo vlogo ima pri sprejemanju evropskega proračuna, ki pa ni majhen. Zaradi tega je pomembno, katera politična opcija ima v njem večino, kateri ljudje zastopajo v njem

Odziv na prašičjo gripo

Nov virus influence A (H1N1) se je razširil v nekatere evropske države, primere okužbe so potrdili v Nemčiji, Veliki Britaniji, Španiji in Avstriji. Zdravila Tamiflu, ki ornili potek bolezni, naj bi bilo v Sloveniji dovolj. Zaščita je tudi ustrezna higiena. Razglašena je četrta faza pandemske pripravljenosti.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana - "Slovenija je v fazi povečane budnosti. To pomeni, da bomo najverjetneje zmožni dovolj zgodaj zaznati nov virus influence A (H1N1) tudi pri nas in v tem primeru pravilno ravnati," je na včerajšnji novinarski konferenci povedala dr. Alenka Kraigher, predstojnica Centra za nalezljive bolezni Inštituta za varovanje zdravja in dodala: "Podatki o obolelih se dnevno spreminjajo. Svetovna zdravstvena organizacija jim skrbno sledi in ocenjuje tveganje, tako da posameznim državam lahko priporoča ukrepe."

Mehika je epicenter pojava bolezni, ki jo prenaša nov virus influence A (H1N1). Po podatkih se je virus, ki je povzročal bolezen pri prašičih, izjemoma prenesel na človeka, in ker je spremenil svoje lastnosti, se prenaša s človeka na človeka. Od tod tudi ime prašičja gripa, za katerega pa na slovenski veterinarski upravi opozarjajo, da ni ustrezno. S tem virusom se tudi ne okužimo, če jemo svinjsko meso.

Simptomi bolezni

Nov virus se prenaša enako kot virus običajne sezonske gripe s kužnimi kapljicami, ki nastajajo pri kašljanju, kihanju, govorenju, torej ob tesnem stiku z okuženo osebo. "Tudi bolezen poteka s podobnimi znaki kot običajna gripa. Pojavi se nenadoma, značilni znaki so mrzelnice, povišana telesna temperatura, bolečine v mišicah in kosteh, suh kašelj, slabo počutje. Bolniki so kužni, dokler imajo simptome okužbe oziroma do sedem dni po začetku bolezni. Mlajši otroci so

Od leve Mojca Gruntar Činč, Alenka Kraigher, Franc Strle / Foto: Tina Dokl

verjetno kužni dlje časa," je povedal dr. Franc Strle, predstojnik Klinike za infektivske bolezni in vročinska stanja v ljubljanskem kliničnem centru. Iz Mehike poročajo tudi o težjem poteku bolezni, v državi je v štirih tednih umrlo že 159 ljudi, domnevno zaradi novega virusa.

Zaščita pred okužbo je ustrezna higiena: pri kašljanju si zakrijemo usta, pogosto si umivamo roke. Izogibamo se stikom z bolnimi ljudmi, če pa bi vseeno zboleli, ostanemo doma, da okužbe ne širimo naprej.

Je zdravila dovolj?

V Sloveniji je na zalogi petsto tisoč odmerkov zdravila Tamiflu, ki naj bi omililo potek bolezni. "Zdravila je dovolj. Pomembno je, da bodo tisti, ki so bili pred kratkim na ogroženih območjih, zlasti v Mehiki, ob simptomih bolezni poiskali zdravniško pomoč. Zdravljenje je treba začeti 48 ur po začetku simptomov," je povedala Mojca Gruntar Činč, v. d. generalne direktorice Direktorata za javno zdravje na ministrstvu za zdravje, Franc

Strle pa je opozoril na smotno predpisovanje zdravila.

Ni dokazano, ali je morda cepivo proti običajni, sezonski gripi učinkovito pri prašičji gripi. "Verjetno obstaja navzkrižna - delna imunost tudi pri novemu virusu prašičje gripe, a bodo to potrdili šele z raziskavami," je povedala Alenka Kraigher.

Na letališču brez ukrepov

"Zdravstveni delavci so seznanjeni s postopki, kako ravnati v primeru suma okužbe s prašičjo gripo," je zagotovila Činčeva. Na spletni strani slovenskega ministrstva za zunanje zadeve je bilo še včeraj dopolnilno samo obvestilo, da odsvetujejo potovanja v Mehiko, ki niso nujna. Letališče dr. Jožeta Pučnika še včeraj ni imelo omejitev. "Letališče nima direktne povezave z drugimi kontinenti, na mednarodnih letališčih, na katerih prestopajo slovenski potniki, pa že izvajajo preventivne aktivnosti," je razložila Kraigherjeva in svetovala, da preverite razmere v državah, v katere potujete. Bolnišnice imajo dovolj prostora za posamične primere, v primeru iz-

V ZDA so včeraj potrdili prvi smrtni primer zaradi prašičje gripe, umrl je trindvajsetmesečni otrok iz Teksasa. To je prvi smrtni primer izven Mehike. Francija bo Evropsko unijo prosila za ustavevioletov v Mehiko.

bruha pandemije pa, kot pravi Strle, ni države, ki bi imela dovolj prostora v bolnišnicah za vse bolnike.

Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) je razglašila četrto od skupno šestih faz pandemske pripravljenosti. V četrto fazi se tveganje za pojav pandemije močno poveča, ne pomeni pa, da je pojav pandemije neizbežen. Države morajo o kroženju virusa poročati SZO in izvajati ukrepe za zmanjšanje širjenja virusa. Danes se bodo v zvezi s tem sestali ministri Evropske unije. Sicer naj bi bile prve doze cepiva proti prašičji gripi pripravljene šele v štirih do šestih mesecih, a potrebno bo še nekaj mesecev več, da se izdelajo večje količine.

zadeve in naj se, če že odhajajo v gore, opremito za resne zimske razmere. Sicer pa v prazničnih dneh odpirajo tudi številne, čez zimo zaprete planinske kočice. Tako so pretekli konec tedna odprli kočico pri izviru Soče, Kovinarska kočica v Krmi bo od 1. maja naprej odprta vse vikende, od 1. junija pa bo oskrbovana neprekinjeno. Ajjažev dom v Vratah in Šljajmarjev dom odpirata vrata jutri, za prvomajске praznike, do vključno 3. maja, pa sta odprta Roblekov dom ter Valvasorjev dom. Prav tako bo med prvomajskimi prazniki odprta kočica na planini Razor.

Zadnja možnost za LTH

Če bo LTH danes pridobil kredit v vrednosti dveh milijonov evrov, v torek ne bo stečaja.

BOŠTJAN BOGATAJ

Škofja Loka - Včeraj je sedanjí direktor LTH Miloš Kodre predstavil morebitno novo upravo, pred novinarje pa je stopil tudi Iztok Hohnjec, morebitni novi predsednik nadzornega sveta. "Po negativnem scenariju gre LTH 5. maja v stečaj, po pozitivnem pa v dokapitalizacijo podjetja s strani strateškega partnerja. Pred vstopom le-tega pa moramo do

odstotni lastniki), v LTH pa vstopiti država (KAD ali SOD). Občina Škofja Loka, v tretjem koraku pa tudi strateški partner. "Ni res, da v danškem Vestfrostu niso zainteresirani za lastniški vstop. Poleg njih obstajajo še drugi partnerji," na pisanje včerajšnjih Financ, da v Vestfrostu o LTH ne razmišljajo, odgovarja potencialni predsednik nadzornega sveta.

Zgodba o nadaljnjem poslovanju LTH vsebuje veliko

Miloš Kodre in Iztok Hohnjec verjmeta v LTH.

jutri (danes, 30. aprila) pridobiti kredit v vrednosti dveh milijonov evrov," je povedal Hohnjec, ki je v LTH prišel pred manj kot tednom dni in se ponuja za rešitelja.

S kreditom bi poplačali obveznosti do zaposlenih (milijon evrov), zagnali proizvodnjo in poplačali Davčno upravo. Za realizacijo zamislili se morajo iz lastništva umakniti tudi vsi neaktivni veliki delničarji (sedaj 49-

pogojnikov. Usoda je odvisna od današnje pridobitve kredita od NLB ali (tako Hohnjec) Banke s posluhom (Gorenjske banke) ali vložka loškega župana (Igor Draškler). Sindikalist David Švarc je ob tem povedal: "Agonija traja že več mesecev, dolžni so nam dve plači, zato smo pripravljene počakati še nekaj dni. Prihodnji teden mora biti vse jasno, sicer bo šlo zopet za prazne obljube."

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Maja Volčjak

NAMESTNICA ODGOVORNE UREDNICE
Cvetko Zaplotnik, Danica Završ Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič,
Urša Peterlin, Mateja Rant, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Simon Šubič,
Cvetko Zaplotnik, Danica Završ Žlebir, Štefan Zargi;

stalni sodelavci:

Marjane Ahačič, Maja Bertonec, Matjaž Gregorič, Ana Hartman, Jože Košnjek,
Milena Miklavčič, Miha Naglič, Jasna Paladin, Marjeta Smolnikar, Ana Volčjak

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilvo Stritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grego Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA
Marjeta Vozlič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0952-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 977-961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Maja Volčjak / Naslov: Blevensova cesta 4, 4000 Kranj / Tel: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 15, e-mail: info@g-glas.si; mali oglasi in oglasnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: od ponedeljka do četrta neprekinjeno od 8. do 19. ure, petek od 8. do 16. ure, sobota, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je polletnik, izhaja ob torekih in petkih, v nakladi 22.000 izvodov / Redne priloge: Maja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno) in deset lokalnih prilog / Tisk: Drustvo Cammich GmbH & Co. KG, St. Veit/Clan (St. Viti na Glini), Avstrija / Naročnine: tel.: 04/201 42 41 / Cena izdava: 1,55 EUR, letna naročnina: 140,40 EUR; Redni plačniki imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vključeno DDV pa stopnja 8 %; naročnina se upošteva od tekočih števil, ne časopisa do praznega prebivalca, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po cenviku; oglasno trženje: tel.: 04/ 201 42 48.

V gorah je še vedno zima

Previdno v gore, razmere so še popolnoma zimske, svarijo na PZS; cesta do Aljaževega doma v Vratah je prevozna.

MARJANA AHAČIČ

Mojstrana - "V gorah je še čisto prava, trda zima. Že pri Aljaževem domu je pol metra snega. Planincev v gorah zaradi obilice snega in dolge zime še ni veliko, nekaj je turističnih smučarjev, zaradi slabšega vremena pa tudi med prazniki ne pričakujemo večjega števila obiskovalcev," je pove-

dala Saša Koflar s Turističnega društva Mojstrana, ki vsem, ki se med prazniki vendarle odpravljajo v gore, svetuje previdnost. Društvo bo jutri, v petek, odprlo Aljažev dom v Vratah. "Vedno smo ga očipirali med prazniki, včasih že med velikonočnimi. Osebno med prazniki ne pričakujem prav velikega obiska, ljudje bodo šli verjetno raje za

soncem kam v toplejše kraje. Če bo lepo vreme, pa se bo nekaj obiskovalcev gotovo vsaj pripeljalo v Vrata, saj je cesta že prevozna."

Med prazniki zaradi neprav lepega vremena ni pričakovati večjega obiska slovenskih gora, se strinjajo tudi na Planinski zvezi Slovenije, kjer prav tako opozarjajo, naj planincev pomlad v dolini te

Kartonček za socialno ogrožene?

Del občinskih svetnikov na Jesenicah predlaga, da bi za bolj pravično delitev pomoči socialno ogroženim morali uvesti posebne kartončke.

URŠA PETERNEL

Jesenice - Ena od občin, ki jih je gospodarska kriza v zadnjih mesecih najbolj prizadela, je občina Jesenice. V letu dni od marca lani do marca letos se je na širšem območju Jesenic število brezposelnih povečalo kar za 58 odstotkov. Zato je vse več občanov prisiljenih iskati socialno in humanitarne pomoči. Obračajo se na Center za socialno delo Jesenice; po pakete s hrano in rabljena oblačila prihajajo na Rdeči križ in na Karitas. Da pa se pri iskanju pomoči nekateri občani znajdejo bolje od drugih, so opozorili občinski svetniki na seji jeseniškega občinskega sveta prejšnji teden. Tako naj bi nekateri občani pomoč dobili na vseh možnih naslovih, in to večkrat, manj iznajdljivi pa nikjer. Dogajalo naj bi se celo, da se nekateri po hu-

manitarne pomoč pripeljejo v dragih avtomobilih, smo lahko slišali na seji občinskega sveta. Občinska svetnica **Ivanka Zupančič** je zato predlagala uvedbo posebnih kartončkov, na osnovi katerih bi posamezniki prejimali pomoč. Tisti, ki bo denimo že prejel pomoč na Rdečem križu, bo tako dobil žig v kartonček, s čimer se bodo izognili, da bo po pomoč odšel še na Karitas. Mnenja o uvedbi tovrstnih kartončkov so različna, saj nekateri menijo, da bi uvedba kartončkov pomenila le še dodatno stigmatizacijo že tako prizadetih ljudi, ki se znajdejo v socialni stiski. Zato je župan **Tomaž Tom Mencinger** predlagal, naj se na posebnem sestanku srečajo predstavniki Občine Jesenice, humanitarnih organizacij in Centra za socialno delo Jesenice in skušajo najti najboljšo rešitev za vse.

Goste redčita recesija in slabo vreme

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora, Bled, Bohinj - Velikonočni in prvomajski prazniki so tudi letos uvod v poletno sezono gorenjskih turističnih središč. Letošnji so razbiti na dva podaljšana konca tedna, v katerih pa, recesiji in slabemu vremenu navkljub, gorenjski turizem po pričakovanju ne bo beležil večjega upada gostov v primerjavi z lanskimi številkami. Kranjskogorski hoteli so tako trenutno zasedeni 65- od 70-odstotno, kar je primerljivo z zasedenostjo v istem obdobju lani. Je povedal direktor družbe Hit Alpina Aleš Topolšek. "Prejšnji konec tedna je bilo nekaj manj obiskovalcev kot ponavadi, v teh dneh pa še prihajajo tisti, ki bodo pri nas preživeli prvomajске praznike. Zanje smo pripravili poseben program aktivnosti." V Kranjski Gori tako beležijo le kakih pet odstotkov manj gostov kot lani; v tem času, kar je, kot pravi Topolšek, delno posledica gospodarskih razmer, delno pa tudi slabega vremena. "Malo manj je Slovencev in Nemcev, Italijanov nekaj več, Angleži pa bodo začeli prihajati nekoliko kasneje."

Podobno je na Bledu, kjer so pretekli konec tedna beležili nekaj slabšo zasedenost kot lani; predvsem so opazili upad italijanskih gostov. Po pričakovanih bo podaljšani prvomajски konec tedna boljši, ker rezervacije še prihajajo, so povedali na Zavodu za turizem Bled, kjer računajo, da bodo hoteli zasedeni več kot 70-odstotno, predvsem z gosti iz Italije in drugih sosednjih držav, medtem ko v družinski hotel Savica prihajajo predvsem slovenski gosti. Rezultati so tako v glavnem primerljivi z lanskimi; če bo lepše vreme, pričakujejo predvsem več dnevnih obiskovalcev.

Na lepo vreme in dnevne obiskovalce računajo tudi v Bohinju, kje so sicer z obiskom bolj zadovoljni kot med velikonočnimi počitnicami, a še vedno manj kot v istem obdobju lani. Najbolj obiskani so družinski penzion, najmanj hoteli in zasebne sobe. Kot so povedali na lokalni turistični organizaciji, so obeti za poletje boljše, rezervacije prihajajo, promocijske aktivnosti pa so osredotočile na vse bolj uveljavljeni festival alpskega cvetja, ki v Bohinju privablja ljubitelje narave iz vsega sveta.

Izšla kronika vasi Leše

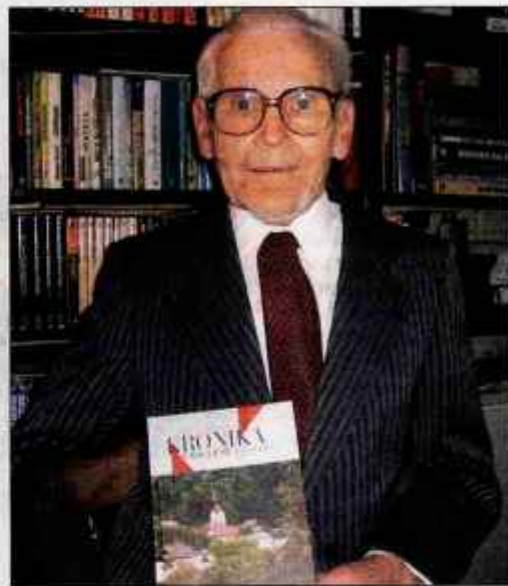
V lešanski kroniki avtorja Jožeta Kocijana sta opisana razvoj in življenje vasi s skoraj tisočletno zgodovino.

ANA HARTMAN

Leše pri Trziču - "Izrečeno se pozabi, napisano ostane. Dogodki in spomini naše skoraj tisočletne zgodovine so zdaj zbrani v knjigi, podkrepljeni s starimi fotografijami. Škoda bi bila, če bi slo to v pozabo," je na ponedeljkovi predstavitvi Kronike vasi Leše pri Trziču poudarila **Metka Kokalj**, članica uredniškega odbora in predsednica krajevne skupnosti Leše, ki ima velike zasluge za izid kronike. Ko si je **Jože Kocijan** leta 2007 prislužil najvišje priznanje krajevne skupnosti za dolgoletno zbiranje podatkov in pisanje lešanske kronike, se je odločila, da dragocene podatke, ki jih je Kocijan zbiral šestnajst let, objavijo v knjigi.

Lešanska kronika je v nakladi tisoč izvodov izdal Trziški muzej. "Prav je, da ljudi spodbujamo, da zapišejo ustno dediščino, preden gre v pozabo. Naša občina je zelo razčlenjena in lepo bi bilo, da bi vsaka vas imela svojo knjigo," je poudarila **Melanija Primožič**, direktorica muzeja in urednica kronike. Trziški župan **Borut Sajovic** se strinja, da je izid monografije z zgodovinskim in kronološkim pregledom razvoja Leš pomemben dosežek, s katerim se lahko pohvalijo redke slovenske vasi: "Poleg zgodovinske vrednosti knjige je izjemno pomembno tudi, da bolje spoznamo, od kod izvirajo naše korenine, kako so živeli naši predniki in za kaj so si prizadevali skozi stoletja."

Kroniko je Kocijan pisal med letoma 1985 in 2001. Veliko si je pomagal z zapiski pokojnega profesorja zgodovine **Simona Milača**, ki jih je dopolnil in nadgradil. Knjiga na skoraj 230 straneh opisuje razvoj kraja od njegove prve omembe leta 1040 do danes. Opisal je tudi lešansko šolstvo in občino, obrti, kmetijstvo, sadjarstvo, gozdarstvo, podrobneje je predstavil obdobje okupacije, obdelana so tudi društva in njihovo delo, cerkveno področje, v dodatku pa so drugi avtorji opisali kroniko med letoma 2001 in 2008, dejavnosti gasilskega društva in

Avtor Kronike vasi Leše pri Trziču Jože Kocijan

agrarne skupnosti, počitniški dom nad Brezjami, učne nekoč, etnološko prireditve vleke bremena ... "Prednikom smo lahko hvaležni, da so izbrali tako lep prostor za življenje. Ohranimo to, kar imamo, in skušajmo čim več napraviti za lepše in bolj-

še življenje sedanjih in prihodnjih rodov," je na predstavitvi kronike svetoval avtor, ki se je v rodne Leše vrnil po upokojitvi leta 1982. Pred tem je služboval na različnih delovnih mestih v Kranju, najdlje je bil ravnatelj kranjske gumarske šole.

Po dveh letih sprejeli delitveno bilanco

Gorjanski občinski svetniki so potrdili delitveno bilanco z občino Bled kljub nekaterim neresenim vprašanjem.

MATEJA RANT

Gorje - Delitveno bilanco so občinski svetniki sprejeli na izredni seji minul četrtek. Že na začetku sta sejo zapustila svetnika SDS, ko so zavrnili predlog omenjene svetniške skupine po umiku te točke s seje. V SDS so namreč prepričani, da je s to delitveno bilanco občina Gorje izgubila pre-

cejšnje premoženje. Župan občine Bled **Janez Fajfar** pa je potrditev delitvene bilance v Gorjah označil za korak naprej, ob tem pa je poudaril tudi, da to še ne pomeni, da so s tem odpadle njihove finančne obveznosti do občine Bled.

Gorjanski svetniki so se strinjali, da je sprejem delitvene bilance za občino nujen za zagotavljanje javnega

interesa, sicer ne bi bilo mogoče izpolniti pogojev za gospodarjenje s premoženjem in vzpostaviti normalnega finančnega poslovanja, ki vključuje tudi možnost zadolževanja občine. "Prav tako bi bili ogroženi vsi nadaljnji projekti in investicije občine, ki so že predvideni z načrtom razvojnih programov in bodo podprti tudi z državnim in evropskim denarjem," je pojasnil gorjanski župan **Peter Torkar**. Ob tem pa blejski župan **Janez Fajfar** še vedno vztraja, da mora občina Gorje sprejeti tudi svoj delež obveznosti pri plačilu gradnje telovadnice v Gorjah ter plačati sorazmerni delež vlaganj v komunalno infrastrukturo in asfaltiranje parkirišča pred zdravstvenim domom na Bledu. "S sprejetjem delitvene bilance se tem obveznostim niso izognili. Če to mislijo, se motijo," je odločen Fajfar.

Nereseno ostaja vprašanje plačila telovadnice v Gorjah.

BLED

Cene pomoči na domu nespremenjene

Blejski občinski svetniki na zadnji seji niso potrdili višjih cen storitev pomoči na domu. Na predlog občinske uprave naj bi se na podlagi redne vsakoletne uskladitve cen za uporabnike cene za socialno oskrbo v povprečju povišale za devet odstotkov. "Vendar so svetniki menili, da v sedanjih kriznih časih ni pametno občane obremenjevati s tem," je pojasnila referentka na oddelku za gospodarske in družbene dejavnosti **Neja Gašperšič**. Uporabniki bodo za neposredno socialno oskrbo na domu ob delavnih tako še naprej plačevali 4,30 evra na uro, ob nedeljah 6,02 evra in ob praznikih 6,45 evra na uro. V blejski občini so imeli lani v povprečju 25 uporabnikov pomoči na domu, v Gorjah pa osem. V glavnem so bili to starostniki nad 65 let, nekaj pa je tudi invalidov in kronično bolnih. Zanje je skrbelo pet socialnih oskrbovalk, in sicer so jim predvsem pomagale v gospodinjstvu, kar vključuje tudi pripravo ali dostavo kosila s postrežbo, pri osebni higieni in ohranjanju socialnih stikov. Za pomoč na domu so letos v proračunu predvideli 67 tisoč evrov. M. R.

Obnova mostov čez Savo prihodnje leto

V letošnjem letu se državne ceste v Kranju ne bodo obnavljale, nekaj mostov, križišč in cest pa naj bi obnovili v prihodnjem letu.

VILMA ŠTANOVNIK

Kranj - Vsi, ki se dnevno vozimo po naših cestah, smo prepričani, da je Gorenjska zadnja leta po urejenosti cest začela precej zaostajati za drugimi regijami. Tudi v kranjski občini je nekaj odsekov državnih cest v katastrofalnem stanju, kot so povedali na Direkciji Republike Slovenije za ceste, pa letos ne bodo obnavljali nobene. "Trenutno načrtujemo obnovo mostov čez Savo na relacijah Primskovo-Labore in Kidričeva-Iskra. Za obe investiciji je izdelana projektna dokumentacija, izvedba del pa je predvidena v letih 2010 in 2011," pravijo na direkciji, kjer pojasnjujejo, da so že v letu 2001 pridobili idejno projektno dokumentacijo za rekonstrukcijo dveh križišč ter ureditev regionalne ceste Kokrica-Kranj, vendar finančna sredstva niso bila zagotovljena. Lani so začeli pridobivati izvedbeno projektno dokumentacijo, letos pa naj

Letos v Kranju prenovne državnih cest ne bo, drugo leto pa naj bi prenovili dva mostova.

bi zaključili postopke pridobivanja te in tudi investicijske dokumentacije ter pričeli postopke pridobitve dokazil o razpolaganju z zemljišči. Ob tem tudi opozarjajo, da bo še pred pričetkom gradnje treba pridobiti sporazum o sofinanciranju.

V prihodnjih letih naj bi se dokončala tudi gradnja nedokončanega odseka ceste Hotemaže-Britof, ki se pred leti ni končala zaradi nerešenih dogovorov z lastniki parcel. V tem času se je spremeni zakonodaja, leta 2006 pa so začeli nove aktivnosti

za gradnjo. Med postopkom javne obravnave je bilo vneseno dodatno krožno križišče v Hotemažah, trenutno pa tam potekajo postopki odkupovanja zemljišč, parcelacije ter postopki za pridobitev dokumentacije, zato začetka dela letos še ne načrtujejo.

Nekaj sto evrov na državljana

Od približno pet do 12 milijard evrov bi država potrebovala za uresničitev ideje o univerzalnem temeljnem dohodku.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj - Čeprav na finančnem ministrstvu o univerzalnem temeljnem dohodku še razmišljajo, pa njihov šef Franci Križanič napoveduje petsto evrov mesečno na državljana. Najbrž tu veliko Gorenjcev (trditve preverjamo z anketo na strani 24), ki s to odločitvijo vlade ne soglašali. Žal je ideja šele v začetni stopnji, zato morda nikoli ne bo prišla v podpis pristojnim, da bi država začela izplačevati temeljni dohodek. Četudi veliko manjšo vsoto, kot jo je napovedal minister.

Minister Križanič je prvo veliko obljubo, o minimalni plači tisoč evrov podal že na zaslišanju pred imenovanjem, manj kot pol leta po njem pa o petsto evrov dohodka za vse državljanke: "Uvajali bi ga postopoma, upam pa, da ne bi vplival na delovno storilnost. To pomeni, da bi morale biti minimalne plače opazno višje kot univerzalni temeljni dohodek."

Po naših izračunih bi morali za takšno obliko socialne blaginje v Sloveniji najti kar dvanajst milijard evrov na leto. V času finančno-gospodarske krize gre najbrž za utopijo, vendar jo podpirajo tudi mnogi znani ekonomisti. Jože Mencinger je pred tednom za TV Slovenija povedal, da je to za krizo dobra

ideja: "Na ta način bi nadomestili druga socialna upravičenja, stalo pa bi nas toliko kot znaša letni izdelek pokojninske blaginje." Mencinger sicer predlaga, da bi vsak državljan prejel dvesto evrov mesečno, kar bi na letni ravni znašalo 4,8 milijarde evrov. Na podobno idejo kot minister je pred letom opozoril Jože P. Damijan, in tudi izračunal, da bi ob odpravi večine socialnih transferjev in dohodninskih olajšav lahko vsakemu državljanu Slovenije izplačali 76 evrov na mesec, državni proračun pa bi ostal enak. Na ta način bi pridobili preglednost socialnega sistema, odpravili birokracijo in kopičenje transferjev.

Spet drugi opozarjajo, da bi lahko zaradi 'viška' denarja poskočile cene. Za čas finančno-gospodarske krize bi bil takšen sunek v potrošnje morda zelo smiseln. Le na področju nepremičnin, v katere naj bi bilo trenutno vezanih čez štiri milijarde evrov, bi zagotovo zavel svež veter. Štiričlanska družina z vsaj dvesto evri univerzalnega temeljnega dodatka na člana bi zlahka pridobila bančno posojilo, likvidnostne težave gradbenikov (čakanja na plačilo trajajo tudi leto dni) bi se zmanjšale v trenutku, gospodarski voz Slovenije pa bi pogljal naprej.

V Cerkljah uvajajo rumene vrečke

SIMON ŠUBIC

Cerklje - V občini Cerklje bodo maja uvedli štirinajstdnevni odvoz mešanih komunalnih odpadkov, gospodinjstva pa v komunalne odpadke ne bodo smela več odlagati različne plastične in kovinske embalaže, temveč jo bodo odlagala ločeno v t. i. rumenih oz. ekoloških vrečkah, lahko pa tudi v posebnem zabojniku. Odpadke bodo odvažali izmenjaje ob petkih; 8. maja bo odvoz mešanih komunalnih odpadkov, 15. maja sledi odvoz ločene embalaže v ekoloških vrečkah, 22. maja spet odvoz komunalnih odpadkov ...

Kot je povedal Primož Bajželj iz Komunale Kranj, bodo gospodinjstva na dom še pravočasno prejela zloženko o novem načinu ravnanja s komunalnimi odpadki, za kakršnega so se v Cerkljah odločili kot prvi od šestih občin, v katerih je za odvoz odpadkov odgovorna Komunala Kranj.

"Gospodinjstva bodo skupaj z zloženko brezplačno prejela tudi po dvajset stoličarskih ekoloških vreč. Po naših predvidevanjih jih bo do konca leta zadosti, sicer pa se lahko dokupijo po simbolični ceni. V ekološke vrečke bodo gospodinjstva lahko zbirala odpadke, kot so plo-

čevinke, konzerve, plastenke, jogurtovi lončki in tetrapak embalaža. Papir in steklo ne sedita v te vrečke in jih bo še vedno treba odlagati na ekoloških otokih, kjer bodo še naprej stali tudi za bojnikji za plastenke in pločevinke," je razložil Bajželj.

Po besedah župana Franca Čebulja so občani, ki so sodelovali v lanski anketi, skoraj enoglasno podprli predlog občine, da namesto tedenskega uvede dvotedenski odvoz komunalnih odpadkov. Ker pa še bosta odvoz in odlaganje komunalnih odpadkov po zaprtju depozitne Tenetiše (15. julija) najbrž podražila za nekajkrat,

sta se občina in komunalno podjetje dogovorila tudi za uvedbo ločenega zbiranja embalaže že pri gospodinjstvih. "Za poseben odvoz plastične in kovinske embalaže smo se odločile, ker se na ekoloških otokih največ zbere prav teh odpadkov. Nov način odvoza bo vplival tudi na ceno; sedaj povprečno gospodinjstvo za odpadke plača 8,69 evra na mesec, po novem pa 6,79 evra. Taka cena bo držala do 15. julija, kakšna bo potem, še nihče ne ve. Če bodo občani disciplinirani pri ločevanju odpadkov, pa lahko v nadaljevanju odvoz organiziramo le na tri tedne," razmišlja Čebulj.

ŠENČUR

Prodali le del zemljišč

Občina Šenčur je lani prodala precej manj zemljišč, kot so načrtovali. Od prodaje občinskih nepremičnin so namreč nameravali zbrati 3,1 milijona evrov, na koncu pa so od prodaje zemljišč iztržili le 515 tisoč evrov. Posledično se je lani v občinski proračun nateklo samo 5,84 milijona evrov, kar je skoraj trideset odstotkov manj, kot so načrtovali, piše v poročilu o zaključnem računu proračuna občine Šenčur za leto 2008. Tudi porabili so manj od načrtovanega, saj je bilo odhodkov za 5,85 milijona evrov, kar pomeni 79-odstotno realizacijo. S. Š.

RADOVLJICA

Panjske končnice skozi otroške oči

OŠ Antona Janše bo v sodelovanju z Lions clubom Bled in Čebelariskim muzejem sredi maja za učence višje stopnje osnovnih šol bohinjske, blejske in radovljiske občine ter šol s prilagojenim programom iz Kranja, Škofje Loke, Jesenic in Radovljice spet pripravila likovne delavnice na temo panjskih končnic. Letos se bodo srečali že deseti, zato so ob jubileju v Šivčevi hiši v Radovljici pripravili tudi razstavo z naslovom Podobe panjskih končnic skozi otroške oči. Razstavo bodo odprli v soboto, 2. maja, ob 18. uri, na ogled pa bo vse do konca maja. M. A.

ŠENČUR

Gospodarno z bruseljskimi evri

Občina Šenčur pri koriščenju evropskega denarja ravna kot dober gospodar, piše v poročilu nadzornega odbora občine Šenčur, ki je pregledal finančno poslovanje občine v lanskem letu. Občina Šenčur ima možnost do leta 2011 iz evropskih strukturnih skladov pridobiti 2,12 milijona evrov. Del jih že koristi za gradnjo vodovoda in ceste v Vogljah, neizkoriščen del pa bodo porabili za druge investicije, na primer za gradnjo kanalizacije in vodovoda Milje-Visoko. "Tekoče se spremljajo tudi drugi razpisi, tako da se v največji meri sofinancirajo razvojni projekti. Sofinancirana je bila obnova vaškega jedra Voglje, trenutno je v pripravi dokumentacija za Blagnečo hišo," ugotavlja nadzorni odbor. S. Š.

AGRARNA SKUPNOST LIPNIŠKA PLANINA,
Zgornja Lipnica 7, 4246 Kamna Gorica

K sodelovanju vabimo **PASTIRJA/KO**
za pašo na Lipniški planini na Jelovici

Od kandidatov/k priškušujemo:
• da so ljubitelji živali in narave
• vestnost, doslednost

Pogodbo bomo sklenili za določen čas od 15. junija 2009 do 31. avgusta 2009, z možnostjo podaljšanja. Za čas paše nudimo bivališče v pastirski koči. Plačilo po dogovoru. Kandidati svoje ponudbe pošljite na gornji naslov v roku 8 dni po objavi v Gorenjskem glasu. Zaželen je tudi kratek življenjepis. O zbiru bodo kandidati pisno obveščeni.

ŠKOFJA LOKA

Zmagovalci računalniškega tekmovanja

Na osnovni šoli Jela Janežiča so pripravili državno tekmovanje iz računalništva. Slednje je bilo že drugo po vrsti, šola pa je v sodelovanju z zvezo za tehnično kulturo gostila tekmovalce iz slovenskih invalidskih zavodov. Sodelovalo je dvajset tekmovalcev, ki so merili svoje znanje v Wordu in v sestavljanju slik (puzzle). Kot nam je povedala ravnateljica šole **Marjeta Šmid**, so se po napornem tekmovanju tekmovalci skupaj, z mentorji in slavnostnim podeljevalcem, županom občine Škofja Loka Igorjem Drakslerjem ob pomoči glasbenikov Jožeta in Valerije Dolenc (Suha špaga) skupaj poveselili. Dolencova sta nastop podarila; Valerija je bila prav na tej šoli dolga leta učiteljica in je šolo spet zelo rada obiskala v drugačni vlogi. Na sliki: udeleženci med tekmovanjem. **D. Ž.**

KAMNIK

Film o Sadnikarjevem muzeju

V Medobčinskem muzeju Kamnik so premierno predstavili dokumentarni film o Josipu Nikolaju Sadnikarju in njegovi zasebni zbirki, ki so ga ob 78-letnici prve omembe mesta in 120-letnici prihoda Sadnikarja v Kamnik posneli v sodelovanju z družino Sadnikar in režiserjem Matjažem Konciljo. Zbirka Josipa Sadnikarja, okrajnega živinozdravnika, mecena mnogih mladih umetnikov, predvsem pa strastnega zbiratelja starin, je najstarejša zasebna zbirka v Sloveniji, saj so jo javnosti na ogled odprli že leta 1893. V zbirki je vrsta izjemnih predmetov s področja arheologije, umetnosti, etnologije, več starih knjig, listin in dokumentov. Predmete je Sadnikar aktivno zbiral kar 61 let, več kot sedem desetletij pa je bil ta zasebni muzej tudi edina kulturna ustanova v Kamniku. Sredi 60. let 20. stoletja je del zbirke odkupil kamniški muzej, za ostalo pa še danes skrbi večinoma sin Niko Sadnikar, star 93 let. **J. P.**

Ogrodje dokumentarnega filma je pripoved Nika Sadnikarja, ki še danes za vsak predmet ve, od kod je prišel.

Ekskluzivno na Gorenjskem glasu

500 strani obsegajoča knjiga, ki govori o življenju "viharnika", ki ga je življenje premetavalo in utrdilo.

Zelo zanimiva knjiga za Gorenjce, saj se največ dogaja prav v naših krajih.

Prvi Slovenec, ki je bil dvakrat zaprt na Golem otoku.

Cena za bralce Gorenjskega glasa z 20% popustom samo

23,2 EUR + poštnina

Gorenjski Glas

Za vas belžimo čas

Študentje so se družili s starostniki

Dom starejših občanov Preddvor je gostil udeležence mednarodne delavnice, študente in profesorje fakultet za socialno delo iz petih evropskih držav.

DANICA ZAVRŠ ZLEBER

Preddvor - Gre za evropski projekt Socrates - Erasmus, ki ga financira Evropska unija, združuje pa fakultete za socialno delo iz Nemčije, Danske, Finske, Francije in Slovenije. Iz vsake države se je delavnice v projektu, imenovanem Demogene, udeležilo po pet študentov, skupaj s profesorji pa je v delavnicah, ki se tematsko ukvarjajo z mednarodno izmenjavo izkušenj na področju socialnega dela s starejšimi ljudmi, sodelovalo 29 udeležencev. **Dr. Jana Mali** s Fakultete za socialno delo v Ljubljani je dejala, da je središče projekta prav izmenjava izkušenj in dobrih praks na področju dela s starimi ljudmi. "Tovrstna srečanja so že potekala v drugih državah, posebnost letošnjega pa je družnje s stanovalci doma starejših v Preddvoru in njihova aktivna udeležba na delavnicah," je povedala Maljeva. "Vodstvo doma nam je predstavilo njegovo zgodovino, dva stanovalca sta povedala svoji življenjski zgodbi, študentje in 19 stanovalcev pa se je družilo tudi na skupnem izletu ob jezeru Črnava. Komunikacija z njimi kljub različnim jezikovnim skupinam ni predstavljala nikakršne težave. Študentje in stanovalci so se dobro ujeli." Študentje sicer v medsebojnih nastopih obravnavajo različne teme socialnega dela s starostniki. Poleg vsakodnevne stika z domom, njegovimi zaposlenimi in

Udeleženci mednarodne delavnice v preddvorskem domu starostnikov / Foto: Gorazd Kavčič

prebivalci pa so si v Ljubljani ogledali še tri druge socialne institucije, zavod za rehabilitacijo Soča, zavod Papilot in zavetišče za brezdomce. Udeleženci so prebivali v hotelu v Preddvoru in se navdušili tudi nad lepo gorenjsko naravo. Zakaj je ljubljanska fakulteta za prizorišče desetdnevne mednarodne delavnice izbrala ravno preddvorski dom, pa **Jana Mali** pojasnjuje: "Gre za ustanovo, ki je odprta za

inovacije in dostopna za novosti. Tudi tukaj zaposleni se želijo iz tega dogodka kaj naučiti za svoje delo." V preddvorskem domu, kjer so bili udeležencem delavnic vseh zlasti pristni odnosi med osebjem in stanovalci, pa so študentje lahko svoje teoretično znanje nadgradili s praktičnimi izkušnjami. Delavnice so končali včeraj s poslovnino zabavo študentov in stanovalcev.

V vrtec po pravilniku

Za sprejem otrok v škofjeloške vrtnice bo veljal poseben pravilnik.

DANICA ZAVRŠ ZLEBER

Škofja Loka - Občinski svet v Škofji Loki je soglasno potrdil pravilnik, po katerem naj bi poslej sprejemali otroke v vrtnice. Slednji so zelo zasedeni, zaradi tega je treba zlasti na jasične oddelke čakati tudi do pol leta. Sredi marca je bilo v Vrtec Škofja Loka vključenih 775 otrok,

od tega 36 tudi iz drugih občin, 112 je le otrok v oddelkih prvega starostnega obdobja. Sprejemanje otrok v vrtnice želijo urediti s pravilnikom, da bi opredelili postopek v primerih, ko je prostih mest dovolj in ko je treba za sprejem sestaviti čakalno listo, določajo tudi merila za sprejem in pogoje za sestavo čakalne liste. Pravilnik določa

tudi sestavo in način dela komisije za sprejem. Prednost pri sprejemu v vrtnice imajo otroci s posebnimi potrebami, otroci iz družin, kjer starši predložijo dokazila o socialni ogroženosti, najpomembnejše in najvišje točkovano merilo pa je stalno prebivališče v občini, s čimer naj bi prednostno zagotovili varstvo domačim otrokom.

Pomembno merilo je tudi odložitost šolanja: če gre otrok pozneje v šolo in doslej ni bil vključen v vrtnice, ima pri tem prednost, saj nujno potrebuje izkušnjo življenja v skupini. Upoštevani so zaposlenost obeh staršev, dijaške in študentske družine, enostarševske družine, čakalna lista (dodatne točke dobi otrok, če je bil že v preteklem letu uvrščen na prednostni vrstni red), vključenost otrokovega sorojenca, hkraten sprejem otrokovega sorojenca (dvojčkov, trojčkov), družine z več vzdrževanimi otroki.

MEDVODE

Medvoški taborniki so praznovali

Taborniki Roda Dveh rek Medvode so ob praznovanju 25-letnice delovanja 24. aprila pripravili zanimivo taborniško popoldne. Po različnih dejavnostih, ki so potekale na prostem, je sledil še uradni del praznovanja. "Samih začetkov rodu se ne spomnim, ker so še malo starejši od mene. Pred 25 leti smo se odcepili od Roda Dobra volja, torej od šišenskih tabornikov. Pa ne da bi se skregali, pač pa se je taborništvo v Medvodah tako razširilo, da so se moji predhodniki odločili za samostojno pot," je povedal **Vito Klavora**, starišina Društva tabornikov Roda Dveh rek Medvode, v katero je vključenih od 50 do 60 otrok. Glavna dogodka, ki ju organizira rod, so Močne ukane, ki se jih udeleži okrog tristo tabornikov iz vse Slovenije, in poletno taborjenje na Kolpi. **M. B.**

Na praznovanju četrtoletja delovanja medvoških tabornikov so se najbolj zabavali otroci.

Doma še bolj motiviran

Mateju Staretu na domači dirki za VN Šenčurja sicer ni uspelo še tretjič zmagati, se je pa s sinčkom v naročju veselil drugega mesta.

MAJA BERTONCELI

Šenčur - Z 11. VN Šenčurja v organizaciji Kolesarskega društva Šenčur, se je v ponedeljek začela domača kolesarska sezona tudi za starejše kategorije. V boju za zmago med elito je bil tudi Matej Stare, domačin iz Luž, ki se je številnim gledalcem letos znova predstavil v dresu kranjske Save. Skupaj s kasnejšim zmagovalcem Markom Kumpom (Adria Mobil) in tretjevrščenim Boštjanom Rezmanom (Radenska KD Finančna točka) so bili v begu skoraj vseh 65 km.

"Za domačo dirko sem vedno še malo bolj motiviran. Potrudil sem se, a zmagati nisem mogel. Že večkrat se je na tej dirki pokazalo, da ni odločilen sprint, temveč pobeg, da ujameš pravi trenutek, potem pa je treba samo še zdržati do konca," je po 50 krogih kriterija po ulicah Šenčurja pojasnjeval Matej Stare. Raz-

Domen Kalan je zmagal med starejšimi mladinci. Drugi je bil Jani Mušič (Adria), tretji pa še en Savčan Jure Bitenc.

log za zadovoljstvo so v kranjskem klubu imeli že pred startom elite. Pri starejših mladincih je namreč zmagal Domen Kalan, tretji je bil Jure Bitenc, pri mlajših mladincih pa je bil drugi Patrik Gabrovšek. Kalan je v

Šenčurju zmagal že drugo leto zapored, točrat je v svoj prid dirko odločil v zadnjem sprintu. "Danes je bila zelo težka zmaga, veliko težja kot lani. Zahvale gredo ekipi. To je moja prva zmaga v tej sezoni, dobra motivacija za

naprej," je povedal Domen Kalan, kolesar s Šutne pri Žabnici, eden izmed mladincev Save, ki veliko obetajo. Kot je potrdil trener Marko Polanc, imajo v Savi izredno generacijo mladih kolesarjev.

Ločilo jih je skoraj sto kilogramov

Najtežji trije tekmovalci na letošnjem Slajkatlonu so skupaj tehtali 276, najlažji pa komaj 186 kilogramov.

VILMA STANOVNIK

Hotavljice - Zagnani člani Športnega društva Marmor Hotavljice so minulo nedeljo pripravili sedaj že tradicionalni Slajkatlon, ki poteka v obliki štafete, v ekipi pa so kolesar, tekač in nosač. Med prijavljenimi udeleženci trojke iztrebajo, tako da so letos iz 57 tekmovalcev sestavili 19 trojk. Najtežja trojka je tehtala 276 kg, najlažja 186 kg.

Najboljša trojka so postali kolesar Janez Križaj, tekač Nejc Štalec in nosač Janez Debenec, ki so skupaj najhitreje, v času slabe ure in pol (1:28,04) opravili kolesarski

Štefan Križaj in nosač Bojan Šturm (1:31,20), na tretje pa kolesar Simon Demšar, tekač Tone Alič in nosač Franc Peternel (1:34,22).

"Tekmovanja so se udeležili predvsem domačini, precej tekmovalcev je bilo tudi iz Škofje Loke in okolice ter iz Ljubljane. Z udeležbo smo več kot zadovoljni, saj je prireditev prerasla okvire prejšnjih izvedb. V prvi izvedbi je namreč sodelovalo dvanajst, lani pa deset trojk. Tekmovalne trojke smo iztrebali, kar prireditvi - poleg tehtanja iztrebanih trojk - daje poseben čar. Je pa res, da tekmovalci pridejo zlasti zaradi

Domačin Franc Peternel v cilju preizkušnje na Slajki.

vzpon s Hotavljic na Slajko in spust nazaj v dolino, tek na Slajko in nazaj, za konec pa je nosač moral na cilj pri koči na Slajki prinesiti nahrbtnik s tremi šesterčki piva. Na drugo mesto so se uvrstili kolesar Izidor Prevodnik, tekač

druženja, zraven pa dodajo še nekoliko tekmovalnega naboja," je po prireditvi povedal predsednik Športnega društva Marmor Hotavljice Niko Stržinar in obljubil, da bodo tudi drugo leto pripravili podobno prireditev.

Triglav Gorenjska v boj za drugo mesto

V derbiju 30. kroga prve slovenske nogometne lige so Domžalčani doma izgubili proti varovancem nekdanjega trenerja Slaviše Stojanoviča. V 2. ligi točka za Triglav Gorenjsko, ki v boju za 2. mesto v nedeljo gosti Muro 05.

VILMA STANOVNIK

Domžale, Kranj - Nogometni vseh ligah imajo delovne praznike, prvotilgaši pa so v 30. kolu poskrbeli za kar nekaj presenečenj. Tako je ekipa Domžal na domači zelenici v derbiju kroga gostila Mik CM Celje, vendar pa je derbi trajal le prvi del prvega polčasa, saj so nato domačini popustili, varovanci nekdanjega domžalskega trenerja Slaviše Stojanoviča pa so taktično nadigrali gostitelje, ki so v drugem delu tekme ostali še brez poškodovanega Janeza Aljančiča. Tako so se zaslužene visoke zmage 0 : 3 na koncu veselili Celjani, Domžalčanom pa že tretjo tekmo zapored ni uspelo zatresti mreže nasprotnikov. Že to soboto nekdanji prvaki iz Domžal gostujejo pri vodilni ekipi Maribora, ki pa je na zadnji tekmi s porazom 2 : 1 pri zadnjevrščenim ekipi Laboda Drave, poskrbela za največje presenečenje kroga.

Vse bolj zanimivo je tudi v 2. SNL kjer je ekipa Triglava Gorenjske v 22. krogu gostovala pri Krškem in po vodstvu domačinov z 2 : 0 do konca igrala požrtvovalno in z rezul-

V derbiju prve lige na domžalskem igrišču so se bolje znašli celjski nogometiši. / Foto: Tina Dekl

tatom 2 : 2 iztržila točko. Na lestvici še vedno vodi Olimpija Ljubljana, ki ima 47 točk, po 36 točk imata na drugem in tretjem mestu Aluminij in Triglav Gorenjska, za štiri točke pa zaostaja Mura 05. Tako se to nedeljo v Kranju obeta drugoligaški derbi, saj Triglav Gorenjska v nedeljo ob 17. uri gosti Muro 05.

V 3. SNL zahod je po 21. krogu v vodstvo ekipa Tinexa Šenčurja, ki ima 49 točk,

Šenčurjani pa so v zadnjem krogu kar s 5 : 1 ugnali Kamničane. Na 2. mestu na lestvici je s 43 točkami ekipa Jadrana Dekanov, na tretjem pa Kalcer Vodoterm s 37 točkami. Že ta konec tedna pa je na sporedu 22. krog. Med gorenjskimi ekipami se bo v soboto ob 17. uri na tekmi proti Slovanu doma predstavila ekipa Kranja, Kalcer Vodoterm pa v nedeljo ob 17. uri gosti Adrio.

Konec tedna so 16. krog odigrale ekipe v 1. gorenjski ligi, kjer vodi moštvo Šobca Lesc s 43 točkami, na drugem mestu je ekipa Velesovega z 28 točkami, prav toliko točk pa ima na tretjem mestu ekipa Alpine iz Žirov. V 2. gorenjski ligi po 15. krogu vodi ekipa Mimovrste Jesenice, ki ima 43 točk, na drugem mestu je ekipa Preddvora z 31 točkami, na tretjem pa ekipa Bitenj s 23 točkami.

BLED

Tudi letos poletna hokejska šola

Na blejski ledeni ploskvi bo poleti potekala že 19. mednarodna poletna hokejska šola - Cansport Bled 2009. Šola, ki je namenjena mladim hokejistom, rojenim med letoma 1991 in 2002 (ena skupina je tudi ženska) bo potekala v dveh terminih, in sicer med 20. in 26. julijem ter med 27. julijem in 2. avgustom, vodili pa jo bodo priznani domači in tuji trenerji na čelu z Valerijem Šahrajem, Francem Zbontarjem, Tonijem Tišlerjem in Lukom Simičem ter trener mlade francoske reprezentance Eric Blais. Demonstratorja bosta tudi slovenska reprezentanta Edo Terglav in Mitja Šivic. "Letos so obisk napovedali tudi hokejski upi iz Moskve, tako da bo v šoli sodeloval tudi bivši vrhunski igralec, sedaj pa trener Dimitrij Frolov," pravi vodja hokejske šole Bled Brane Terglav, pri njem pa lahko dobite tudi dodatne informacije (tel.: 031/313 690 ali 031/235 092 ali www.hdk-drustvo.si), saj so v mednarodno šolo seveda vabljeni tudi mladi gorenjski hokejski upi. V. S.

Popravek

V torkovi številki smo objavili članek z naslovom Na Jošta 176 tekačev. Številka ne drži. Časomerilci v absolutni razvrstitvi namreč niso upoštevali tekmovalcev, ki so nastopili za MNZ/Policijo. Napako so kasneje popravili in pravilna številka udeležencev 3. Tek na Jošt je 215. M. B.

Za praznike previdnost povsod

Pred odhodom na prvomajski oddih poskrbite za zaščito svojega stanovanja pred vlomilci.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Med prvomajskimi prazniki se promet običajno zelo zgosti, več je tudi prometnih nesreč, zato policija svetuje previdnost in strpnost na cesti. Čeprav se poostreni nadzori prometa v okviru policijske akcije Hitrost - počasneje je varneje danes izteka, vam ne priporočamo prevelike "sproščenosti" za volanom, saj bodo policisti z različnimi oblikami dela zagotavljali večjo varnost in pretočnost prometa ter dosledno ukrepali zoper vse kršitelje, posebej pa tiste, ki bodo za volan sedli vinjeni in ki bodo s prehitro vožnjo ogrožali sebe in druge, napovedujejo v generalni policijski upravi.

Prvomajski prazniki so sicer kot nalašč za krajši dopust, vendar pa se je treba

zavedati, da nepridipravi te dni ne počivajo, kvečjemu nasprotno; prazna stanovanja so njihova najljubša "delovna mesta". Ker že najmanjše samozadržno ravnanje lahko odvrne morebitnega vlomilca od vroma, ob odhodu od doma preverite, ali so vsa vrata in okna dobro zaprta in zaklenjena. Vrednejše predmete shranite na varno mesto, svoje znance ali sosede pa prosite, naj pazijo na vaše stanovanje, redno praznijo vaš poštni nabiralnik ipd. Poskrbite torej, da vaš dom ne bo kazal znakov, da ste odsotni. Med prazniki, ko banke niso odprte, je treba večjo pozornost nameniti tudi pri dvigu denarja na bankomatih. Bodite pozorni, ali vas pri dvigovanju denarja kdo opazuje, izogibajte se neosvetljenih, samotnih krajcev.

Kljub koncu akcije Hitrost - počasneje je varneje bodo policisti še naprej dosledno ukrepali zoper prehitre voznike.

KRATKE NOVICE

SERJUČE

Našli žensko truplo

V torek dopoldne so v Serjučah v občini Domžale v vodnjaku našli truplo 71-letne ženske. Kot je pojasnila tiskovna predstavnica Policijske uprave Kranj Maja Adlešič, na truplu niso odkrili sledi nasilja. Pokojno so iz vodnjaka potegnili domžalski gasilci. S. Š.

MEDVODE

Fotoaparator imajo sedaj dovolj

V nedeljo nekaj minut pred polnočjo so neznan storilci vlomili v prodajalno v Medvodah in pobrali več fotoaparatorov. Lastnika so oškodovali za okoli pet tisoč evrov. S. Š.

KAMNIK

Ni rabil pijače

Na praznični ponedeljek je nekdo vlomil v gostinski lokal v Kamniku, v katerem mu je bil najbolj "všeč" LCD projektor. Ker si ga je prisvojil, je lastnika oškodoval za okoli tisoč evrov. S. Š.

Trčenja ni preživel

V ponedeljek kmalu po 23. uri je v prometni nesreči na regionalni cesti Kranj-Jeprca umrl 43-letni voznik iz Ljubnega. Vanj je pri nadvozu nad železniško progo pri Orehku trčil tridesetletni Jeseničan.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Nevaren odsek regionalne ceste med Kranjem in Jeprco je v ponedeljek zahteval novo smrtno žrtev. V silovitem trčenju osebnih vozil na delu, kjer regionalna poteka po nadvozu nad železniško progo, je umrl 43-letni voznik iz Ljubnega. To je že osma letošnja smrtna žrtev na gorenjskih cestah.

Tridesetletni Jeseničan se je z osebnim vozilom peljal po regionalni cesti iz smeri Kranja proti Jeprci. Kot poroča policija, je v bližini nadvoza čez železniško progo pri Orehku brez znanega razloga zapeljal na nasprotni voznik pas, po katerem se je v tistem trenutku v osebnem avtomobilu pravilno pripeljal 43-letni voznik iz Ljubnega. Po silovitem trčenju je Ljubencanovo vozilo odbilo

V trenutku trčenja naj bi Jeseničan vozil s 140 kilometri na uro. Prednji del njegovega vozila je zato povsem zmečkalo. / Foto: Tina Doh

s ceste na travnato površino, medtem ko je avtomobil jeseniškega voznika ostal na robu ceste.

Zaradi hudih ran je 43-letnik iz Ljubnega kljub takoj-

šnjemu oživiljanju umrl na kraju nesreče, povzročitelj pa je bil hudo ranjen in so ga reševalci iz kranjske ambulante nujne medicinske pomoči odpeljali v Klinični

center v Ljubljani, kjer je ostal na zdravljenju. Policisti bodo zoper povzročitelja podali kazensko ovadbo na Okrožno državno tožilstvo v Kranju.

Tudi letos znižali sodni zaostanek

Na Okrožnem sodišču v Kranju so tudi lani zmanjšali število vseh nerešenih zadev in sodni zaostanek. Po drugi strani se je povečalo število nerešenih preiskovalnih, kazenskih, pravnih in gospodarskih zadev.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Nezadovoljstvo sodnikov s plačno reformo in njihova bela stavka se lani v delu Okrožnega sodišča v Kranju ni poznala, saj so sodniki po besedah predsednika sodišča Mihaela Kersnika pričakovano storilnost presegli za kar 29 odstotkov. "Sodišče je lani s spoštovanjem vrstnega reda dodeljenih zadev poskušalo redno in tekoče obravnavati vse zadeve, število vseh nerešenih zadev mu je uspelo zmanjšati za 2,25 odstotka; sodni zaostanek pa znižati za 10,41 odstotka," dodaja Kersnik. Kot smo poročali, so leta 2007 število vseh nerešenih zadev zmanjšali za okroglih devet odstotkov, sodni zaostanek pa znižali za dobre štiri odstotke.

Vse le ni bilo tako rožnato, saj se je število nerešenih po-

membnejših zadev povečalo za skoraj šest odstotkov, tako da je bilo konec lanskega leta nerešenih 2378 preiskovalnih, kazenskih, pravnih in gospodarskih zadev. "Razlog za povečanje števila nerešenih pomembnejših zadev je v tem, da se je v letu 2008, glede na leto prej povečal, njihov pripad za 5,76 odstotka, poleg tega sta v avgustu in septembru s sodišča odšli dve sodnici, novih sodnikov pa nismo dobili," je pojasnil Kersnik. Sodišče je sicer dolžno obravnavati in rešiti vse zadeve, ki jih dobi v reševanje, po programu za odpravo sodnih zaostankov (program Lukenda) pa naj bi konec prihodnjega leta ne imelo več nerešenih vseh zadev, kot je polovica povprečnega letnega pripada. Kot napoveduje Kersnik, si bo okrožno sodišče tudi letos z nadaljnjimi ukrepi za izbolj-

Mihael Kersnik: "Sodniki so kljub nezadovoljstvu s plačno reformo dosegli visoko, 129-odstotno storilnost."

šanje učinkovitosti dela in poslovanja prizadevalo za pospešeno izvajanje programa Lukenda.

Na okrožnem in okrajnem sodišču v Kranju bodo sicer letos ob finančni podpori ministrstva za pravosodje preuredili prostore v pritličju in v 1. nadstropju

sodne zgradbe na Zoisovi 2, kjer bodo po novem vpisniki okrajnega in okrožnega sodišča, pisarne za stranke in razpravne dvorane. "S tako prenovo bo urejena boljša dostopnost strankam in zagotovljena večja varnost sodnikom in sodnemu osebju," je razložil Kersnik.

KRANJ

Previdno pri kurjenju kresov

Uprava RS za zaščito in reševanje opozarja vse, ki bodo ob prvomajskih praznikih kurili kresove, da morajo upoštevati ukrepe, ki so opisani tudi v 5. členu Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju. Med drugim mora biti kurišče obdano z negorljivimi materiali (s peskom, kamni, opeko), v času kurjenja mora biti ob ognju vedno nekdo prisoten, če

bodo kres kurili otroci, mora biti prisotna odrasla oseba. Pri kurjenju je prepovedana uporaba gorljivih tekočin ali materialov, ki pri gorenju razvijajo močan dim in strupene pline. Ob vetrovnem vremenu je treba kurjenje kresa prekiniti, po končanem kurjenju pa je treba kurišče prekriti s peskom ali zemljo. Na javnih prireditvah s kresovanjem mora biti organizirana požarna straža, ki jo lahko opravljajo le gasilci. Če kres povzroči požar v naravi, o tem takoj obvestite regijsko center za obveščanje na telefonsko številko 112. S. Š.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MODNEJE
080 2341

GG +

AKTUALNO
GORENJEK MESECA
POGOVOR
NA ROBU
SLOVENCJI PO SVETU

Aktualno

Podjetja prihranek vidijo predvsem v ljudeh

Gorenjec meseca

Borut je neizčrpen vir pozitivne energije

Pogovor

David Švarc: Delavce mineva potrpljenje

Zanimivosti

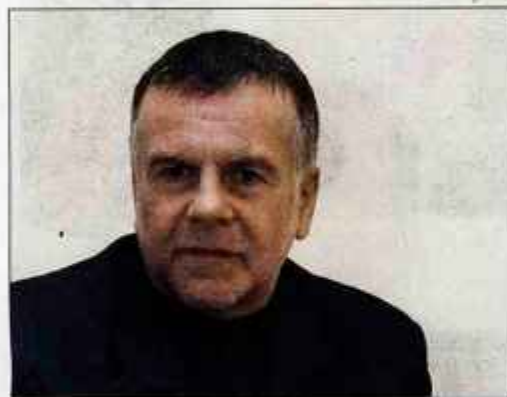
Kdo me bo vzel pri teh letih

Aktualno

Vanda Pečjak, podpredsednica Združenja delodajalcev Slovenije: "Tisti, ki so stalno vlagali v tehnološki razvoj in razvoj ljudi so še danes na trgu in so tudi uspešni. V teh podjetjih je tudi fluktuacija zaposlenih manjša, nižja je bolniška odsotnost, organizacijska klima je na visoki ravni. V združenju želimo, da bi delo spet postalo vrednota, plačilo za delo se mora pomembno razlikovati od tistega za čas, ko zaposleni ne delajo, socialni transferi morajo biti pravični in na ravni, ki jo država zmore." Foto: Tina Dokl

Rajko Bakovnik, predsednik Sveta gorenjskih sindikatov: "Ljudje so se danes, samo da bi ohranili delovno mesto, pripravljene najprej odpuščati dodatkom za prehrano in prevoz ter delu dopusta, pripravljene so tudi delati v neenakomernem delovnem času. Kjer je manj dela, so že radikalno popustili tudi pri ceni dela. Verjamejo, da je odgovor tem pravicam edini izhod, sicer jim grozi izguba zaposlitve." Foto: Gorazd Kavčič

Miro Peternel, predsednik sindikata enega od kranjskih podjetij: "Delavci imajo danes občutek, da se lahko z njimi počne, kar kdo hoče, zato so prestrašeni. A pri tem se v podjetjih ne zavedajo, da če bodo zdaj odpuščali ljudi, bo šlo z njimi tudi njihovo znanje. Moti me tudi, da se zdaj, ko so težave, pritiska zgolj na malega človeka, ko nam gre dobro, pa vse poberejo tisti na vodilnih položajih." Foto: Tina Dokl

Prav zadnje demonstracije so po besedah Rajka Bakovnika pokazale, da ljudje niso pripravljene iti pod prag preživetja. Prepričan je, da bi v primeru, da bi se to nadaljevalo, lahko pripeljalo tudi so zaostrenih delavskih razrednih bojev. "Upam, da se to ne bo zgodilo."

Podjetja prihranek vidijo predvsem v ljudeh

Na deklarativni ravni so pri nas pravice zaposlenih urejene na dokaj visoki ravni, povsem drugače pa je pogosto pri udejanjanju teh pravic v praksi, zlasti v sedanjih kriznih razmerah.

MATEJA RANT

Na praznik dela se vsako leto spomnimo žrtev demonstracij v Chicagu leta 1886, ko so se tamkajšnji delavci uprli proti izkoriščanju in zahtevali več delavskih pravic, predvsem zakonjen osemurni delavnik. V boj za svoje pravice se delavci še danes pogosto odpravijo na ulice.

V sedanjih krizi se po mnenju predsednika Sveta gorenjskih sindikatov Rajka Bakovnika razkriva več stvari. "Podjetja so se znašla v težkih razmerah, a večino svojih težav bi želeli reševati na račun cene dela; vsi iščejo bližnjice," je poudaril Bakovnik in nadaljeval, da med svetle izjeme sodijo podjetja, ki so v kriznih razmerah pripravila sanacijske programe in je varčevanje pri plačah šele na zadnjem mestu. "V tej krizi je večina videla prvi in edini prihranek pri ljudeh. Zato smo tudi sindikati tako ostro reagirali in posledica so bile demonstracije v Ljubljani," je pojasnil Bakovnik. Večina ljudi, pravi, ima namreč občutek, da je večinsko breme krize na hrbtih delavcev. "To pa je nevarno početje, če bomo nadaljevali v tej smeri, saj se med zaposlenimi ustvarja negativna psihoza."

Vračanje na začetek industrijske revolucije

Izkazalo se je tudi, nadaljuje Bakovnik, da so v mnogih podjetjih poskušali iskati delovno pravne bližnjice. "Probleme bi reševali kar po domače. Tu se je pokazalo, kako so delavci že tako ali tako najljivejši v primerjavi s kapitalom. Brez organiziranega strokovnega pristopa bi bile njihove pravice radikalno kršene, zato je naša pravna služba vsak dan prisotna v treh, štirih podjetjih po Gorenjskem, da zastopamo pravice zaposlenih pri sprejemanju protikriznih ukrepov." Med kršitvami pravic zaposlenih je omenil predvsem siljenje delavcev v podpisovanje aneksov k pogodbam o zniževanju plač, neustrezne postopke pri premeščanju in odpuščanju delavcev, izkoriščanje prisilnih dopustov ... "Razmišljanje, da bodo podjetja preživela, če bodo zagotovili pasove pri delavcih, je napačno. Zaposleni niso figure

na šahovnici, ki jih lahko poljubno prestavljaš sem in tja. Zavedati bi se morali, da so prav delavci tisti, ki ustvarjajo dodano vrednost v podjetjih."

Po obsegu zapisanih delavskih pravic smo po prepričanju Rajka Bakovnika sicer res v 21. stoletju, dejansko pa naj bi bili v mnogih primerih v razmerah, kot so veljale ob začetku industrijske revolucije, zlasti zaradi šikaniranja in ustrahovanja delavcev. Po mnenju podpredsednice Združenja delodajalcev Slovenije Vande Pečjak je to preveč ostro opredelitev sedanjih razmer. Meni namreč, da je pri nas še veliko dobrih podjetij, kar nekaj pa je tudi takih, ki vodijo slabo prakso. "Problem je, ker pri nas ni učinkovitih postopkov ugotavljanja odgovornosti v teh podjetjih." Prepričana je, da je obseg pravic zaposlenih pri nas na zelo dobri ravni. "To dokazujejo tudi podatki, kolikšen delež bruto domačega proizvoda namenimo za to, saj je eden višjih v Evropi." Zakonodajca tako po njenem ureja pravice zaposlenih na primerno visoki ravni, še zlasti v kontekstu sedanje gospodarske krize in v primerjavi z drugimi evropskimi državami. "Težave pa pogosto nastanejo pri njihovi izvedbi v praksi, ko se zakoni in določila iz kolektivnih pogodb občasno ne spoštujejo, inšpekcijski nadzor pa je premalo prisoten ali pa ukrepi ne zaležejo. Teh primerov je veliko in na to opozarjajo tako delodajalci kot zaposleni," je pojasnila Vanda Pečjak. Zato je prepričana, da bi morali tisti, ki ne spoštujejo zakonov, ki urejajo pravice zaposlenih,

tudi kazensko odgovarjati. Obenem je mnenja, da bi morali biti mogoče pri določanju obsega teh pravic tudi bolj prožni, sploh če gledamo v luči sedanje gospodarske krize. "V zakonih in predpisih bi morali te pravice posebej opredeliti tudi za razmere, ko nam ne gre najbolje oziroma ko organizacije slabo poslušajo. Recimo: če ne dosežemo načrtovanih rezultatov, bi se moralo to poznati tudi pri prejemkih zaposlenih v delu, ki je vezan na poslovne rezultate." Tako kot imajo, dodaja, vso možnost, da v skladu z določili zakona in kolektivnih pogodb s sindikati dogovorijo pogoje o udeležbi na poslovnih rezultatih oziroma na dobičku. Ravno v tem Rajko Bakovnik vidi spretnost sedanje sistema. "V obdobju dobičkov so nas prepričevali, da dobiček pripada lastnikom, ker imajo največjo odgovornost. Prej so se šli kapitalizem, zdaj, ko je kriza, pa bi imeli socializem, pri čemer naj bi ceno krize plačali delavci," je oster Bakovnik. Pripravljeni so se dogovarjati tudi o zniževanju plač, pravi, a to mora biti zgolj začasen ukrep. "Ko bi podjetje spet ustvarjalo dobiček, pa bi morali to delavcem vrniti. Ravno v tem vidimo problem. Delavcem sedaj jemljejo pri njihovih pravicah, ko bo kriza mimo, pa bodo na to povsem pozabili."

V sedanjih razmerah obseg pravic celo preširok

Pri pravicah zaposlenih, je prepričana Vanda Pečjak, bi se morali zgledovati tudi po drugih evropskih državah,

saj mnoge celo bolj razvite države tega nimajo urejene na tako visoki ravni kot pri nas. "Recimo dopust, bolniška odsotnost, razne dodatke ... V združenju smo mnenja, da bi morali te stvari pregledati in jih drugače urediti ter prilagoditi tudi sedanjim gospodarskim razmeram." V sedanjih razmerah naj bi bil po njihovem prepričanju obseg pravic zaposlenih celo preširok, saj so bili zakoni, ki jih morajo delodajalci spoštovati tudi v kriznih razmerah, napisani v času, ko nam je slo še zelo dobro. Zato se ne strinja s trditvijo sindikatov, da se breme sedanje krize lomi predvsem na hrbtih delavcev. "Na prvi pogled je mogoče res videti tako, ko se zapirajo podjetja, skrajšuje delovni čas ... A to velja za vse, ki so zaposleni v tem podjetju, ne le za delavce." Strinja pa se, da mogoče funkcija nadzornih organov v posameznih podjetjih ni vedno taka, kot bi pričakovali. "Če je nekdo sprejel napačne poslovne odločitve, potem je treba korektno izvesti postopke ugotavljanja odgovornosti teh oseb. Treba je prevzeti odgovornost za škodljive odločitve." Rajko Bakovnik pa meni, da se je ravno v krizi pokazalo, da je cesar gol. "V času gospodarskega vzpona in velikih dobičkov smo vztrajali, da bi imeli tudi delavci več od tega, a so nam takrat razlagali, da ni časa ne za večje plače ne za druge ugodnosti, ker je treba vlagati v razvoj in prestrukturiranje podjetij. Glede na to, da se je izkazalo, da so mnogi povsem nepripravljene na krizo, so očitno nekateri samo dobro služili."

Gorenjec meseca

Gorenjec meseca: Borut Gartner

Borut je neizčrpen vir pozitivne energije

Borut Gartner je človek, ki je svoje življenje posvetil ljudskemu ljubiteljskemu gledališču, zadnje leto pa kot režiser Škofjeloškemu pasijonu 2009.

DANICA ŽAVRI ŽLEBIR

Ko smo med ljudmi, ki so z njim sodelovali pri letošnjih uprizoritvah Škofjeloškega pasijona, zbirali vtise, so zanj vsi imeli le pohvalne besede. V letu dni, odkar je bil imenovan za režiserja, je živel za skupnost, bil zglede tisoč sodelujočim, ki so brez pritoževanja prenašali napore zadnjih mesecev, udeležil se je celo vseh petih tedenj v slovenske škofije in skupaj z drugimi vabil k pasijonu, in to povsod peš, je o njem dejal škofjeloški župan. Borut Gartner je letošnja dodana vrednost pasijona, prvi mož ljudskega ljubiteljskega gledališča, ki s svojim načinom dela in s svojo karizmo kaže, da so nemogoče stvari mogoče, meni najožja sodelavka Romana Bohinc. V pasijonski pisarni pritrjujejo, da o njem niso nikoli počvomili, da nikoli niso dobili občutka, da kakšna stvar ne bo uspeša. Občudovali so ga, ker je bil v stalnem pogonu, živel pa je le od kave. Na igralce in druge sodelujoče je širil pozitivno energijo. Da je izbran za Gorenjca meseca, je lepo spričeval, saj je v največji meri zaslužen, da je veliki spektakel na odprti sceni iz 18. stoletja potekal gladko in usklajeno, dodaja Tomaž Paulus. Občudovanje pasijona so izrazili tudi številni gledalci, med njimi tudi predsednik države in poglavar slovenske katoliške cerkve ...

In še bi lahko nizali presežnike, ki smo jih zadnji mesec ališali o Borutu Gartnerju. Pa to njemu samemu ne bi bilo všeč, kajti vselej skromno poudarja, da je Škofjeloški pasijon skupen dosežek več kot 800 igralcev, 80 konjenikov in še mnogih sodelujočih, ki so združili svoje moči in javnosti prikazali pasijon, kakršnega je v 18. stoletju o Kristusovem trpljenju in vstajenju napisal pater Romuald Marušič. Po zadnji predstavi minulo nedeljo pravi, da še ni potegnili črte pod projekt, pač pa bo to storil po pikniku s sodelujočimi. "Če potegnem črtano črto, pa lahko rečem, da sem srečen, ker sem sodeloval s toliko čudovitimi ljudmi, med katerimi se je pretakala dobra energija," strne svoje vtise "nevidni poveljnik" tisočglave vojske pasijoncev, ki so v sedmih predstavah brez kačiča slabe volje, čeprav včasih v težkih razmerah, odigrali svoje prizore. Borut Gartner poudarja pomen vseh sodelujočih, saj je v tako množični predstavi pomemben vsak igralec, stariš, nosač, konjenik ali posameznik izza odra. V pretežitih mesecih se je najbolj zanesel na vodje igralških skupin, ki se s svojimi igralci vsak zase vadijo prizore in jih prvokrat skupaj odigrali šele na generalki. Čeprav amaterski igralci, so svojo nalogo opravili kot profesionalci, kar Borut šteje za znanje ljudskega ljubiteljskega gledališča. Tema je zapisan že od mladosti, ko je po osnovni šoli stopil na oder v domačih Retečah. Tudi režira že dolgo, vendar pravi, da je režiser ljudskega ljubiteljskega gledališča kot deklica za vse, podobno kompleksno vlogo pa je imel tudi pri pasijonu, čeprav mu je tu pomagalo tudi več profesionalnih sodelavcev. Sodeloval je že pri Škofjeloškem pasijonu 1999 in 2000, ki ga je režiral Marjan Kokalj. "Kar je naredil on, je z mojimi sedanjim delom neprimerljivo. Marjan je pasijon tedaj postavil na noge," pravi Borut. "Bil sem eden od sodelavcev, ki smo mu bili pri prvih uprizoritvah v oporo, sedaj to v veliki meri dobivam nazaj. Še vedno sva tesna kolega, dnevno si dopi-

Borut Gartner | Foto: Gorazd Kavčič

sujeva, kar mi je bilo v veliko spodbudo. V veliko čast mi je bilo tudi, da je prišel na premiero, čeprav prav v času njegovega diakonskega po-

svečenja." Borut je hvaležen mnogim, ki so v tem času verjeli v pasijon, od medijev do vodstva občine, najbolj pa tisočglavi ekipi pasijoncev.

Borut Gartner

Borut Gartner, rojen 1963, doma v Retečah, je po poklicu tiskar. Tudi v času najbolj intenzivnih priprav na Škofjeloški pasijon je delal v izmenah, nekaj dopusta si je privoščil le za finale. Poročen je z Danilo in ima sinova Anžeta in Andraža. V ljudskem ljubiteljskem gledališču je bil najprej igralec, več kot dve desetletji pa tudi režira in dela vse, kar je v ljubiteljskem gledališču potrebno, od luči do kulis. V Retečah je ustanovil tudi teater za mlade Vagabund in za najmlajše Dudl teater.

►► Pasijon 1999 in 2000

Že leta 1999 in 2000 so reteški igralci sodelovali v takratni uprizoritvi Škofjeloškega pasijona. Borut je bil vodja prizorišča pri Kašči, samostojno pa je režiral eno od slik.

►► Pasijonska romanja

Borut Gartner se je udeležil petih pasijonskih romanj: v Štandrež, rojstni kraj patra Romualda, v Novo mesto, Mursko Soboto, Celovec in Ljubljano.

►► Verniki različnih cerkva

K ogledu pasijona so povabili tudi muslimane, evangeličane in pravoslavne. Romanji so sodelovali pri njihovih obredih. Lepi in močni trenutki so bili to, brez nestrpnosti med različno verujočimi, je povedal Borut Gartner.

Igor Draksler, župan občine Škofja Loka: "Človeka, kakršen je Borut Gartner, ki je z dušo in telesom zapisan pasijonu, danes težko najdeš. Njegov osebni zgled prostovoljca je potegnil za seboj tudi druge sodelavce pasijona."

Romana Bohinc, projektna vodja pasijona: "Borutovi sodelavci pri tem projektu lahko zatrdimo, da je pasijon uspel zaradi njega. Z iskreno predanostjo je bil drugim zgled in jim je kazal vrednote pasijona. Poleg režije je dal dogodku tudi del svoje življenjske naravnosti."

Tomaž Paulus, organizacijski vodja pasijona in igralec v enem od prizorov: "Borut je človek na mestu, ki mu je bilo dano, da lahko izpelje tako zahteven projekt, kot je bil Škofjeloški pasijon. Zanj je leto dni predano delal in se vsemu odpovedoval, kar je za vse nas velika šola ponižnosti in potrpežljivosti."

Brane Tavčar, eden od 80 konjenikov pri pasijonu: "O Borutu imam le najboljše besede: priden, pošten, delaven, izžareva pozitivno energijo, pravi človek za nekaj tako zahtevnega, kot je pasijon. K pasijonu me je povabil, ker sem sodeloval že pri prvem."

Pogovor

Delavce mineva potrpljenje

David Švarc

Agonija v škofjeloškem LTH traja že nekaj časa, večina delavcev čaka doma, zadnja izplačana plača je bila januarska. David Švarc, predsednik tamkajšnjega svobodnega sindikata, govori o razmerah, v katerih životari okoli tristo še zaposlenih delavcev.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

David Švarc je bil v teh mesecih, kar vemo za težave nekdanj uglede in uspešne loške tovarne hladilnikov, medijsko najbolj izpostavljen osebno. Javnost je obveščal o tem, kako potekajo pogovori z upravo, opozarjal na težave delavcev in bil med organizatorji opozorilne stavke, s katero so opomnili odgovorne, da je njihovega potrpljenja počasi dovolj. David Švarc je v LTH zaposlen 18 let, na delovnem mestu kontrolorja kakovosti. V tovarni sta delala že njegov oče in stari oče. Od leta 2001 je v odboru tovarniškega sindikata, tri leta tudi njegov predsednik.

Kakšne so trenutno razmere v LTH? Ali proizvodnja še vedno ne dela?

"Razen peščice delavcev na terenu v Ljubljani in administracije, to je okoli 80 ljudi, tovarna ne dela. V zadnjih štirih mesecih nismo delali vsega en mesec. Proizvodni delavci so že dva meseca brez dela. Način, na kakršnega so ljudje ostali doma, je grozljiv. Pred dvema mesecema so jih poslali domov, nadrejeni so jim rekli, naj vsak dan okoli enih pokličejo, ali naj naslednji dan pridejo delat. Ko so poklicali, so jim dali enaka navodila in tako iz dneva v dan, dokler niso naposled na recepciji dobili sporočila, češ nikar ne kličite več, kar doma bodite, vas bomo že poklicali, ko vas bomo potrebovali. In tako so nekateri doma že več kot dva meseca. V tovarno so prišli le tedaj, ko smo jim razdelili sindikalno pomoč."

Ker ni dela, najbrž ni tudi plač?

"Zadnje, kar smo dobili, so bile januarske plače. Najbolj žalostno je, da v tovarni ne vidimo prihodnosti, da ne verjamemo obljubam uprave v zvezi z zagonom proizvodnje in plačila. Celo tisti, ki smo v tovarni iz dneva v dan, vemo, da ne bo to nikoli plačano. Odgovorni za to vedo in nas zavestno držijo v takem stanju, kar bi že bilo dovolj za ovadbo proti njim. Tisti, ki smo še ostali v tovarni (večinoma smo domačini), smo z namenom, da bi v LTH delali še leta in leta. Mnogi pa so tudi že odšli."

Kje vidite največji problem?

"So največji problemi delavcev, da so ostali brez dveh, treh plač, da ne bodo dobili odpravnine? Po mojem mnenju je največji problem dejstvo, da se uničuje podjetje, ki ga niso ustanovili in zgradili sedanji lastniki s svojimi rokami, pač pa so podjetje zgradili Škofjeločani pred 75 leti in so se še desetletja nazaj v korist tovarne veliko odrekli, s prispevki in solidarnostmi. Pred več kot desetletjem pa so tovarno poceni kupili novi lastniki in jo brez slabe vesti zavozili. Za delavce največji problem pa je, da bomo izgubili službo. Včasih je LTH zaposlovala več kot tisoč ljudi. Danes nas je še tristo (odpovedi jih je od začetka leta dobilo dvajset), starostna struktura je visoka, izobrazbena nizka. Za te ljudi se sprašujemo in vodstvu polagamo na vest: kje bodo sedaj dobili službo. Tu ni problem ene ali dveh plač, pač pa tega, da bi moralo veliko teh delavcev do pokojnine delati še deset let."

Predsednik sindikata ste ravno v najtežjem obdobju tovarne. Ima sindikat v teh razmerah sploh kakšno moč, da karkoli stori?

"V LTH ta čas res vlada specifična situacija. Podjetje nima denarja, plač pa ni, ker se zadnje čase nič ne dela in jih zato niti ni pričakovati. Delavci zahtevamo to dvoje, vendar smo pri tem ohromljeni. S kakršnimi koli sindikalnimi ukrepi, denimo s stavko, tega ne moremo doseči ravno zato, ker ne delamo. Tako nam je odvzeto sicer najmočnejše sindikalno orodje. Saj smo poskušali s pritiski na upravo in lastnike doseči kako rešitev, tudi s pozivi na njihovo moralo. Če bi ob tem ostajali zaprti za vrati podjetja, bi najbrž dosegli še manj, kot smo sicer. Tako pa se je to dogajalo pred očmi medijev. Ob tem smo bili v sindikatu deležni veliko očitkov, češ da uničujemo podjetje. Vendar imamo več kot čisto vest glede na vse naše aktivnosti samo letos. Koliko smo pomagali naši upravi in stopili skupaj, da bi tudi prek države prišli do rešitev za zagom proizvodnje. Po zagotovilih naše uprave in komercialistov smo imeli velika naročila, tako da bi proizvodnja z majhnim vložkom po našem prepričanju lahko stekla. Trudili smo se in smo

David Švarc / Foto: Gorazd Kavčič

pomagali upravi, ki se sama ni bila sposobna dogovoriti z ministrom za gospodarstvo. Sindikat v LTH je prek zveze svobodnih sindikatov dosegel, da so bile aktivnosti spleljane. Zakaj pa naša uprava pri tem ni uspela, nam ni jasno. Ves čas smo spraševali, zakaj je glede na naročila in naše trdo delo prišlo do situacije, da ni denarja in da ni niti ubogega pol milijona evrov za repromaterial. To so stvari, za katere smo jasno dali vedeti, da bomo iskali razloge, zakaj je do tega prišlo in kje je denar iz LTH-ja. Prepričani smo, da se nas je enostavno pokradlo. Lastnikom je lahko, oni se izmuznejo in se ukvarjajo z nekimi drugimi dejavnostmi, delavci pa ostane brez vsega. Ko se z delavci o tem pogovarjamo, marsikdo reče, saj ni vredno, saj se še nikomur na vrhu nikoli ni nič zgodilo, nihče ni za nič odgovarjal. Ampak jaz vedno rečem, da se je tega vredno lotiti, pa naj bo LTH prvi, kjer nam bo uspelo, da bo nekdo pošteno odgovarjal, če je zavozil podjetje. Če bi se to zgodilo, mi bo v veliko večjo uteho, kot pa če dobimo vsem kakšno odpravnino. Naj se tresajo tisti, ki so oškodovali podjetja in delavce, da bodo enkrat naleteli na take ljudi, ki jim ne bodo dali miru, če so naivno množico prinesli okoli in brez vsake slabe vesti pokopali nekoč uspešno podjetje. Naj povem, da bomo naredili vse, da dobimo v roke vse dokumente, ki nam bodo

pomagali razkriti nepravilnosti, ki so se zagotovo dogajale v tovarni. Vse v LTH-ju, ki karkoli vedo o tem, prosimo, naj tega ne skrivajo, pač pa naj nam povedo, da se te nepravilnosti razkrijejo."

Kakšne so možnosti delavcev?

"Marsikdo je to že vzel v svoje roke. Kdor je bil dovolj hraber ali imel možnost, je to podjetje zapustil. Če je imel srečo, je dobil drugo službo. Za nas, ki še ostajamo, pa je rešitev, da se stvari, ki nam jih lastniki in vodstvo ves čas obljublajo, tudi uresničijo. To pa bi moralo biti zelo kmalu, kajti mineva nas potrpljenje in delavci ne bomo več dolgo čakali."

Kako vse to doživljate ob 1. maju, delavskem prazniku?

"Kot predsednik sindikata in zaposlen to zgodbo doživljam kot tragično. Ob tem tudi na vlogo države gledam zelo kritično, da sploh dopušča takšna ravnanja lastnikov, ki delavce spravijo v nemogočo položaj. Od države dobivamo veliko lepih in spodbudnih besed, ki pa niso dejanja. Naj naši državni vodje še tako govorijo, da razumejo tegobe delavcev, naj jim kar povem, da jih ne razumejo. Ne vedo, kaj preživlja delavec brez možnosti dela, več mesecev brez plače, saj bi se sicer drugače obnašali. Država zase že zna poskrbeti. V trenutku, ko je bila tovarna dolžna davčni upravi, so enostavno zablokirali račun. Delavec pa tega ne

more narediti. Mi smo zvezani, do denarja ne moremo priti, delavcu ostane le, da gre na cesto. A v našem primeru še stavka ne zaleže. Imeli smo jo in menim, da smo to dobro naredili, če ne zaradi drugega, zato, ker je to pritisk na upravo, ki se je doslej obnašala arogantno."

Kako medtem živijo delavci?

"Pri nas se plače začnejo s 600 evri bruto, torej delavcu ostane 430 evrov, veliko tako nizkih plač pa je še obremenjenih še s krediti. Če sta mož in žena oba zaposlena pri nas, lahko preprosto izračunamo, koliko dobita za življenje. Sedaj pa smo dva meseca celo brez tako skromnih prejemkov. Naj mi potem ne govorijo, naj še nekoliko potrpiamo, kajti ob teh dejstvih nas potrpljenje mineva. Ko smo bili prejšnji teden na RTV snemanju Tarče, kjer je bila beseda o pokojninski reformi, so tam modre glave govorile o tem, naj ljudje že danes varčujejo v drugem in tretjem pokojninskem stebru, da bomo nekoč dobivali boljše pokojnine. Nisem si mogel kaj, da ne bi ob tem pametovanju postavil vprašanja, ali si sploh predstavljajo, koliko lahko človek z minimalno plačo od te odtegne za plačevanje katerega od stebrov. Ali živijo v drugem svetu: kdor dobro živi, bo že lahko dajal petino plače za zavarovanja, a ne nekoč s 400 evri plače, obremenjene s krediti, a še te ne dobi ..."

Po mojem mnenju je največji problem dejstvo, da se uničuje podjetje, ki ga niso ustanovili in zgradili sedanji lastniki s svojimi rokami, pač pa so podjetje zgradili Škofjeločani pred 75 leti in so se še desetletja nazaj v korist tovarne veliko odrekli, s prispevki in solidarnostmi.

Zanimivosti

Kdo me bo vzel pri teh letih

Martin Brce je mesec dni in pol brezposeln. Denarja je komaj za položnice, Rdečemu križu je hvaležen za pomoč pri hrani. Rad bi delal, a dela za strojnega tehnika oziroma poklicnega voznika, kar je bil nazadnje, ni od nikoder.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjčan Martin Brce ima dvaintrideset let delovne dobe. Po izobrazbi je strojni tehnik, zadnjih deset let je delal kot poklicni voznik. Vozil je kombi po celi Evropi, od Švedske, Škotske do Estonije... Zadnji mesec in pol je brezposeln, prijavljen je na Zavodu za zaposlovanje. "Zaradi recesije so v podjetju, v katerem sem bil zaposlen zadnjih šestnajst mesecev, začeli odpuščati. O tem sem bil pisno obveščen mesec dni pred prenehanjem delovnega razmerja. Odpuščali so najstarejše." Martin je v osemindesetem letu starosti, do upokojitve mu manjka še osem let. "Najbolj me skrbi, kako bom službo dobil pri teh letih, saj je še veliko mlajših od mene brez nje. Seveda želim delati," je poudaril.

Izguba službe je pri Martinu povzročila osebno in socialno stisko. "Zelo mi je

bilo težko. Vedel sem, da bo nadomestilo nizko. Od Zavoda za zaposlovanje sem upravičen do nadomestila za obdobje dveh let. Prve tri mesece bom prejemal 70 odstotkov od osnovne plače, kar pomeni 304 evre na mesec. Zatem bom dobival le še 264 evrov na mesec. To je

"Zaradi recesije so v podjetju, v katerem sem bil zaposlen zadnjih šestnajst mesecev, začeli odpuščati. O tem sem bil pisno obveščen mesec dni pred prenehanjem delovnega razmerja. Odpuščali so najstarejše."

komaj za položnice." Edina sreča, da sta njegova otroka že odrasla in oba pri kruhu, tako vsaj te skrbi nima.

Sogovornik pravi, da mu ni nerodno naglas povedati, da potrebuje pomoč. "Paket prehrabnih izdelkov dobim na Območnem združenju Rdečega križa Kranj. Takrat, ko imajo hrano na zalogi, nas o tem obvestijo. Ima-

jo seznam brezposelnih in vedo, kdo je v socialni stiski. Meni ta paket zelo pomaga, v njem so moka, sladkor, olje, ... nazadnje smo dobili zraven tudi krompir." Martin se znajde tudi drugače, spomladi si nabere regrat, jeseni gobe. Pregleda vse trgovine, da najde čim cenejše

izdelke. Po Kranju hodi peš, avto letnik 1992 je prodal. Ni bilo več denarja za registracijo, ne za bencin.

Preko Zavoda za zaposlovanje je v tem času prišla ponudba za delo, sogovornik pravi: "Vem, da je v teh časih treba poprijeti za vsako delo, ampak dobil sem ponudbo, da bi prodajal razne izdelke po hišah. S tem imam slabe

izkušnje, saj sem že prodajal knjige od hiše do hiše in že takrat je šlo to slabo v promet. Zdaj, ko je gospodarska kriza, je to še težje. Kako naj prodajam sesalce, če pa imajo ljudje denarja še komaj za preživetje? Zelo rad bi delal preko javnih del, veliko imam prakse s strojnimi brusarjem, veseli me tudi delo poklicnega voznika. Rad sem aktiven, čeprav zdravstveno res nisem več v najboljši formi, dvakrat sem imel operirano kilo, posedla se mi je hrbtenica, ampak komu mar za to... Invalidni ne nisem nikdar uveljavljal, raje sem vedno stisnil zobe."

Takole zaključil Martin Brce: "Delavci nismo krivi in recesije nismo skuhal. Zase bi pa rekel: nisem obupal, je pa težko. Upam, da bom čim prej dobil delo, saj ne želim biti dve leti na borzi." O letošnjem prvem maju pa doda: "Naj živi praznik dela, da bomo le delo čim prej dobili nazaj."

Martin Brce | Foto: Tjaž Dež

Teta, ki je dobra kot mama

Sabiha Čoragić iz Tržiča je sama spravila h kruhu svojo hčer. Sedaj skrbi za Jasmino in Mirelo, hčerki pokojne sestre, čeprav nima službe in je odvisna od socialne pomoči.

STOJAN SAJE

Tržič - Spoznala sva se pred nečavnim, ko je prišla v skladišče Rdečega križa Tržič po paket s hrano. Ni je bilo sram priznati, da potrebuje pomoč. Ne zase, ampak za mali punčki pokojne sestre. Eno leto živita pri njej. Čeprav je njuna teta, skrbi zanju kot prava mama. Sabiha Čoragić je že dolgo bolna, brez službe in brez pravega zaslužka. Vseeno je odločna, da sestrina otroka ne bo sta sirota. Tudi zato nam je bila pripravljena zaupati trško življenjsko zgodbo.

"Doma sem iz Bosne. Mlada sem prišla v Slovenijo zaradi dela. Najprej sem se zaposlila v Bombažni predilnici in tkalnici Tržič. Dve leti in pol sem delala v tkalnici. Nato sem se vrnila domov k staršem. Zaposlila sem se v tovarni za vzrejo piščancev. Delala sem tudi ponoči, a zaslužek je bil slab. Takrat sem že imela hčerko, ki je bila premajhna za pot v Slovenijo. Ostala je pri starših, jaz pa sem se vrnila v Tržič. Zaposlila sem

se v kranjskih Živilih kot čistilka. Pri šestih letih sem vzela hčer k sebi. V Tržiču je končala osnovno šolo in nadaljevala šolanje v Kranju. Ko sem izgubila stalno službo, sem pomagala kmetu pri pridelavi zelenjave. Sama sem morala spraviti hčerko h kruhu, ki se je iz-

"Lani sem bila prvič na morju s kolonijo. Malo sem se naučila plavati, zato si želim tudi letos na morje. Zelo rada bi imela svoj računalnik doma. Zaenkrat ga lahko uporabljam le v šoli," je zaupala Jasmina. Mlajša Mirela pogreša le kakšno igračo in čokoladni jajček vsak dan. Ali jima bo kdo uslišal njune želje?

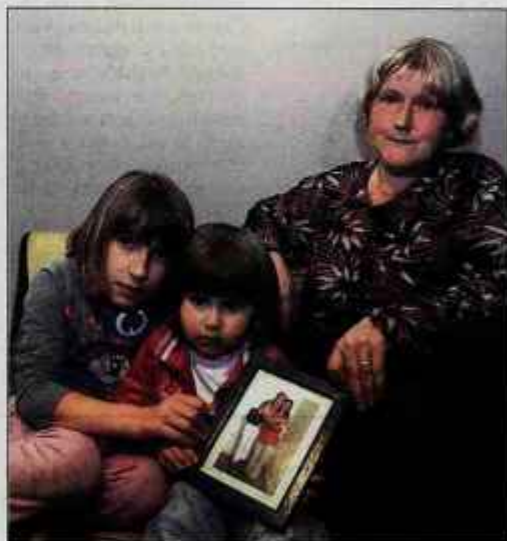
učila za frizerko. Ni nama bilo lahko. Selili sva se po raznih stanovanjih. Iz Podljubelja sva se pred nekaj leti preselili v stari del Tržiča. Želela sem v mesto, kjer imam blizu vsaj zdravnika. Imam težave z zdravjem, zlasti s srcem. Predlansko jesen me je skoraj strla žalost, ko sem izgubila 29-letno sestro Jasno. Živela je v Bosni, kjer je pustila nepre-

skrbljeni hčerki. Od aprila lani sta na varnem pri meni. Moja hči že dela in je letos odšla živeti drugam. Lepo sem jo vzgojila in enako želim za sestrina otroka. Dokler bom živa, ju ne bom dala od sebe," je dejala 50-letna Sabiha, ki že pol svojega življenja prebiva v Tržiču.

Prvi otrok njene pokojne sestre je 10-letna Jasmina. Sedaj je učenka četrtega razreda v Osnovni šoli Tržič. Rada se uči, le s slovenščino ima malo težav. Po pouku odhaja v Mladinski center Tržič, kjer naredi naloge in se udeležuje raznih dejavnosti. V prostem času se družijo s prijateljicami in pazi na mlajšo polsestro, Mirelo je stara komaj tri leta, a že veli-

ko ve. Tudi to, da stanuje na Koroški 2 v Tržiču. Ob risanju veselo poje. Vsega se je naučila v vrtcu Palček, kjer so jo lepo sprajeli otroci in vzgojiteljice. Pri teti jima je lepo, čeprav živijo skromno. Imajo še radi in ob tem pozabljajo na vsakdanje težave.

"Sama imam 220 evrov socialne pomoči. Z otroškim dodatkom in preživitno za Mirelo dobim nekaj čez petsto evrov, kar zadošča le za plačilo položnic in nujno hrano. Če nam hrane manjka, grem tudi na Rdeči križ. Tega me ni sram, sramota pa je krasti in ubijati! Občino Tržič sem prosila za drugo stanovanje. Živimo na 35 kvadratnih metrih, zaradi slabega ogrevanja so stene vlažne, kopalnica pa je na drugi strani hodnika. Zaradi otrok bi rada večje in boljše stanovanje. Upam, da ga bomo dobili, saj stanarino redno plačujem. Najtežje mi je za denar, zato se plačilo kakšne položnice zavleče v naslednji mesec. Tudi otrokoma ne morem izpolniti vseh želja," je potožila sogovornica.

Jasmina, Mirela in Sabiha ob sliki, na kateri je hči Sabihe s pokojno jasno.

Če je vreme slabo, je kuhinja in dnevna soba tudi igralnica za sestrici.

Na robu

Nikogaršnji otrok

Zgodba o Bernardu, ki mu je uspelo preživeti materino ljubezen (7. del).

MILENA MIKLAVČIČ

usode

"Ker sem bil spet zavaran, sem si šel popraviti tudi zobe. Če sem pošten, se sam nisem niti zavedal, da je z njimi kaj narobe. Še opazil nisem, da mi je smrdelo iz ust. Na to neprijetnost so me opozorili na obveznem zdravniškem pregledu. Bil sem celo zelo užaljen, ko so mi rekli, saj sem imel občutek, da me hočejo ponižati. A me je potem rejnica pomirila, češ da bi bilo res boljše, če se malo uredim, da sem kot kakšen zanemarjen cigan." se nasmehne Bernard ob še ne tako davnih spominih. Bernard je upotovil, da ima v sebi naraven dar za to, kako delujejo računalniki. Žal mu je na začetku angleščina delala velike preglavice, a z vztrajnostjo je počasi osvojil nekaj najbolj osnovnih izrazov, ki jih je potreboval pri svojem delu. "Zgodilo se je, da sem kakšen dan preživel ob njih tudi po 24 ur. Vmes sem kaj pojedel, popil ogromno vode in je šlo. Šef se je sprva čudil vnemi, a potem se je nanjo navadil, pa še zadovoljen je bil, da ima zaposlenega tepeca, ki mu plačuje za osemurni delovnik, on pa dela dvakrat toliko." Zasilno bivališče si je uredil v neki stari avtomobilski prikolici, enkrat na teden pa se je šel ocediti k svoji ljubi rejnici. Občasno se je pri njej tudi najedel, za kar ji je bil zelo hvaležen. "Nikogar nisem imel, ki bi mi povedal, kaj je prav in kaj ne. Nisem znal z denarjem, spodnjega perila sploh nisem imel, ene gata, pa še s temi nisem vedel kaj početi. Veliko sem tudi shujšal,

sama kost in koža me je bila, saj sem največkrat "pozabil" jesti. Nikamor nisem hodil, nobenih prijateljev nisem imel, saj sem živel izoliran od vseh - samo od računalnikov ne. Potem pa mi je nekoč začel šef nagajati, da me neka ženska z ulice rada vidi in da mi pošilja pozdrave. Sprva ga nisem hotel niti slišati, ker pa me ni nehal zafrkavati, sem mu namignil, naj se mi pride pokazati, pa bom potem videl, kako in kaj bom z njo. Izrečeno sem že v naslednjem hipu pozabil, kajti z računalniki sem imel ogromno dela, saj sem moral vzpostaviti JPS povezave z vsemi tovornjaki, ki so vozili po Evropi, kar pa ni bilo enostavno delo. Bila je že tema, ko se nenadoma odprejo vrata in šef porine v mojo sobo neko žensko, ki je v naročju držala otroka. Niti ozri se nisem, samo pomignil sem z roko, naj bo tiho, kajti ena stvar me je že več ur zapored zafrkavala, pa sem jo hotel rešiti, preden odidem domov," se nasmehne Bernard in ob tem skomigne z rameni, češ tako je, kaj pa se ženske vtikate v moške ravno takrat, ko nimamo časa za vas. A tista ženska je kar stala pri vratih in končno se "predrami" tudi Bernard in jo opazi. Bilo mu je zelo nerodno, saj je imel okoli sebe vse razmetano, smrdelo je tudi po fiziološki, ki so mu jo prinesli iz bližnje gostilne. "Ona pa je kar stala in me gledala, tudi otrok, ki ga je držala v naročju, je bil tiho, kar se mi je sploh zdelo čudno, saj sem bil navajen,

da so bili majhni otroci zmeraj glasni in so kričali, čeprav niso imeli zato nobenega razloga. Potem pa se le ojunacim in jo vprašam, kaj bi rada, pa mi odgovori, da se ji niti ne sanja. Da sem bil menda jaz tisti, ki sem ji preko šefa nenehno pošiljal pozdrave in vabila in te reči. Zijal sem vanjo kot malo zmešan, preden se mi je posvetilo, da so naju oba povlekli za nos. Postalo mi je tako nerodno, da bi se najraje vdrl v tla. Ne da bi jo gledal, sem se začel izmotavati, da so nama vse skupaj podtaknili. Ona je bila nekaj časa tiho, potem pa je s povzdignjenim glasom dejala, da bi morala stopiti skupaj in jim dati vetra. Da se iz naju ne bodo več norčevali." Bernard je odkrito priznal, da se mu ni niti sanjalo, kako bi lahko to naredila. Pa še delo ga je čakalo in zato mu je bilo za ženske toliko mar kot za lanski sneg. "Pove mi, da ji je ime Zdenka, da ima tri otroke, ki so brez očeta in da je deset let starejša od mene. Če sem iskren, mi je bilo malo mar za njena leta, sploh pa ni bila videti slabo. Pojdi z mano domov, pa jim bova še najbolj zavezala jezike, mi je rekla. Bil sem navajen ubogati, kaj mi je drugega kazalo. Ugasnil sem računalnike, zaklenil vrata, ona mi je porinila otroka v naročje in me vodila po ulicah do manjšega bloka, kjer je stanovala. Ukazala mi je, naj grem pod tuš, ona pa je ta čas spravila spat otroke. Nato sva zlezla v posteljo, v kateri spim še danes." (se nadaljuje)

Vloga očeta v družini (4)

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Očetje so lahko v mnogih pogledih boljši zgled za otroke kot njihove mame. Ker si pogosto vzamejo več časa in prostora zase, jih hitro označimo za egoistične. Pa vendarle - na drugi strani tega lika, ki zna živeti tudi svoje življenje in nima problemov s pretrganjem popkovic, je požrtvovalna mati, ki poskrbi prej za vse druge, šele potem pa zase. Res je to le črna-bela slička pa vseeno veliko pove o dveh povsem različnih zgledih, ki jih dajemo otrokom. Zato je v tem primeru oče boljši zgled, saj poskrbi zase. Poleg tega ga ne skrbi, kaj si bodo drugi mislili, ko ga bodo sredi popoldneva videli na teniškem igrišču. No, druga zgodba pa je tista, kjer

je oče odsoten ves dan in ne ve, kaj se dogaja v njegovi družini. V takšnih primerih lahko navidezno zelo lepo vse deluje, resnične posledice pa se pokažejo šele čez leta. Otroci potrebujejo oba za uravnovešanje življenja, za posnemanje vlog in učenje, za bližino in igro. Tudi reševanja problemov se očetom je pogosto lotijo na drugačen način kot mame. Definirajo problem in poiščejo rešitve, če so. Če jih ni, se z zadevo ne ukvarjajo več in sprejmejo življenje takšno, kot je. Seveda je vse našteto odvisno od tega, kaj so prinesli s seboj in kakšno družino so si ustvarili. Pomembno je, da se oče in mati pri vzgoji dopolnjujeta. Vendarle zdaleč najpo-

memnejša vloga očeta je ta, ki pokaže, kako rad ima svojo ženo, mater svojih otrok. Seveda isto velja za mame. Ta vloga odloča o prihodnosti naših družin. Bodo očetje in matere znali ohraniti to prvobitno celico, z vsem spoštovanjem in razumevanjem drug drugega? Razdelitve in kazanje s prstom, kdo je bil prisoten pri porodu in kdo je otroku menjal pokakane plenčke, niso merilo za prvo bitno celico, v kateri se otrok razvija. Prisotnost pri porodu je dogovor med dvema, ne pa nenapisano pravilo, ki velja za dobre očete. Poznamo očete, ki niso bili nikdar prisotni pri porodu svojih otrok, pa so svojo vlogo kasneje boljše opravili kot tisti, ki so bili zraven.

SODNA KRONIKA TEDNA

PIŠE: SIMON ŠUBIČ

Bobinac naključna žrtev

Trije starejši mladoletniki se bodo na celjskem sodišču zagovarjali zaradi ropan. Novica ne bi bila nič posebnega, če si ne bi za tarčo izbrali predsednika uprave Gorenja Franja Bobinca. Oropali so ga, ko se je Bobinac sprehajal v bližini svojega doma v Kaplji vasi pri Preboldu. S palico so ga udarili po glavi in mu odvzeli mobilni telefon. V javnosti je napad na Bobinca, ki jo je skupil po glavi, na kar ga spominja dvanajst šivov, zelo odmeval, saj se je ugibalo, kakšni so bili pravi motivi napadalcev. Celjski kriminalisti, ki so v preiskavi ropan opravili več kot sto pogovorov s krajani Spodnjėsavinske doline, so prepričani, da so mladeniči predsednika uprave Gorenja napadli iz objestnosti in samodokazovanja. Za rop se naj bi odločili v trenutku, Bobinac pa je bil za žrtev izbran povsem po naključju, saj ga mladeniči sploh niso poznali.

Staniča oprostili

Na ljubljanskem višjem sodišču so potrdili oprostilno sodbo nekdanjemu predsedniku uprave Gorenja Jožetu Staniču, ki ga je obtožnica bremenila storitve kaznivih dejanj preslepive pri poslovanju z vrednostnimi papirji in zlorabe notranje informacije. Stanič naj bi za časnik Finance 5. novembra 2002 potrdil, da so bili v Gorenju predstavniki tuje družbe, ki se zavzema za strateško povezavo z Gorenjem, in da je prevzemna cena pet tisoč tolarjev na delnico preizkušena. S tem naj bi preslepil nekatere lastnike Gorenjevih delnic, da so jih prodali. Naslednji dan je Stanič dvema borzno posredniškima družbama naročil prodajo 20.526 delnic Gorenja po povprečni ceni 5,031 tolarjev. Stanič naj bi s tem izkoristil informacijo, ki je pomembno vplivala na ceno delnic, saj uprava ni bila seznanjena z nikakršno namero za prevzem. Prvostopenjsko sodišče ga je obtožilo oprostilo, sodbo pa je sedaj potrdilo tudi višje sodišče. Stanič se je sicer zagovarjal, da je delnice prodal zaradi reševanja stanovanjskega problema svojih otrok.

CRNA KRONIKA TEDNA

Smrt kosila po cestah

V 158 prometnih nesrečah, ki so se prejšnji teden pripetile na slovenskih cestah, so umrle štiri osebe. Najpogostejši vzrok nesreč je bila znova neprilagojena hitrost, so sporočili z Generalne policijske uprave. Pri Podgradu na glavni cesti Gornja Radgona-Maribor je v torek v trčenju tovornjaka in avtobusa umrl voznik tovornega vozila, na ljubljanski obvoznici pa je v sredo zvečer umrl voznik, ki se je prevrnil z avtomobilom. V soboto je na gozdni poti v Veliki Polani padel motorist in umrl zaradi hudih ran na glavi. Čelade ni uporabljal. V nedeljo zgodaj zjutraj pa je na avtocesti Celje-Maribor pri izvozu Ljubečna voznik osebnega vozila trčil v zadnji del avtobusa, ki ga je zato zaneslo s ceste in obrnilo na streho. Ena od dvanajstih potnic, ki so se vračale z deklščine, je pri tem umrla.

Slovenci po svetu

Z Lubnikom med argentinskimi Slovenci (25)

Nostalgija in strast

MARIJA VOLČJAK

V Buenos Aires smo prispeli v zgodnjih večernih urah in že na poti do hotela v središču mesta nas je prevzela energija vele mesta. Buenos Aires je seveda povsem drugačen od puščavske Mendoze ali smučarskega Bariloča.

Ni samo ogromno človeško mravljišče, temveč ga prežema neka posebna energija, ki te poseša vase.

Buenos Aires ni samo južnoameriško mesto, temveč skriva v sebi številne evropske poteze, pravijo mu tudi južnoameriški Pariz. Evropski priseljenci so prinesli s seboj izgubljeno staro domovino, po kateri hrepenijo, hkrati pa jih je že zdavnaj prevzel šarm nove domovine. To seveda velja tudi za naše rojake in njihove občutke je še najbolje izrazil Ciril Jan iz Zgornjih Gorij, ki je v Argentino prišel kot enajstletni fantič: "Saj nam nič ne manjka, v Argentini imamo tudi svoj košček Slovenije."

Tudi Gran hotel de la Païse, kjer smo stanovali, je bil poln nostalgčnosti. Vsekakor je potreben temeljite prenove,

toda z njo bo brez dvoma izgubil šarm nekdanjih časov. Tudi propadajoča hiša na drugi strani ulice prav tako hrepeni po nekdanjih časih, ko je imela bogate stanovalce, sedaj pa so njena okna prazna, streha pušča, na balkonu raste grmovje in prav neverjetno je, kje si rastline najdejo prostor.

Poleg nostalgije oziroma hrepenenja po domovini, ki ga nosijo v sebi generacije številnih priseljencev, Argentine povezuje dve strasti - tango in nogomet. Že prvi večer se odpravimo na večerjo v gledališče, kjer plešejo tango. Med predstavo postrežejo z asadom - znamenito argentinsko govedino in črnim vinom. Predstava je polna strasti, ki skupaj z vinom raztopi še tako veliko gorenjsko zadržanost. Dvorano polnijo turisti z vseh koncev sveta, strežejo šarmantni natakarji, mične gospodične ponujajo cvetje in južnoameriško vzdušje pričarajo še pred prihodom plesalk in plesalcev na oder.

Nato se začne. Plesalke in plesalce spremlja orkester iz vrstnih glasbenikov. Vrstijo se plesne skupine in pari,

najprej mlajši, nato pridejo na vrsto malce starejši in po aplavzu sodeč je zvezda še vedno starejši plesalec, ki mu prisodimo več kot petdeset let. Pleše z neverjetno eleganco, vsak njegov gib izžareva malce zadržano strast, kakor se njegovim letom spodobi. Kdove koliko let že pleše, verjetno vse življenje, saj sicer ne bi bil tako dober. Carlos Gardel še vedno poseblja tango, čeprav po rodu ni bil Argentinec, po vsej verjetnosti je bil v Marsellu rojen Urugvajec, ki je vrhunec svoje kariere doživel v Buenos Airesu. Na njegovo podobo niso pozabili med večerom tanga, ki smo ga doživeli v enem od številnih gledališč, ki jih v Buenos Airesu vsak večer napolnijo številni obiskovalci.

Tango je pravzaprav ljudski ples, ki je nastal pred stoletjem, v času množičnega priseljevanja v Argentino. Priseljenci so s seboj prinesli veliko glasbenih stilov, od italijanskega belcanta do francoskega šansonja in židovskega klecmarja. Celotni Slovenci so z valčkom in polko pristavili svoj lonček. Vse te različne kulture so se premešale v

španskem loncu, svoje pa so seveda prispevale tedanje družbene razmere v Argentini. To je bil čas, ko so veleposessniki začeli ograjevati svoje farme, na katerih je živel veliko gavčev (kmetov), ki so se zato priseljevali v mesto. Tako je nastala podoba plesalca tanga s klobukom, rutko in nožem, torej "mačo" stil. Po drugi strani je bil čas, ko so odpravljali sužnjeposessniški sistem, zato se je črnski ritmi prav tako pomešal v tango.

Prvotni tango je bil preprosto, vesel ples, namenjen zabavi. Pevac Carlos Gardel mu je dodal šarm profesionalnosti. Hkrati pa so na tango vplivale tudi kasnejše argentinske razmere s svojimi vojaškimi udari in bili so časi, ko je vojaška hunta ljudem celo prepovedala družjenje, kar je za južnoameriške razmere huda stvar. Vendar tango niso prepovedali, umaknil se je v podzemlje, v beznice. Postal je bolj žalosten, temačen, vanj se je naselil patos. Ko danes gledaš in poslušas tango, je glasba vesela, besedila pa so pogosto žalostna. Toda tango nikoli ni mevžast.

Argentince povezuje dve stvari, poleg nogometa je to seveda tango.

Tango je pravzaprav ljudski ples, ki se je pod vojaško oblastjo preselil v beznice, danes za turiste plešejo v gledališčih.

Slovenci v zamejstvu (140)

Nagrada komandantu žandarmerije

Ena od treh organizacij Slovencev na Koroškem, Skupnost koroških Slovencev in Slovencev, bo maja podelila Kugyjevo nagrado, ki jo prejmejo Slovenci ali predstavniki večinskega naroda, ki bistveno prispevajo k uresničevanju kulturnega, vzgojnega, političnega, gospodarskega, športnega in splošno človeškega zблиževanja in sodelovanja narodov sosedov na Koroškem in na območju celotne regije Alpe-Jadran. Nagrada, ki jo bodo letos podelili tretjič, je imenovana po znanem večjezičnem in multikulturnem alpinistu ter piscu knjig o gorah Juliju Kugyju (1858-1944), ki je deloval v spodnji Ziljski dolini pri Pečeh, v Gorici in Trstu in v slovenskem delu Julijskih Alp. Ideja nagrade izhaja iz želje po zблиževanju dežel na območju Jadrana in Alp, po znanju jezikov s tega območja (slovenščina, nemščina, italijanščina in furlanščina) in po spoznavanju kultur na stičišču treh evropskih jezikovnih skupin. Prejemnik nagrade bo nekdanji

komandant koroške žandarmerije Willibald Liberda, ki je zaslužen za spodbujanje čezmejnega sodelovanja in sožitja na Koroškem. V času svojega poveljevanja se je zavzemal za ohranitev policijskih postaj na dvojezičnem ozemlju in za učenje slovenščine med policisti. Na predlog Skupnosti koroških Slovencev je omogočil poskusni tečaj slovenščine, ki se ga je udeležilo 116 policistov, in zagovarjal pogodbo z avstrijskim ministrstvom za notranje zadeve za financiranje jezikovnih tečajev za policiste. Zagovarjal je skupne projekte za zagotovitev varnosti na čezmejnem območju Slovenije, Avstrije in Furlanije. Pri policijskem delu in zasebno je spoštoval človekove pravice ne glede na jezikovno ali versko pripadnost. Letos praznuje tridesetletnico delovanja znana celovška odvetniška pisarna Grilc&Partner, ki jo je ustanovil dolgoletni predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grilc.

Sodelavci odvetniške pisarne Grilc&Partner (od leve): dr. Matevž Grilc, dr. Roland Grilc, dr. Maria Škof in mag. Rudi Vouk

Pisarna je delovala vsa leta, tudi v časih najhujšega pritiska na Slovence, dvojezično in z nasveti pomagala številnim koroškim Slovincem. Zaradi znanja slovenščine in poznavanja pravnih sistemov v Avstriji in Sloveniji se na pisarno obračajo stranke iz Slovenije in drugih delov nekdanje Jugoslavije, ko rešujejo zadeve v Avstriji, prav

tako pa pisarna sodeluje z avstrijskimi strankami, ki poslujejo s Slovenijo ali imajo pri nas pravne probleme. V odvetniški pisarni so razen ustanovitelja dr. Matevža Grilca doslej delali še dr. Roland Grilc in mag. Rudi Vouk, ki je znan zaradi številnih dobljenih tožb na avstrijskem ustavnem sodišču zaradi pravice do uporabe

slovenščine v javnosti in dvojezičnih krajevnih napisov. Konec marca se jim je pridružila odvetnica dr. Maria Škof, ki bo vodila na novo odprto pisarno v Gradcu. Doslej v glavnem štajerskem mestu ni bilo odvetnika z znanjem slovenščine. Odvetniška pisarna Grilc&Partner že nekaj let deluje tudi v Ljubljani.

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Jožef Delavec

MIHA NAGLIČ

Mihovanja

Nenavadno in tudi nekoliko nespodobno vprašanje: kaj imata skupnega sveti Jožef in tisti Jože, ki se je pisal Broz, še bolj pa smo ga poznali pod imenom Tito? Veliko skupnega razen imena res nista imela, sta pa oba postala nekakšna majška patrona. Sv. Jožefa, ki sicer goduje 19. marca, je Cerkev postavila tudi za prvomajškega zavetnika vseh delavcev, zlasti tistih, ki živijo od dela svojih rok. Tako kot je od njega živel Jožef sam, ki je bil tesar. Od takega dela naj bi živel tudi Josip Broz, ko se je iz-

učil za ključavničarja. Pozneje je naneslo, da je živel bolj od revolucije in njenih sadov, postal je nekakšen cesar ("poslednji Habsburžan") in vodil državo, v kateri naj bi sicer vladalo delo in delavci. No, resnici na ljubo, se "delovnim ljudem" v njegovem cesarstvu ni godilo tako slabo kot danes, časti pa se je bolj Titov kot delovni kult. Zlasti maja, ki je bil njegov mesec. Za njegov rojstni dan (ki je bil v resnici 7. maja) smo 25. maja častili večno mladost, umrl pa je 4. maja, na dan sv. Florijana v glavnem mestu republike šentflorjanske. Naj mi bo ob tem dovoljeno še nekaj besed o osebnih skušnjah s prvim majem. Spominjam se ga po večernem kresu in po jutranji budnici, za katero je v mojem kraju poskrbela pihalna godba Alpine, ki se je med hišami zapejla kar na tovarniškem kamionu. V naši družini na ta dan nismo sadili krompirja. Šli smo od doma, po možnosti peš, in pohod sklenili s piknikom. Dokler je živel mamini oče Jaka, ki je imel 1. maja god, smo obiskovali tudi njega. Na cerkvenem koledarju sta bila včasih za 1. maj apostola Filip in Jakob, 1. maja 1955 pa ju je vesoljna cerkev prestavila na 3. maj, na njuno mesto pa inštalirala novokomponiranega Jožefa Delavca. Tega dolgo še vedeli nismo in tudi stari oče, ki je bil enakega poklica kot Jožef, je svoj god še naprej praznoval na prvi majski dan. Enako ravna tudi njegov sin, ki je prav tako Jakob, po poklicu pa čevljar in ljubiteljski tesar ...

Kar me pri prvem maju še posebej veseli, je dejstvo, da je to praznik z velikim so-

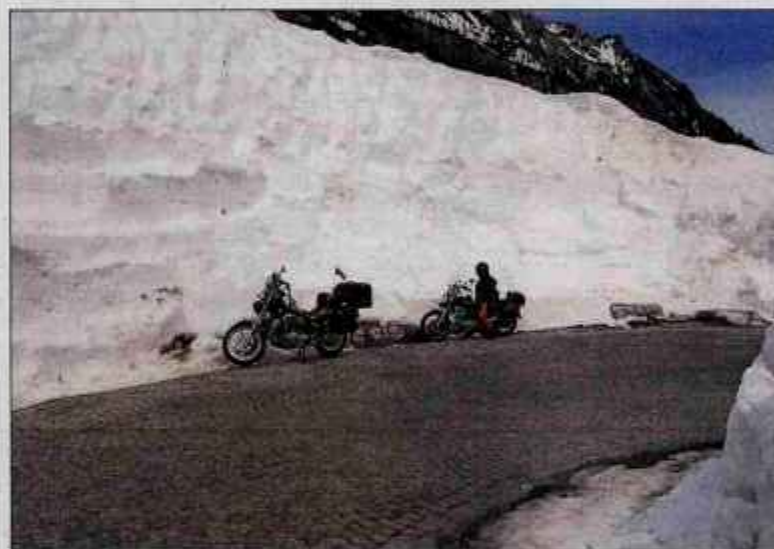
glasjem vseh praznujočih ali drugače sodelujočih. Nastal je kot izrazito "rdeči" praznik v letih po 1886, a se je skozi desetletja med ljudmi tako prijel, da je postal pravi ljudski praznik in ga je naposled s poimenovanjem po Jožefu Delavcu priznala tudi Cerkev. Praznujemo ga pluralno, vsak po svoje, s političnim shodom ali "delavsko sveto mašo", s kurjenjem kresov, izleti v naravo, na piknikih, s počitkom ali delom. Kmetje na ta dan, če je lepo vreme, sadijo krompir, kar pa še ne pomeni, da so proti. Zdrava kmečka pamet ravna sonaravno in se ne ozira pretirano na koledar.

Pri prazniku, ki časti delo in Delavca z velikim D, pa je potrebna tudi previdnost. Slej ko prej se je namreč treba vprašati, kako je z delavci z malo začetnico? V ljudski republiki Kitajski, ki je bila ustanovljena pred 60 leti (1949), častijo kult dela, delavci pa so podvrženi kapitalističnemu režimu najhujše vrste. Pri nas imajo v vladni koaliciji glavno besedo stranke, ki so nastale iz Zveze Komunistov in Zveze socialistične mladine Slovenije - iz organizacij, ki naj bi vladale v interesu delavskega razreda. A če bi razmere sodili po tovarnah, ki se zapirajo, delavce pa mečejo na ceste, bi lahko pomislili tudi, da v tej deželi dejansko vladajo Kapital in tajkuni. Kakorkoli že gledamo na te reči, se na koncu izkaže, da gre večini za prvi maj in tudi sicer še kar dobro, delavcem z malim d pa je hudo in jim tudi za naprej kaže bolj slabo. Tako se utegne zgoditi, da bomo ob vseh dobrotah praznika dela pozabili na delavce ...

Vaš razgled

Civilna iniciativa Suha - Kljub temu da člani dokazujejo in prepričujejo občinsko in državno oblast o boljših rešitvah za vas Suha in Sušane, jih pristojni ne poslušajo. Zadnja štiri leta vzdigujejo roke in glas za svoje pravice, pa nič. I. B. Fotografija: Gorazd Kavčič

Motoristi, ki se te dni sicer na spomladanske vožnje večinoma najraje odpeljejo na sonce proti morju, lahko uživajo tudi na zavrtih ovinkih prek Vršiča. Tja sta se konec tedna podala tudi Ida in Milan, Milan je povedal, da so ob tem nastali eni najlepših posnetkov, kar jih je naredil v zadnjem času, saj več metrov snega ob cesti ne vidiš vsak dan! v. 1

Kruha in iger

MARJETA SMOLNIKAR

sedmica

7

Živel 1. maj, mednarodni praznik dela! O, ja, sliši se lepo in pravično. V resnici je tako, da delo (v smislu meznega razmerja med lastnikom kapitala in lastnikom "rok", to je tradicionalnega sredstva za proizvodnjo materialnih dobrin) že zdavnaj ni več vrednota. Če je delo kot "komodificirana dobrina, ki povzroča v kapitalističnih družbenih odnosih dodatno odtujitev" (prosto po Karlu Marxu), sploh bilo kadar koli vrednota. Po mojem videanju in razumevanju stvari je praznovanje dela, se pravi, z "zapovedanim" praznikom čaščen mezní odnos, opij za proleta-

riat oziroma za široke ljudske množice, pisan na kožo lastnikom kapitala. Pač po vzoru antične družbene prakse, znane pod sloganom: kruha in iger. V tem kontekstu so svidkati zgolj sredstvo (kapitala) za dosego cilja, to je, prvič, miru v "hiši" in, drugič, negovanju občutka kolikor tolikšne pravičnosti. Kar je, priznam, do skrajnosti bogokletna teorija tako imenovanega socialnega boja z elementom enakih možnosti oziroma pravičnosti. Po drugi strani je antični družbeni model "kruha in vina" navdse sodoben in realen. V zahodnih, pogojno rečeno demokratičnih, družbah je čezmerno, že kar neokusno

bogatenje lastnikov kapitala, realnost, ki je ne ogroža niti svetovna finančna kriza, da sindikatov in njihovega domnevnega boja za pravičnost sploh ne omenjam. Poglavitje, da ne rečem nesramnost, zase so slovenski sindikati in njihov boj za "obrambo delavcev in delavk", kot se na besedni ravni rad šopiri Dušan Semolič, predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, ki od vlade (kajpada na besedni ravni) zahteva, da v ospredje postavi ljudi, ne kapital. (Kar se mene tiče, je kapital vrednota, ne antivrednota, ampak to je druga zgodba.) Ali, predsednik Pergama Dušan Rebolj, ki propagira ob-

davljenje "abnormalno visoke plače in nagrade" ali vsaj uvedbo "četrtega dohodninskega razreda" in bla bla bla. Namesto da bi, namreč Dušan Rebolj, Dušan Semolič, Boris Mazalin, predsednik Konfederacije 90, in kar je druge sindikalne smetane, stopili skupaj ter nesramno bogate posameznike s komunistično provinenco inkriminirali ali vsaj moralno diskreditirali. Da se razumemo, v mislih imam izključno tiste, ki so spremembo gospodarskega sistema (po modelu vojnih dobičkarjev) izrabili za lastno bogatenje. V kontekstu povedanega slovensko sindikalno elito, se pravi, Dušana Semoliča in nje-

mu enakovredno sindikalno elito spravljam, kaj so s potencialno močjo, s katero razpolagajo in jo obvladujejo, storili, da bi v Sloveniji preprečili pojav nesramno bogatih posameznikov, ki so se (praviloma) iz "hlajpca" komunističnega režima prelevili v gospodarja kapitala in s tem, posredno, v gospodarja delavskega razreda. Ker odgovora omenjene gospode niti po naključju ne pričakujem, bom, pač po svojem videanju in dojemanju stvari, odgovorila sama. Storiš niso nič. Absolutno nič. In o tem, ne pa, denimo, o vlogi kapitala, bi moral razmisliti slovenski delavec.

Kriza k nam šele prihaja

"Med nujnejšimi ukrepi države je zagotovo sprostitev gradbenega trga ... Pogoj teh ukrepov bi bil, da smo s tem denarjem plačani tudi podizvajalci," pravi Gregor Žontar.

BOŠTJAN BOGATAJ

Hotavlje - Marmor Hotavlje spada med vodilna evropska kamnoseška podjetja, v lasti ima več kamnolomov v Sloveniji in tujini. Z lanskimi poslovnimi rezultati so izjemno zadovoljni, dosegli so skoraj vse cilje in najboljšo prodajo v zgodovini podjetja. "Dobre rezultate smo dosegli na krilih izredne konjunkturo, zaradi obilice dela pa nismo bili dovolj uspešni pri omejevanju stroškov. To je sedaj naša prioriteta," pravi Gregor Žontar, predsednik uprave Marmor Hotavlje.

Gradbena industrija je bila ena prvih, ki je čutila krizo. Kako se ta odraža v vašem podjetju?

"Ocenjujemo, da finančno-gospodarska kriza v Marmor Hotavlje prihaja s polletno zamudo. Kljub krizi se gradbena dela na različnih projektih niso ustavila, mi pa opravljamo zaključna dela v gradbeništvu. Težava nastaja, ker se ne odpirajo novi projekti, saj imajo investitorji še vedno ogromno neprodanih stanovanj, poslovnih prostorov. skratka, projekti niso realizirani."

To pomeni, da ste v Marmor Hotavlje šele na začetku krize?

"Tudi letošnje načrte najbrž bomo realizirali. Zaradi prihoda težkih časov pa smo načrte prodaje že v osnovi zmanjšali za desetino. Naša bistvena letošnja naloga pa je, da zmanjšamo stroške."

Sta promet in prodaja upadla?

"Promet nam je v primerjavi z lanskim letom upadel za deset odstotkov. Pa vendar, lani smo imeli rekordno leto, kar pomeni, da smo prodali za 25 odstotkov več kot leto prej. Z drugimi besedami, z letošnjim poslovanjem smo v luči splošnih gospodarskih razmer zadovoljni, delujemo v skladu s strateškim načrtom, ki smo ga pripravili za petletno obdobje. Ne delamo si utvar, da bi lahko v težkih časih prodali več kot lani."

Kako vam gre od rok pridobivanje novih poslov?

"Še vedno nam je ostalo nekaj pogodb oziroma poslov, ki smo jih podpisali še pred kriznim obdobjem, v tem času pa nam je uspelo celo povečati prodajo na področju luksuznih jaht. Običajno opremimo jahto na leto, za letos imamo podpi-

Gregor Žontar / Foto: Polona Mikar Bablain

sane še tri pogodbe. Na ta način nadomeščamo izpad drugje. Imamo srečo, da smo majhno, prilagodljivo mednarodno podjetje, ki lahko na 450-milijonskem trgu vedno najde projekt zase. Za našo enajst milijonov evrov vredno načrtovano realizacijo lahko odtrgamo svoj delež. Drži pa, da moramo za pridobitev novih projektov vlagati bistveno več napora kot lani."

Zakaj se investitorji odločajo za vas? Kakorkoli obracite, niste edini v Evropi.

"Brez samohvale lahko rečem, da smo med najboljšimi petimi kamnoseškimi podjetji v Evropi. S tehnološkim prebojem in celostnim pristopom, ki se mu posvečamo v zadnjih letih, smo boljši od konkurence."

Klasičnih ukrepov, ki jih opažamo pri številnih podjetjih, tudi iz vaše branže, kot so odpustitve, skrajševanje delovnega časa, nižanje plač in podobno, pri vas ne bo?

"O tem danes ne morem govoriti, čeprav v viziji letošnjega poslovanja ti ukrepi niso v načrtu. Bojim se, da nas bo gospodarska kriza udarila predvsem v letu 2010. Srečo imamo, da se nanjo še lahko pripravimo."

Kakšni bodo ti ukrepi?

"Najprej zniževanje stroškov storitev in materiala ter povečanje produktivnosti. Vsi bomo morali dati več od sebe."

Že vrsto let skušate na Hotavlje pridobiti mlade kamnoseke. Jih boste zaradi krize odganjali?

"Še mesec nazaj smo zaposlovali. Kamnoseka bi vedno vzeli v službo. Kadarkoli. Drži pa, da se bomo najprej odpovedali zunanjim sodelavcem, ki opravljajo manj zahtevna dela. Proizvodnja bi nam morala pasti za več kot tretjino, da bi odpustili sodelavce v proizvodnji. Tega ne pričakujem."

V prejšnjih letih ste veliko investirali tudi zunaj Slovenije. Kaj to danes pomeni za poslovanje Skupine Marmor Hotavlje? Vas to finančno obremenjuje?

"Ne, kot Skupina nismo zelo zadolženi, drži pa, da se trenutno zadolžujemo za tekočo likvidnost. To nas je najbolj prizadelo in še slabša se. Bančne kredite pridobivamo brez večjih težav, naše terjatve pa ostajajo neplačane. V devetih letih, odkar sem v podjetju Marmor Hotavlje, lahko trdim, da je plačilna nedisciplina na vrhuncu. Plačila zaostajajo tudi za pol leta, eno leto."

V čem je problem?

"Okoli štiri milijarde evrov je ujetih v gradbenih projektih, ki niso prodani. Likvidnost gradbincev, ki so naši naročniki, je skoraj ničelna. Vsak račun, ki ga dobimo plačanega, je velik uspeh."

Ob nastopu funkcije predsednika uprave ste povedali, da bo šel Marmor Hotavlje z vami v svet. Se ta napoved uresničuje?

"Osebnostno se komercialno angažiram predvsem pri prodaji v Evropski uniji. Na tem trgu se že kažejo rezultati, imamo več novih partnerjev, predvsem na nemško govorečih območjih. Po-

stali smo prepoznavnejši in pomemben partner med kamnarji. Resno se oziramo proti Rusiji, tudi drugi trgi so še odprti. Lani smo kak posev v tujini tudi prepustili drugim, saj smo imeli preveč dela, kontakte pa intenziviramo, navezuemo zvezve in se povezuemo z glavnimi izvajalci. Tudi v Združenih državah."

Država je sprejela nekaj ukrepov za blažitev gospodarske krize. Kako jih ocenjujete?

"Od njih nimamo veliko. Banke so sicer pridobile likvidnost, vendar mi pri tem nikdar nismo imeli težav. Ali so nam nevede pomagali, ne vem, drugih ukrepov pa na srečo ne potrebujemo."

Kaj bi morala država še storiti?

"Med nujnejšimi ukrepi je zagotovo sprostitev gradbenega trga. Veliko je neprodanih stanovanj, morda bi morali uvesti subvencije za mlade družine, kupiti neprofitna stanovanja in podobno. Pogoj teh ukrepov bi bil, da smo s tem denarjem plačani izvajalci. Z gradbeno panogo je danes povezanih veliko ljudi, ne le gradbinci in obrtniki, paleta je tako zelo široka, da ne bi smeli popustiti. Gradbena industrija je neposredno povezana s Slovenijo, ne tako kot avtomobilska, ki je vezana na izvoz, učinki bi šli povsem na račun slovenskih državljanov. Gradbeništvu je ena ključnih panog v Sloveniji, sicer nas lahko čakajo velike težave. Ne govorim o velikih gradbincih, ampak o številnih malih obrtnikih."

Razmere na trgu dela se slabšajo

Zaposleni so lani v povprečju prejeli nekaj manj kot devetsto evrov neto mesečne plače.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj - Ob prazniku dela, spominu na demonstrante, ki so se 1. maja 1886 borili za osemurni delovnik, je priložnost za pregled trga dela. Statistični urad RS je posredoval podatke, ki pravijo, da so zaposleni lani v Sloveniji običajno na teden delali 40,5 ure. Ti so v povprečju prejeli skoraj devetsto evrov neto plače na mesec, najvišje so lani zaslužili v finančnih in zavarovalniških dejavnostih skoraj 1300 evrov neto.

Tudi v teh časih, podobno kot konec 19. stoletja, ženske zaslužijo manj (sedem odstotkov) kot moški. Najvišje plače so v osrednjeslovenski regiji (13 odstotkov višje od slovenskega povprečja), najnižje pa so bile izplačane v pomurski statistični regiji (16 odstotka manj od slovenskega povprečja) oziroma znaša razlika med najnižjimi in najvišjimi po regijah kar tretjino. Februarja letos je minimalno plačo (dobrih štiri-risto evrov) prejemale 25 tisoč oseb, kar Slovenijo uvršča v sredino držav EU: najvišje minimalne plače poznajo v Luksemburgu, na Nizozemskem in v Belgiji, najnižje v Romuniji, Bolgariji in Latviji. Kar 43 tisoč državljanov je bilo februarja

prejemnikov denarne socialne pomoči, ki je znašala 225 evrov.

Najslabše razmere na trgu dela so bile dve leti po osamosvojitvi. Takrat je bilo na zavodu za zaposlovanje prijavljenih 129 tisoč brezposelnih oseb (14,4-odstotna stopnja brezposelnosti). Od takrat dalje se je število zmanjševalo, razen v letih 1997 in 1998, ko je nekoliko naraslo. Najmanj brezposelnih oseb je bilo na zavodu za zaposlovanje prijavljenih septembra lani, ko je njihovo število padlo celo pod šestdeset tisoč (stopnja registrirane brezposelnosti je znašala 6,3 odstotka). Marca letos je bilo v Sloveniji spet nekaj manj kot osemdeset tisoč iskalcev zaposlitve, ki pomoč iščejo na zavodu za zaposlovanje.

V nasprotju z letom 1886 danes sindikati postavljajo drugačne zahteve, saj je splošna gospodarska kriza začela osnovne pravice delovno aktivnih oseb. Pojavljajo se zahteve po pravični državi, novih delovnih mestih in ohranjanju starih: hučo kri povzročata tudi vedno večje socialno razlojevanje, v Sloveniji pa poleg tega tudi predlog, da bi se zvišala zakonsko določena starostna meja upokojevanja na 65 let.

KRANJ

Vodstva državnih podjetij si nižajo plače

Večina večjih podjetij v pristojnosti Ministrstva za gospodarstvo, med drugimi Gen energija, Holding slovenske elektrarne, Pošta Slovenije, Peko in Telekom Slovenije, je sporočila, da so svoje prejemke uskladili s sklepom, ki ga je sprejela vlada. Nanaša se na priporočila predstavnikom države v nadzornih organih gospodarskih družb, katerih večinska lastnica je država (Republika Slovenija). Ministrstvo za gospodarstvo je poslalo na posamezne družbe v pristojnosti ministrstva tudi dopis s povzetkom sklepa ter poudarkom na roku realizacije priporočil, ki izhajajo iz sklepa. Do 22. aprila, roka, ki je bil določen s strani Vlade, je do uskladitve prišlo v večini podjetij. Ministrstvo za gospodarstvo je gospodarskim družbam, ki še niso poslale pisnega obvestila o uskladitvi plač, poslalo nov dopis, v katerem jih poziva, da čim prej sporočijo stopnjo usklajenosti s sklepom in razloge v primeru neusklajenosti. B. B.

Mercator**DEŽURNE PRODAJALNE
2. 5. 2009 - PRAZNIK DELA - sobota**

Enota	čas obratovanja
Občina Bled	
SP LJUBLJANSKA 4	08:00 - 12:00
SP LJUBLJANSKA 13A	07:00 - 12:00
MARKET ZAKA	08:00 - 16:00
SP ZASIP	08:00 - 12:00
SP BOHINJSKA BELA	08:00 - 12:00
Občina Bohinj	
TC BOHINJSKA BISTRICA	08:00 - 12:00
SP RIBČEV LAZ	08:00 - 12:00
SP SREDNJA VAS	08:00 - 12:00
SP STARA FUŽINA	08:00 - 12:00
Občina Cerklje	
SM CERKLJE	08:00 - 12:00
Občina Gorje	
SP ZGORNJE GORJE	08:00 - 12:00
Občina Gorenja vas - Poljane	
SP GORENJA VAS	08:00 - 12:00
SP SCODENJ	08:00 - 12:00
SP POLJANE B2	08:00 - 12:00
Občina Jesenice	
MC JESENICE	08:00 - 13:00
SM KOROŠKA BELA	08:00 - 12:00
SP HRUŠICA	08:00 - 12:00
SP TITOVA 79	08:00 - 12:00
SP O. NOVAKA	08:00 - 12:00
Občina Kamnik	
HM KAMNIK	08:00 - 13:00
SP KAMNIK	08:00 - 12:00
Občina Kranj	
MC KRANJ PRIMSKOVO	08:00 - 13:00
MC KRANJ SAVSKI OTOK	08:00 - 13:00
SP PRI NEBOTIČNIKU	07:00 - 21:00
SP BITNJE	08:00 - 12:00
SP TRG RIVOLI	08:00 - 11:00
SP ULICA NIKOLE TESLE	08:00 - 12:00
SM DRULOVKA	08:00 - 12:00
SMKOKRICA	08:00 - 12:00
SP BRITOF	08:00 - 12:00
SP GOLNIK	08:00 - 11:00
SP DELAVSKA	08:00 - 12:00
SP VODOVODNI STOLP	08:00 - 12:00
SM PLANINA	08:00 - 12:00
Občina Kranjska Gora	
SM MOJSTRANA	08:00 - 12:00
SP BOROVŠKA 92	08:00 - 12:00
SM KRANJSKA GORA	08:00 - 12:00
Občina Medvode	
BC MEDVODE MARKET	08:00 - 12:00
SP KALANOVA	08:00 - 12:00
SP PIRNIČE	08:00 - 12:00
Občina Mengeš	
SP MENGES	08:00 - 12:00
Občina Naklo	
SP NAKLO	07:00 - 11:00
Občina Preddvor	
SP PREDDVOR	07:00 - 11:00
Občina Radovljica	
TC SM LESCE	08:00 - 12:00
SM RADOVLJICA	08:00 - 12:00
SP ALPSKA	08:00 - 12:00
SP PODNART	08:00 - 12:00
SP BEGUNJE	08:00 - 12:00
SP KRANJSKA 11	08:00 - 12:00
SP POSAVEC	08:00 - 12:00
Občina Šenčur	
SM ŠENČUR	08:00 - 11:00
Občina Škofja Loka	
SP NOVI SVET	08:00 - 12:00
SP GROHARJEVO NASELJE	08:00 - 12:00
SP PODLJUBNIK	08:00 - 12:00
HM ŠKOFJA LOKA	08:00 - 13:00
Občina Trzin	
SP TRZIN	08:00 - 12:00
Občina Trzin	
SM TRZIN	08:00 - 12:00
SP DETELJICA	08:00 - 12:00
Občina Železniki	
BC ŽELEZNIKI SAMOPOSTREŽBA	08:00 - 12:00
Občina Žiri	
SP BLAGOVNIČA ŽIRI	08:00 - 12:00
Občina Žirovnica	
SP ŽIROVNICA	08:00 - 12:00

V petek, 1. 5. 2009, bo odprta prodajalna ob kampu Zaka na Bledu.

**ŽELIMO VAM
VESELE PRVOMAJSKE PRAZNIKE**

Podeljena večina koncesij

Kmetijsko ministrstvo je izdalo večino odločb o izbiri koncesionarjev za trajnostno gospodarjenje z divjadjo in določilo višino koncesijske dajatve.

MATJAŽ GREGORIČ

Ljubljana - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) je do konca aprila izdalo večino odločb o izbiri koncesionarja za trajnostno gospodarjenje z divjadjo za skupno 411 lovišč. Ko bodo odločbe o izbiri koncesionarja dokončne, bodo z izbranimi koncesionarji najkasneje v dveh mesecih sklenjene še koncesijske pogodbe. Na ministrstvu pričakujejo, da bodo koncesionarji spoštovali določbe koncesijske pogodbe ter, tako kot do sedaj, pod pogoji javne službe izvajali naloge s področja trajnostnega gospodarjenja z divjadjo, saj v nasprotnem primeru lahko izgubijo koncesijo. Izvajanje koncesijske pogodbe bo poleg ministrstva nadziral lovski inšpektor.

Hkrati s podelitvijo koncesij so na ministrstvu določili tudi višino koncesijske dajatve, ki se bo plačevala letno in bo za posamezno lovišče znašala 15 odstotkov od povprečnega prihodka, ki ga bodo izračunali na Zavodu za gozdove Slovenije (ZGS). Koncesijska dajatev se bo valorizirala z letno inflacijo v preteklem koledarskem letu in se bo lahko za posamezno

Država in občine naj bi s koncesijami za trajno gospodarjenje z divjadjo na leto zaslužile okoli pol milijona evrov.

lovišče v tekočem letu tudi znižala, vendar ne bo mogla biti nižja od desetih odstotkov osnove za izračun koncesijske dajatve. Polovica od predvidenega pol milijona evrov, kolikor je pričakovan skupni letni znesek koncesijskih dajatev, bo šlo v državno blagajno, druga polovica pa pripada posameznim občinam. V proračunu občine bodo koncesijske dajatve zavedene kot namenski prejemki in jih bodo porabili za izvajanje ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire.

Postopek za podelitev loviških koncesij se je začel sredi

lanskega decembra z objavo javnega razpisa za prvo podelitev koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, za dobo dvajset let. Že v začetku postopka so se oglasili na Združenju lastnikov gozdov Slovenije, kjer so protestirali, da država razpisuje koncesije na območjih, kjer so zasebni gozdovi in zahtevali, da del koncesije pripade tudi posameznim lastnikom. Ministrstvo je zahteve združenja zavrglo in minister je imenoval petčlansko komisijo, ki je pregledala vloge. Komisijo je sestavljala po en predstavnik ministrstva, ZGS, Lovske

zveze Slovenije, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in lovske inšpekcije. O izbiri koncesionarja je odločil minister z odločbo, s katero je bil izbran koncesionar za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v lovišču.

Po mnenju ministrstva bo podelitev koncesij pripomogla k izpolnitvi temeljnega cilja lovstva, ki je trajno gospodarjenje z divjadjo. Pri prvi podelitvi koncesije ima prednost lovška organizacija, ki je do javnega razpisa v skladu s predpisi in načrti strokovno ustrezno upravljala z loviščem, medtem ko bo pri nadaljnjih podelitvah imela prednost lovška organizacija, ki ima večje število članov, ki so lastniki kmetijskih zemljišč in gozdov na območju lovišča oziroma ki ima večje število članov s stalnim bivališčem na območju lovišča. Koncesionar je tako lovška družina, ki z divjadjo v loviščih trajnostno gospodari. Trajnostno gospodarjenje z divjadjo obsega ohranjanje, lov divjadi, ukrepanje v življenjskem okolju divjadi, posege v populacije zaradi gospodarskih, veterinarsko-sanitarnih, zdravstvenih in drugih utemeljenih razlogov.

Praščiči niso krivi za prenos gripe

Mehika ni na seznamu tretjih držav, iz katerih je dovoljen uvoz praščičev v Evropsko unijo.

MATJAŽ GREGORIČ

Ljubljana - Praščičja gripa je akutna virusna bolezen dihal pri praščičih, ki jo povzroča tip virusa A influence. Pri praščičih je smrtnost nizka in živali navadno bolezen prebolijo v 7 do 10 dneh. Do sedaj so bili pri praščičih ugotovljeni trije podtipi virusa influence A, in sicer H₁N₁, H₁N₂ in H₃N₂, sporočajo z Veterinarske uprave

republike Slovenije (VURS). Virus praščičje influence se lahko prenese na ljudi s kapljično infekcijo oziroma v redkih primerih s tesnim kontaktom. Vendar pri ljudeh povzroča blage simptome. Kakor je razvidno iz trenutnih ugotovitev Evropskega centra za nadzor bolezni - ECDC, ni dokazov, da bi se ta bolezen prenašala na ljudi z uživanjem mesa praščičev ali proizvodov iz mesa

praščičev. Nova oblika virusa, ki trenutno kroži med ljudmi v Mehiki, ZDA in nekaterih drugih državah je varianta virusa influence A H₁N₁ in za zdaj ni dokazov, da bi se prenesla iz praščičev na ljudi. Do sedaj ta oblika virusa še ni bila izolirana (dokazana) pri praščičih. Zato Mednarodna organizacija za zdravje živali (OIE) opozarja, da poimenovanje nove oblike bolezni pri lju-

deh - "praščičja gripa", ni upravičeno. V skladu z veljavno zakonodajo EU, Mehika že sedaj ni na seznamu tretjih držav, iz katerih je dovoljen uvoz živih praščičev, mesa praščičev in proizvodov iz mesa praščičev v Evropsko skupnost. Več informacij glede simptomov pri ljudeh, prenosu virusa ter kako se zaščititi pred okužbo, je navedeno spletni strani Ministrstva za zdravje.

Poziv za sofinanciranje projektov

Lokalna akcijska skupina Loškega pogorja je objavila drugi javni poziv za izbor projektov Leader na območju Loškega pogorja za leto 2010.

MATJAŽ GREGORIČ

Škofja Loka - Predmet javnega poziva je sofinanciranje projektov, zasnovanih po načelih pristopa Leader, ki bodo s svojimi rezultati pripomogli k uresničevanju Razvojne

strategije LAS Loškega pogorja za obdobje 2007-2013. Javni poziv je primeren za profitne in neprofitne projekte, kjer se povežeta vsaj dva partnerja iz vrst javnega, ekonomskega ali nevladnega sektorja z območja občin Go-

renja vas - Poljane, Škofja Loka, Železniki in Žiri. Razpoložljiva sredstva so okvirno 100 tisoč evrov. Rok prijave je 12. junij do 12. ure. Javni poziv z razpisno dokumentacijo je objavljen na spletnih straneh LAS Loškega pogor-

ja: www.las-pogorje.si. Dodatne informacije zainteresirani lahko dobijo na telefonski številki pisarne LAS Loškega pogorja: 04/51 20 131 (Razvojna agencija Sora: 04/50 60 220) ali e-pošti: info@las-pogorje.si.

PLANINSKI KOTIČEK: KORENO NAD HORJULOM (725 M)

Razgledno sleme

Travnato sleme je zaradi lahkega dostopa priljubljena izletniška točka. Slikovita lega, kljub nizki nadmorski višini nudi čudovit razgled.

JELENA JUSTIN

V teh letih, odkar se skupaj potepamo po vrhovih, smo že dodobra obdelali tudi Polhograjsko hribovje, a ostali so nam še kakšni skriti kotički. Na enega od njih, ki pa sploh ni skrit, se bomo odpravili danes. Na zemljevidih je poimenovan Koreno, a domačini mu pravijo Korena, leži pa med Polhovim Gradcem in Horjulom. Ločuje dolino Horjulščice od doline Gradaščice. Je sleme, vas in vrh, na katerem je ogromen križ in cerkev sv. Mohorja in Fortunata.

Poti, ki vodijo do Korena, je ogromno, a mi bomo izbrali tisto, ki je Gorenjski najbližja. Če prihajate iz smeri Kranja, je najkrajša pot do izhodišča preko vasi Topol (Sv. Katarina), kjer se spustite na drugo stran do Polhovega Gradca. Peljete se skozenj do naslednje vasi Briše, kjer vas lesena tabla na levi strani usmeri proti trem kmetijam. Po približno dveh kilometrih asfaltiranege klanca, pridete do kmetije. Domačine povprašajte, kje lahko parkirate avto in prepričana sem, da vam bodo dovolili.

Pot proti Korenu se začne ob seniku, na kar vas opozorijo markacije. Pot se na začetku spušča, greste še mimo ene kmetije in nekaj hiš, ko se pot zoži in zavije v gozd, kjer se ob manjši grapi zlagoma vzpenja. Na vrhu grape se razpotegne proti ju-

gozahodu in na čistini, kjer ni nobenega grmovja, prvič uzmemo Koreno. Prišli boste do lesenega vikenda v gozdu in markacije vas bodo usmerile desno, pred vikendom naprej na gozdni grebenček. Pot skozi gozd se bo spuščala in spet dvigala. V tem delu boste šli čez *Visoki hrib*, ki meri 602 metra. Sledil bo ovinek, kjer je samotna hiša, morda lovska kočica, mimo katere pripelje makadamska cesta. Tam boste imeli na izbiro: ali nadaljujete po makadamski cesti, ki je tudi markirana, ali pa krenete kar skozi gozd, po strmi stezici. Stezica vas bo višje pripeljala na to isto makadamsko cesto. Izbira je pač vaša; kar vam je ljubše. Makadamska cesta se v okljukih dvigne do ovinka, kjer se priključi asfaltirani cesti, ki pripelje iz Horjula.

Zadnji del poti gre torej po asfaltu, kar sicer ni ravno fajn, a tako pač je. Cesta vas bo najprej pripeljala do Turistične kmetije na Korenu *Pr' Lenart*, vi pa se sprahodite še naprej skozi vas, do cerkve sv. Mohorja in Fortunata, kjer je tudi ogromen križ ter klopci z razgledno pleščo ter vpisna skrinjica z žigom.

Koreno vam postreže z izjemnim razgledom; nam nasproti je Polhograjska gora, desno od nje Polhograjska Grmada, malenkost zadaj je Tošč. Trije vrhovi, ki imajo Polhov Gradec v naročju. Vedno je zanimivo vrhove, na katerih si še bil, videti z druge strani. Vedno so dru-

gačni; kot kameleoni. Za Polhograjsko goro se bohota veriga Karavank, s Storžičem, Košuto, z Begunjsčico, Vrtačo in Stolum, desno od Grmade so Kamniške Alpe, kjer dominirajo Kočna, Grintovec, Skuta in Kalški greben. Levo od nas so vrhovi Škofjeloškega pogorja, ter številne manjše vzpetine, po katerih so raztresene domačije in cerkvice. Pogled proti jugu je pogled proti dolini Horjulščice, proti Krimu itd. Uf, koliko je povsem nezanih vrhov. Idej za naše izlete pa še ogromno.

Cerkev sv. Mohorja in Fortunata se v virih prvič omenja leta 1389. Sestavlja jo pravokotna romanska ladja, k njej je prizidan poznogotški prezbiterij iz konca 15. ali začetka 16. stoletja, k vhodni

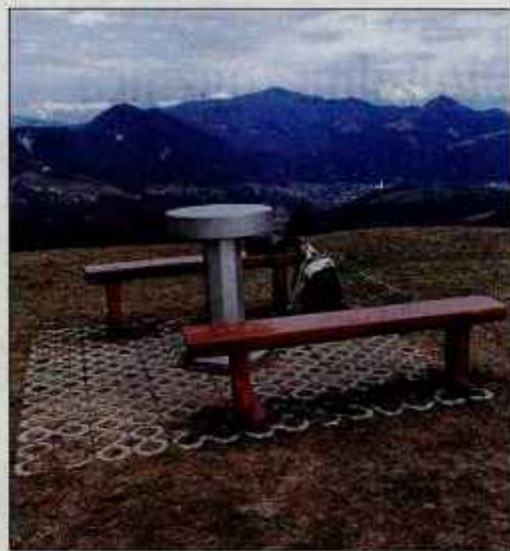
fasadi pa baročni zvonik. Na južni fasadi je ikonografsko zanimiv prizor Kristusa med mučilnimi orodji ter ostanki fresk Križanja in sv. Krištofa. Glavni oltar iz srede 18. stoletja se zgleduje po oltarjih Facijeve delavnice, stranska oltarja domačega podobarja Jerneja Trnovca, pa sta klasiistično delo prve polovice 19. stoletja.

Na koncu je treba omeniti, da je opisana pot primerna tudi za gorske kolesarje. Na poti bodite previdni in poslušajte zvok okolice, saj se občasno zna pripoditi kakšen frajer na crossovcu. A ta tema sodi že drugam!

Nadmorska višina: 725 m
Višinska razlika: 380 m
Trajanje: 2 uri
Zahtevnost: ★★★★★

Cerkev sv. Mohorja in Fortunata

Vrh Korena z gorsko kuliso v ozadju

V vodniku je opisanih 76 vzponov: nezahtevnih, zahtevnih in zelo zahtevnih.

Cena 20 evrov, za naročnike 15 evrov + poština
Naročanje: po telefonu št. 04/201-42-41 ali po el. pošti: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

Jedi za pomladne dni

73

KUHARSKI RECEPTI

Rižota iz belušev

Sestavine: 20 dag belih in 30 dag zelenih belušev, žopek mlade čebule, oljčno olje po okusu, 24 dag riža, 2 dl goveje juhe, 1 dl belega vina, peteršilj, nekaj kreše, sol, poper, malo margarine ali masla.

Prilava: Šparglje olupimo 3 cm od cvetov proti koncu. Glavice odrežemo in jih pripravimo. Stebla narežemo na lističe. Čebulo očistimo in narežemo na kolobarje. V kozici segrejemo maščobo in prepražimo sesekljano čebulo, narezane beluše in riž. Med mešanjem prilijemo juho ali vodo in vino. Dušimo počasi 20 minut. Dodamo glavice belušev. Dušimo

še nekaj minut. Jed po okusu solimo in popramo. Primesimo sesekljan peteršilj in narezano krešo. Na koncu dodamo še nadrobiljeno maslo ali margarino.

Beluših ali šparglji

Beluši ali šparglji so v kuhinji zelo cenjena zelenjava. To so debeli podzemni poganjki ene izmed vrst belušev, ki jih poročemo hitro, ko glavice pogledajo iz zemlje. Francoski beluši imajo vijolične vršičke, vendar se ti po okusu komaj kaj razlikujejo od belih. Izrazitejši okus in več rudijskih snovi in vitaminov imajo zeleni beluši, ker rastejo na površini zem-

lje in na svetlobi ozelenijo. Sezona belušev je od aprila do junija.

Golaž Esterhazy

Sestavine: 30 dag govedine, 30 dag ovčjega in 30 dag svinjskega mesa, 25 dag čebule, 3 stroki česna, pol kg krompirja, maščoba po potrebi, sol, poper, strta kumina, majaron, timijan, lovorov list, rdeča paprika, 1 dl rdečega vina.

Prilava: Meso narežemo na enakomerne koščke, čebulo na drobno sesekljamo. Na maščobi prepražimo čebulo in česen, dodamo meso. Ko se nekoliko prepraži, zalijemo z juho ali vodo, dodamo na kocke narezan

krompir, solimo, dodamo še papriko, sesekljano kumino, timijan, sesekljan peteršilj. H kuhanemu golažu ponudimo nadevane krompirjeve cmoke.

Nadevani krompirjevi cmoki

Sestavine: 50 dag starega krompirja, 15 dag ostre moke, 1 žlica pšeničnega zdroba, 4 dag masla ali margarine, 1 jajce.

Nadev: 4 dag margarine, 1 jajce, 15 dag skute, sol, poper, sesekljan peteršilj.

Prilava: Za nadevane cmoke krompir skuhamo, olupimo in še vročega predamo ali z ribezem naribamo. Ohlajenemu krompirju

dodamo maslo ali olje, jajce in solimo. Nazadnje dodamo še moko pomešano s pšeničnim zdrobom. Zamesimo v lepo krompirjevo testo. Na pomokani deski ga razvaljamo v pravokotnik za slab centimeter na debelo. Iz testa izrežemo male kvadratke, ki jih nadevamo s pripravljenim nadevom. Oblikujemo jih v cmoke in jih kuhamo v slanem kropu 15 do 20 minut. Kuhane odcedimo in jih v ponvi z malo maščobe nekoliko popečemo.

Prilava nadeva: Skuto pretlačimo, dodamo jajce, solimo in popramo, dodamo še sesekljan peteršilj. Narahlo premešamo.

JANEZ ŠTRUKELJ

RAČUNALNIK IN JAZ (ŠT. 145)

Digitalna knjižnica Slovenije

ROBERT GUŠTIN

Digitalna knjižnica Slovenije je spletni informacijski portal za upravljanje z znanjem, preko katerega je omogočen dostop do digitaliziranega znanja in kulturnih zakladov. Ponuja prosto iskanje po virih in brezplačen dostop do digitalnih vsebin. Preko spletnega naslova <http://www.dlib.si> so brezplačno dostopne revije, knjige, rokopisi, zemljevidi, fotografije, glasba in priročniki. Preko spletnega informacijskega portala je zagotavljal enakopraven in brezplačen dostop do relevantnih informacij, neodvisno od lokacije uporabnika, ter obenem deluje tudi kot podpora učenju, znanstveno-raziskovalnemu delu, kulturnemu razvoju in razvoju nacionalne identitete tudi v virtualnem okolju. Iskanje po zbirkah je možno po bibliografskih podatkih (avtor, naslov, datum izdaje, vsebina, vrsta gradiva, ...), pri tekstovnem gradivu pa tudi po celotnem besedilu (OCR).

V Digitalni knjižnici Slovenije najdemo virtualne razstave, ki nas popeljejo skozi dele in galerije, pri tem pa vse lahko opravimo in si ogledamo kar od doma. V zbirki znanstvenih člankov je vključenih več kot 3000 člankov iz številnih mednarodno priznanih strokovnih in znanstvenih revij. Zbirka člankov uporabnikom omogoča listanje po nekaterih starejših časopisih, ki so v našem prostoru pustili svojo pečat.

V galeriji fotografij je več kot 10.500 fotografij. Tako v tem sklopu najdemo fotografije pesnikov Aškerc, Kajuh, Prešernove hčere Ernestine Jelovšek, senatorjev dravske banovine in mnogih drugih, tu so tudi razglednice z Jurijem Vego, Francetom Prešernom, staro Ljubljano. Poleg fotografij so v zbirki tudi karikature Maksima Gasparsija in Hinka Smrekarja, reprodukcije Cankarjevih risb in rokopisov.

Zbirka obsega knjige od leta 1830 pa vse do danes. Na ogled so dragocenosti slovenske moderne, kot so Cankarjeva Erotika, Nina, Hlapci, Kettejeve Poezije, Murrove Pesmi in romance. Zbirka obsega tudi veliko število knjig iz 19. stoletja, med kateri

mi so tako stara nabožna besedila in šolska čtiva.

Zbirka plakatov vključuje reklamne, propagandne, filmske in vojne plakate, ter številne politične plakate. Skupaj jih je objavljenih skoraj 4000.

V več kot 1000 zapisih notnega gradiva najdemo dela bratov Ipavcev, Danila Fajglja, Rista Savina, Stanka Premria, Emila Adamiča, Slavka Osterca, Marija Kogojca in drugih. Objavljene so uglasbitve slovenskih narodnih pesmi, pesmi iz prelomnih trenutkov zgodovine ter tudi ena prvih uglasbitve Prešernove Zdravice.

Visokošolska dela obsegajo prost dostop do celotnih besedil strokovnih nalog z različnih področij, od bibliotekarstva do naravoslovja.

V izboru starih zemljevidov najdemo znamenitega Petra Kozlerja z njegovim Zemljevidom slovenske dežele in pokrajin. Valvasorja z zemljevidi Kranjske in ostale vse tja do Sebastiana Münstra, ki nam prikaže današnje slovensko ozemlje v 16. stoletju.

Zvočni zapisi vsebujejo posnetke posameznih solistov in ansamblov, ki segajo tja v začetek 20. stoletja. Zaradi redkosti in nedostopnosti velja izpostaviti vojaško godbo dravske divizije s skladbo Pozdrav gorenjski prav tako bo Žabjo svatbo, katere besedilo je prispeval Josip Stritar. Poleg omenjenih je tu še kopica narodnih pesmi.

V vsej zgodovini tiska in knjig so rokopisne zbirke oblikovale draž posebne vrste. Rokopisi vam od vsega knjižničnega gradiva v največji meri kažejo dejstvo, da ima vsak zapis svojo zgodbo in svoje življenje. To velja tako za tiste rokopise, ki so nastali pred iznajdbo tiska, kot tudi za kasnejše. Da so nepogrešljiv vir za raziskovalce in študente, se lahko prepričate ob leta 542 z roko zapisanih notnih listih in besedilih iz arhiva uredništva revije Novi akordi. Poseben mik pa predstavlja digitalizirana oblika Suprasejskega kodeksa, enega najstarejših slovenskih pisnih spomenikov, ki hkrati simbolizira eno čudovitih stičnih točk umetnosti in kulture, ki žal danes bržkone zamira.

Artičoke

BORIS BERGANT

Artičoke so še nerazcveteli popki vrste osata s prijetno tropskim okusom, ki spominja na lešnike in seleno. Artičoka izvira iz Afrike in je

mo vse liste in uporabljamo le kuhana artičokina dna, ki jih polnimo z različnimi nadevi. Artičoke lahko uživamo tople ali hladne, lahko jih vlagamo v kis, zamrzemo, pečemo, kuha-

cev, 15 dag parmezana, ekstra deviško oljčno olje, balzamični kis, 1 strok česna, sol in sveže mlet poper.

Artičokam odstranite trde dele, jih razrežite na četrtine in jih skuhajte v slanem kropu. Solate očistite, operite in osušite. Parmezan narežite na tanke rezine. Nekaj žlic oljčnega olja in balzamičnega kisa zmešajte, dodajte stisnjen česen ter začinite s soljo in

in jih potresite s parmezanom.

Artičokini kupčki

Potrebujemo: 5 artičok, 3 dl mleka, 3 jajca, 2 žlici naribanega parmezana, sok ene limone, 1 žlico masla, sol in sveže mlet poper.

Artičokam odstranite koren, trše zunanje liste in kornice. Narežite jih na štiri krhleje in namočite v hladni vodi, v katero ste dodali sok ene limone, da vam ne potemni. Artičoke poberite iz vode in jih kuhajte 30 minut v vrelem mleku, ki ste mu dodali sol in poper. Ko se skuha, jih zmešajte in dodajte stepena jajca ter parmezan. Pripravljeno zmes vlijte v z maslom namaščene porcelanaste modelčke, jih postavite v pečico, v katerega ste nalili 1 centimeter vode in jih pecite 30 minut pri 180 stopinjah Celzija. Ko je jed pečena, jo vzemite iz pečice in jo iz modelčkov prevrnite na krožnike in takoj postrezite.

Polnjene artičoke

Potrebujemo: 5 artičok, sok ene limone, 1 majhno čebulo, 10 dag šampinjonov, 5 dag repkov kozic, žlico oljčnega olja, strok česna, 1,5 dl mleka, 1 dl sladke smetane, 6 dag ementalkega sira, 1 žlico masla in sol.

Artičokam odstranite trde dele in jih skuhajte v slanem kropu, ki ste mu dodali limonov sok. Medtem na oljčnem olju posteklenite sekljano čebulo, posujte z žlico moka in zalijte z mlekom. Omako kuhajte 20 minut, dodajte na drobno narezane šampinjone, kozice, strt česen in sladko smetano. Dobro prevrte in solite po okusu. Kuhanim artičokam odstranite sredico, jih napolnite z nadevom in zložite na pomaščen pekač. Posujte jih s kosmi masla in naribanim sirom ter pecite 25 minut pri 180 stopinjah Celzija ter postrezite.

ena izmed najstarejših gojenih rastlin. Zaradi kulinaricnih in zdravilnih lastnosti so jo uporabljali že stari Egipčani, Grki in Rimljani. Največ artičok danes pridelajo v Sredozemlju in srednji Evropi. Pri nakupu svežih artičok pazimo, da so cvetovi nepoškodovani ter napeti, listi pa brez rjavih konic. Dna in srčke artičok pa je mogoče dobiti tudi vložene v konzervi. Pri zelo mladih in majhnih artičokah lahko uživamo cele liste, pri večjih in zrelejših pa odrežemo tretjino listov. Če artičoke pripravljamo cele, odrežemo koren in skrajšamo liste. Za jed iz artičokinih srčkov prav tako odstranimo koren in zunanje vijoličaste liste, notranje pa odrežemo za tretjino. Lahko pa tudi poreže-

mo, cvremo, polnimo z različnimi nadevi. Uporabimo jih lahko tudi v juhah, še zelo mlade artičoke pa lahko jemo surove. Potrebno je tudi opozoriti, da sveža in narezana artičoka na zraku potemni. Če se želimo temu izogniti, jo damo v mrzlo vodo in jo okisamo z limonovim sokom. V vodi jo pustimo toliko časa, dokler je ne bomo skuhalo oziroma porabili. Ne smemo pa uporabljati loncev iz aluminija, ker se v njih artičoke obarvajo črno.

Solata z artičokami in parmezanom

Za 4 osebe potrebujemo: 50 dag listnatih solat (motovilca, berivke, radiča, rukole, mlade špinacle ...), 50 dag svežih artičok, 10 paradiznikov, češnjev-

poprom. Solate, artičoke in prerezane paradiznike zmešajte, prelijte s polivko, potresite s parmezanom in takoj postrezite.

Siroki rezanci z artičokami

Potrebujemo: 50 dag širokih rezancev, 6 artičok, 4 žlice oljčnega olja, 1 rezino čebule, sok ene limone, sol, poper, peteršilj, nariban parmezan.

Rezance skuhajte v slanem kropu in odcedite. Medtem na oljčnem olju prepražite rezino čebule in jo odstranite. Na tej maščobi prepražite očiščene in narezane artičoke, jih zalijte z limonovim sokom in malo vode ter jih zdušite do mehkega. Začinite šele na koncu, da vam ne potemni. Nastali omaki primešajte rezance

SEZONA KRATKIH ROKAVOV ŽE TRKA NA VRATA ...

Majice iz zelo kakovostnega bombaža s 4 različnimi potiski lahko kupite na Gorenjskem glasu vsak dan od 8. do 19. ure, v petek do 16. ure, jih naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

GG

naročnine

04/201 42 41, e-pošta: narocnine@g-glas.si
www.gorenjskiglas.si

Prvi maj tudi Jožefov god

Po učenju katoliške Cerkve je lik sv. Jožefa zgled za delavce in delodajalce.

JOŽE KOŠNJEK

Jutrišnji praznik 1. maj je katoliška Cerkev izbrala tudi za god sv. Jožefa delavca, ki si je služil kruh z lastnim delom, vzdrževal družino in tako poskrbel za vzgojo in rast Jezusa, ki naj bi pred začetkom javnega delovanja tudi služil kruh z delom. Po sveto-pisemskem pričevanju je bil Jožef tesar.

Odločitev katoliške Cerkve, da je prvi maj tudi god

sv. Jožefa delavca, izhaja iz realnih zgodovinskih okoliščin. V 19. stoletju se je delavsko vprašanje vedno bolj zaostrovalo in papež Leon XIII. ki je katoliško Cerkev vodil med letoma 1878 in 1903, je želel z okrožnico Rerum novarum (Nove stvari) ustrezno odgovoriti na izzive časa. V okrožnici je podprl delavsko vprašanje, opozoril na industrijske delavce, ki so bili v tistem času nezaščiteni, brez pravne varnosti, in zagovarjal poštene

plače. Papež je z okrožnico, ki je bila takrat deležna velike pozornosti, prvič obravnaval delo tudi kot družbeno in politično vprašanje in ga vključil v družbeni nauk Cerkve.

"Delo mora biti cenjeno in spoštovano, saj ljudem omogoča dostojen način življenja ter zagotavlja materialne pogoje za preživetje," je v izjavi pred prvim majem zapisal Tiskovni urad Slovenske škofovske konference. "Lik sv. Jožefa je zgled tako za delavce kot za deloda-

jalce. Slednji so zavezani k zagotavljanju poštene plače, ki omogoča dostojno življenje. Višina plače mora odgovarjati na življenjske potrebe in razmere, v katerih so delavci. Vsi subjekti civilne družbe morajo bedeti nad urejenim razmerjem med delom in kapitalom ter z dialoškim pristopom urejati delavska vprašanja, neomejeno konkurenco ekonomske moči in varovanje osebne lastnine, ki je namenjena družbeni funkciji."

KRANJ

Lepo pesem radi delijo s poslušalci

Vokalna skupina Kokričan, ki praznuje petnajstletnico delovanja, je bila minulo soboto gostiteljica tradicionalnega Pevskega večera v Kulturnem domu na Kokrici. Poleg njih so nastopili še Nonet Brda iz Goriških Brd, Moški pevski zbor Fran Berneker iz Starega trga, Moški pevski zbor iz Bizeljskega in Mešani pevski zbor Dobrava iz Naklega. Kot je povedal voditelj večera Jaka Šuštar, pevke in pevci, ki prepevajo od slovenskih ljudskih do sodobnejših priredb, pesem radi delijo s poslušalci. Poleg muziciranja je pomembno tudi druženje. S. K.

Foto: Tina Dolž

HALO - HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Navedite za objavo sprejemne poštelefon 04/201-42-00, faksa 04/201-42-11 ali pošto na Blewaisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti - do ponedeljka in četrta do 11:00 uri! Cena oglasov se postavlja v rubriki. Izredni upodbi.

JANEZ ROZMAN S.P. - ROZMAN BUS, LANCOVO 91, 4240 RADOVLJICA, TEL.: 04/53 15 249. Izleti: MEDŽUGORJE: 8. 5. - 10. 5.; MADŽARŠKE TOPLICE: 21. 5. - 24. 5.; 28. 5. - 31. 5.; 29. 6. - 4. 7.; TRST: 12. 5.; PELJEŠČAN 10. 6. - 17. 6.; GOLI OTOK: 18. 5.; BANOVC: 24. 5.; BERNARDIN: 17. 5. - 20. 5.; KOPALNI BERNARDIN: 4. 5.

KULTURNO DRUŠTVO LOŠKI ODER, SPODNJI TRG 14, 4220 ŠKOFJA LOKA 4. 5. ob 19.30 Branislav Nušič: GOSPA MINISTRICA; satirčni vodvil; režija: Dušan Jovanović; gostuje SNG Nova Gorica, za abonma MODRI; 5. 5. ob 19.30 Branislav Nušič: GOSPA MINISTRICA; satirčni vodvil; režija: Dušan Jovanović; gostuje SNG Nova Gorica, za abonma RDEČI

OBVESTILA O DOGODKIH OBJAVLJAMO V RUBRIKI GLASOV KAŽIPOT BREZPLAČNO SAMO ENKRAT.

PRIREDITVE

Tradicionalni prvomajski golaž

Kamnik - Turistično društvo Kamnik vabi na tradicionalni prvomajski golaž v Budnarjevo domačijo v Zgornje Palovče nad Kamnikom, in sicer v petek, 1. maja, z začetkom ob 5. uri zjutraj. Že v četrtek bodo za hišo prižgali tudi kres.

Kresovanje na Legatovi plani pri Šobcu

Šobec - Kamping Šobec vabi vse prijatelje Šobca danes, v četrtek, ob 21. uri na tradicionalno prvomajsko kresovanje na Legatovi plani pri Šobcu.

IZLETI

V Piran-Socerb - popravek

Kranj - Medobčinsko društvo invalidov Kranj obvešča člane, da že sprejemajo prijave za enodnevni izlet v Piran-Socerb, ki bo v soboto, 23. maja. Hkrati obveščajo člane v zvezi z oprostitvijo turistične takse, ki jo plačajo za bivanje na Hrvaškem, invalidi s 70- ali več odstotno invalidnostjo so oproščeni. Oproščen je tudi njihov spremljevalec. S seboj naj torej imajo dokument, iz katerega je razviden odstotek okvare.

Izlet na Uršljo goro

Bitnje, Stražišče - Društvo upokojencev Bitnje - Stražišče organizira izlet na Uršljo goro (1699 m), ki bo v torek, 12.

maja. Odhod avtobusa iz smeri Bitenj proti Kranju bo ob 7. uri. Pot je nekoliko naporejša od prvih dveh izletov. Cena izleta, ki vključuje prevoz, vodenje in zavarovanje, je 13 evrov. Prijave in plačila sprejema Ciril Resman v ponedeljek, 4. maja, v društveni pisarni v Bitnjah, in v sredo, 6. maja, v Šmartinskem domu v Stražišču. Uradne ure na obeh lokacijah so od 9. do 11. ure. Možne so tudi telefonske prijave na številko 040/268 005.

Pri težavah s krčnimi žilami in odprtimi ranami se obrnite na Center za zdravljenje venskih bolezni v Portorožu - dr.scil.med. J.Zimmermann, specialist kirurg. Tel. 05/640 02 33

Prvomajski pohod k Sv. Florjanu

Škofja Loka - Prosvetno društvo Sotočje Škofja Loka vabi pohodnike, planince in romarje na prvomajski pohod k Sv. Florjanu. Odhod jutri, 1. maja, ob 6. uri s parkirišča pod cerkvijo v Stari Loki. Ob 9. uri bo sveta maša, nato se vračajo po manj obljubljenih poteh okrog Lubnika. Skupne hoje je za 6 ur, malica iz nahrbtnika. Informacije po tel. 051/344 119.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj - Društvo prijateljev Svetega pisma vabi v soboto, 2. maja, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo, Jezerska cesta 41, Kranj, na proučevanje Sv. pisma z okvirno temo: Ali obstaja krajša pot? Srečanje bo povezoval Zmago Godina. Vstopnine ni.

OBVESTILA

Koča na Golici

Jesenice - Obveščamo vse obiskovalce in ljubitelje gora in planin, da je koča na Golici od 1. maja naprej odprta. Prijazno vabljeni!

RAZSTAVE

Odlikovanja Jugoslavije

Bohinj - Gorenjski muzej, Muzejsko društvo Žiga Zois Bohinj in Zveza združenj borcev za vrednote NOB vabijo na odprte razstave Odlikovanja Jugoslavije 1943-1990 ob 17. uri v Muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici.

Ob prazniku dela

Iz Škota se da marsikaj narediti, če ga ujameš mladega. (Samuel Johnson)

Na tem svetu so zanesljivi samo smrt in davki. (Benjamin Franklin)

V vojni idej umirajo ljudje

Simon Gregorčič: Delavcem

Poznam gorenjskih tisočero in dobro vem:

pri njih v brezmejno grem zamero!

Resnico tem ljudem v obraz zabrusiti li smem?

RESNICA SE IZREČI MORA BREZ STRAHA,

GRAJE IN UKORA!

Pred onimi ne trepetam, možato staviti se znam,

četudi hi bil SAM.

Na TISOČE jaz štejem ONE, trpinov VAS - na

MILIJONE!
Vi delavci ste z roko, jaz z glavo,
a svojo mi zastavo držimo le visoko.
VI ne, JAZ nisem bogataš,
zato sem veren vaš pristaš.

2.
Že pride, že.
Pač vaš in naš napoči dan:
vam bogatinom in nam trpljenja sinom.
Vaš dan grozan bo in strašan,
naš dan pa srečen in krasan:
PRAVICA BODE OBVELJALA!
Vas truma je le mala,
a mi smo broj neštet.
Le delavcem bo v last kdaj svet,
ne vam, milijonarjem,
trgovcem le z denarjem -
naš bode svet!
VAS malo, NAS je broj neštet ...

Nek dan VSE obrajta:
palača pade - vstane bajta! -

IGOR SLAVEC

Več na www.gorenjskiglas.si/ **K**ažipot

Radio Triglav
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

GG mali oglasi
04/201 42 47, e-pošta: malioglasi@g-glas.si
www.gorenjskiglas.si

Sadjarstvo
Franci Štamperl in kolektiv

Zelenjavni vrt
Mila Poljanec

Novo, posodobljena izdaja z novimi sortami skoraj vseh vrst sadja in z novostmi na področju naravnega praznega varstva sadnih rastlin.
412 strani, trda vezava
Cena: 33 € + poština

ZA NAROČNIKE GORENJSKEGA GLASA POSEBEN POPUST!

Zelenjavni vrt je vir veselja in zdrave, doma pridelane zelenjave. Knjiga dokazuje, da lahko uspešno vrtnarimo brez uporabe kemikalnih sredstev.
300 strani, trda vezava
Cena: 28 € + poština

Naročniki knjigo s popustom lahko kupite na GG, Blewaisova cesta 4 v Kranju (vsak dan od 8. do 19. ure, v petek do 15. ure), jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si

Za vas beležimo čas

Gorenjski Glas

KITANJE, beljenje stanovanj, po-slovnih prostorov in fasad, Bizart Gorazd s.p., Britof 9, 4000 Kranj, ☎ 041/514-547

MIZARSTVO izdelava in montaža vseh vrst mizarskih izdelkov, David Bajt s.p., Triglavka 2, Žiri, ☎ 040/423-907

OD TEMELJEV do strehe, notranje omete, vse vrste fasad, škarpe ter tlakovanje dvorišč, kvalitetno, hitro in poceni, Arhaj, d.o.o., Zg. Bela 24, Pred-dvor, ☎ 041/241-149

SLIKOPLESKARSTVO, ugodno nadmno kitarje sten, stropov, beljenje, barvanje prostorov, pleskanje oken, ognji napuščev... Issaderska dela... Vojko Lazič s.p., Prešernova ul. 4, Kamnik, ☎ 031/469-175

ZIDARSTVO - strojni ali ročni ometi in fasade izdelamo kvalitetno in konkurenčno ter v dogovorjenem roku, Zoki, d.o.o., Kasejska c. 53 a, Ljubljana - Polje, ☎ 041/378-524

IŠČEM

IŠČEM pomoč pri urejanju okolice hiše in vrta, mlajši upokojenec, na Ble-du, ☎ 041/620-169

ZASEBNI STIKI

USPEŠEN možki z otrokom išče pun-co, ahko brez službe in stanovanja, ☎ 031/807-376

ŽENITNA posredovalnica Zaupanja ima tradicijo, čez 1500 oglasov in ogromno raznovrstnih ponudb., ☎ 031/505-495

RAZNO

PRODAM

POMIVALNI stroj 45 - rabljen, oken-sko krilo termopar 70x80 cm, betonski špiček, ☎ 04/59-57-044

www.pogrebnik.com

V SPOMIN

Moji pogumni mami
ANGELI BEZNIK
iz Studora v Bohinju
20. 1. 1912 - 1. 5. 2008

Dolgo ste se upirali, mama, v pešanju, nazadnje pa ste morali popustiti, brezmočni, strti, v poslednji pretresenosti, zapuščeni od znancev, pozabljeni od tistih, ki so prihajali, ko so vas potrebovali, v tihi, ubiti noči samevaajoči na mrtvaškem odru, nevzdrumni, dotrpeli.

V sočutnem trpljenju ves vaš za vedno sin Ivan

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše mame, stare mame ter prababice
TEREZIJE MOHINSKI

se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem ter občanom z Destrnika iskreno zahvaljujemo za izrečena sožalja, podarjene sveče in cvetje. Posebej se zahvaljujemo naši sestri Ireni za vso pomoč in nego ob njeni hudi boleznii.

Žalujoci: hčerke Marica, Danica, Irena, sinova Franc in Marjan z družinami, sestri Nežika, Anika, brat Alojz

V SPOMIN

MARJANU PODOBNIKU

Marjan,
pet let je minilo, odkar si šel od doma.
Doma zares velika je praznina.
To najbolj občutiva in pri tem trpiva
tvoja mami in mlinarjev dom.
Če "fovšija" ne bi tako močna bila
in če lenuh bi bil, se danes bi lahko živel.
Vse življenje si garal; za dom, družino vse si del.
Od dela tvojih pridnih rok sledi ostale so povsod.
Žalost, solza te zbudila ni, praznina, ki ostala je,
zelo boli, boli.

Tvoja mami
Globoko, 26. aprila 2009

Zakaj usoda posega tja,
kjer je najmanj zaželena.
Vzame ti, kar si imel najraje
in ti dodeli pusto osamljenost,
polno spominov.

ZAHVALA

Po hudi boleznii nas je v 74. letu zapustil dragi mož, ati, star ata, brat, tast, svak in stric

STANISLAV KLEMENC
iz Podbrezj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem drugim za izrečeno sožalje in darovane sveče ter cvetje. Posebna zahvala njegovemu osebnemu zdravniku dr. Bečanu in bolnišnici Golnik. Za lepo opravljen pogrebni obred se želimo zahvaliti g. župniku Riharju. Zahvala pa gre tudi vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste ga imeli radi in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi
Podbrezje, Voglje, Poljšica, april 2009

ZAHVALA

V 85. letu nas je zapustila naša draga sestra in teta
MINKA PODOBNIK
Košančova iz Hobovš

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, posebej nečakinji Bojani, sosedom in znancem za izrečena sožalja in podarjeno cvetje in sveče. Hvala Domu starejših občanov Kranj za oskrbo v zadnjih letih, pogrebni službi Navček in gospodu župniku Jakobu Kralju za lep pogrebni obred.

Žalujoci sestri Malka in Francka z družinama ter brat Stane

Ni smrt tisto, kar nas loči
in življenje ni, kar družii nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas. (M. Kačič)

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga
APOLONIJA PREMROU
rojena Štuhec

Od nje se bomo poslovili v četrtek, 30. aprila 2009, ob 13. uri na Mestnem pokopališču v Kranju.

Žalujoci: Karin, Maša, Maja, Ivan, Gregor in drugo sorodstvo
Gameljne, Ljubljana, Kranj, Maribor, 28. aprila 2009

ZAHVALA

Po hudi boleznii nas je v 81. letu zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra, teta in tašča

PAVLA KURALT
rojena Porenta, p. d. Ovretova mama z Rupa

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala njeni osebni zdravnici dr. Mariji Ravnihar, patronažni sestri Tončki za vso skrb in nego ter ekipi nujne zdravniške pomoči ZD Kranj. Zahvaljujemo se osebju Splošne bolnišnice Jesenice ter Onkološkega inštituta v Ljubljani. Za lepo opravljen pogrebni obred se želimo zahvaliti g. župniku Mitju Štirnu, pevcem Kranjskega kvinteta za zapete žalostinke in pogrebni službi Komunale Kranj. Še enkrat hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste jo imeli radi in ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Drago marno ohranimo v trajnem spominu!

Žalujoci vsi njeni
Rupa, april 2009

Odšla si tja, kjer ni solza,
ni trpljenja, ni gorja,
ostala tvoja je toplina,
a v naših srcih bolečina.

ZAHVALA

Ob slovesu od naše drage
KATARINE BEGIĆ

iskrena hvala vsem, ki ste ji v življenju naredili kaj dobrega z dejanji, besedo ali mislijo. Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, gospodu župniku za pogrebni obred in vsem ostalim, ki ste sočustvovali z nami in jo pospremili na njeno zadnjo pot.

Žalujoci vsi njeni
22. aprila 2009

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega brata, strica, nečaka in bratranca
MARTINA VOMBERGARJA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, znancem in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, poklonili cvetje in sveče, darovali za svete maše in nam v težkih trenutkih stali ob strani in pomagali. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pogrebni službi Jerič in pevcem za zapete žalostinke. Še enkrat hvala vsem imenovanim in neimenovanim.

Vsi njegovi

ANKETA

Slabo poznajo
pobudo

BOŠTJAN BOGATAJ

Tokrat smo anketirance spraševali o uvedbi univerzalnega temeljnega dodatka. Ugotovili smo, da pobudo ministra Francija Križaniča, ki sicer ni nova, slabo poznajo. Pa jo podpirajo?

Foto: Tina Debl

Špela Spavanja:

"Čisto vsak bi dobil tak dohodek? O tem nisem razmišljala, vendar to ni potrebno. Vsak naj dela in si sam zasluži denar za preživetje, tako ali tako je preveč različnih pomoči."

Mija Aleš:

"Verjetno je takšna zamisel težko izvedljiva. Država ima sicer dovolj denarja, le razporejen ni pravilno. Sicer bi bila zelo zadovoljna, imam veliko otrok, ne bi ga težko porabila."

Andraž Herceg:

"Država sicer lahko razmišlja o delitvi denarja, dala pa ne bo nič. Za družinsko življenje je primernih petsto evrov, marsikdo bi poplačal kredite, kupil, kar sedaj ne more."

Lucija Kavčič:

"Prvič slišim za idejo. Je kar prelepa, da bi bilo res, vendar menim, da ni izvedljiva, hkrati pa bi ljudem vzeli kaj drugega. Nekateri bi si tak dohodek zaslužili, bogati ne."

Lucija Ticha:

"Super ideja, vendar v tem trenutku v državnem proračunu ni denarja za to. Niti predstavljam si ne, kaj bi to pomenilo za našo družino, saj se sedaj borimo za preživetje. Kupili bi stanovanje."

"V Škrlovcu so dobri ljudje"

Mladim, ki so vključeni v Škrlovec - dnevni center za mlade in družine, med prvomajskimi počitnicami nikakor ni dolgčas. Telovadijo, kuhajo, plavajo ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Kljub slabemu vremenu vsaj otroci in mladostniki, ki so vključeni v kranjski Škrlovec - dnevni center za mlade in družine, preživljajo prijetne prvomajske počitnice. V torek so imeli skupaj s škofjeloškimi dnevnim centrom športne igre, včeraj so preživljali vse ure v pokritem kranjskem bazenu, danes imajo kuharsko delavnico. "Na obisku imamo prostovoljko iz Armenije, s katero bomo kuhali armenske kulinarne dobrote," je povedal Vojko Vavpotič, vodja Škrlovca.

Devetnajst otrok in mladostnikov, ki so vključeni v Škrlovec, ter štirje odrasli spremljevalci so preživeli prijeten dopoldan v kranjskem bazenu. / Foto: Tina Debl

"Mestna občina Kranj, ki je ustanoviteljica programa Škrlovec, je z nedavnim rebalansom občinskega proračuna odločila proračun Škrlovca, tako da bodo letošnje poletne počitniške dejavnosti bolj skromne. Verjetno ne bomo mogli izpeljati poletnega tabora v Posočju.

Pisano družino mladih in njihovih odraslih spremljevalcev smo obiskali včeraj dopoldne v pokritem kranj-

skem bazenu. "Zelo rada obiskujem dejavnosti, ki jih organizirajo v Škrlovcu, pa ne samo med počitnicami, ampak hodim k njim tudi na popoldanske ustvarjalne delavnice v času šole. Mentorji so prijazni in zabavni," je povedala Šeila Durič, njen brat Samir Durič pa: "V Škrlovcu se zmeraj kaj dogaja." Monika Kokalj je povedala: "V Škrlovcu je veselje, je zabava in veliko dobrih ljudi."

"Počitniške dejavnosti so naša tradicija," je poudaril

Vojko Vavpotič in dodal: "Mestna občina Kranj, ki je ustanoviteljica programa Škrlovec, je z nedavnim rebalansom občinskega proračuna odločila proračun Škrlovca, tako da bodo letošnje poletne počitniške dejavnosti bolj skromne. Verjetno ne bomo mogli izpeljati poletnega tabora v Posočju. Dejavnosti Škrlovca so namreč subvencionirane in s tem dostopne širšemu krogu mladih, torej tudi tistim iz socialno šibkejših družin."

Ob koncu šolskega leta se bodo iz Škrlovca pridružili tridnevni pohodu po slovenski obali v okviru vseslovenskega preventivnega programa za mlade, izpeljali bodo tudi dva tedna počitniških dejavnosti. "Skupaj z Belgijci, Avstrijci in Švedmi smo se prijavili na mednarodno izmenjavo mladih nad petnajstim letom starosti, ki bo v Belgiji. Za to pa še čakamo na odgovor," je še povedal vodja Škrlovca.

KRATKE NOVICE

KRANJ

Že tretja brezplačna delavnica

Fundacija Vincenca Drakslerja za odvisnike je okviru projekta GROZD - Gorenjska regionalna organizacija zavodov, društev in ustanov minuli četrtek pripravila že tretjo delavnico. Delavnica, ki jo je vodil Darjan Lampič, je bila namenjena vsem predstavnikom nevladnih organizacij v gorenjski regiji, potekala pa je v dveh tematskih sklopih. Prvi sklop je bil namenjen pravni ureditvi delovnega razmerja v NVO, drugi del pa je bil namenjen pravni ureditvi posameznih vrst pogodb. Udeleženci so bili deležni obrazložitev zakonskih podlag s tega področja, podkrepljenih s praktičnimi primeri. Prav tako so imeli priložnost izmenjati izkušnje in pridobiti dodatna pojasnila in nasvete glede konkretnih ureditev delovnih razmerij v svojem delovnem okolju. Delavnice, ki jih Fundacija Vincenca Drakslerja organizira z namenom usposabljanja in krepitev nevladnega sektorja, so za udeležence brezplačne in sofinancirane s strani Evropske unije iz Evropskega socialnega sklada, ki se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013. V. S.

KRANJSKA GORA

Brezplačno plavanje med počitnicami

Lokalna akcijska skupina občine Kranjska Gora v soboto, 2. maja, v Hotelu Larix organizira celodnevno brezplačno plavanje za starše in otroke. Med 9. in 18. uro bodo imele prost vstop tiste družine, ki bodo z osebnim dokumentom dokazale, da imajo stalno prebivališče v občini Kranjska Gora. M. A.

Mladoporočenci

Na Jesenicah sta se 11. aprila poročila Denis Sadiković in Minela Murić. 18. aprila sta se v Radovljici poročila Matic Iskra in Nina Bratovž, na Bledu pa Ferid Crnović in Alenka Škrjanec. 25. aprila so se poročili - v Kranju: Andrej Dolenc in Sonja Bolka, Igor Širca in Darja Česnik ter Enver Ibršimović in Alijana Rekanović, v Predvorju Boštjan Nosan in Urška Grilc, v Škofji Loki Stanislav Jereb in Barbara Lanišek ter Žiga Nastran in Katja Tavčar, v Radovljici Uroš Cund in Maruša Polc, na Bledu pa Tine Kurent in Andreja Kos, Mitja Trkov in Živa Petrin ter Matjaž Slivnik in Lucija Razingar. Mladoporočencem čestitamo in jim podarjamo polletno naročnino na Gorenjski glas.

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Danes bo spremenljivo oblačno s padavinami, ki bodo do večera ponehale. V petek bo deloma sončno, v soboto in nedeljo pa večinoma sončno, možne bodo plohe. Topleje bo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

ČETRTEK

10/15°C

PETEK

9/18°C

SOBOTA

9/20°C

POI KAR POUČUJAMO
RADIO KRANJ
97,3 MHz

RADIO KRANJ d.o.o.
Stritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220 rednica
(04) 281-2221 torek
(04) 2022-222 mobilnik
(051) 303-505 mobilnik GSM

FAX:
(04) 281-2220 rednica
(04) 281-2229 torek

E-POŠTA:
radio@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si